

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 16 december 2019

§ 2 Nr 2019:34 av borgarrådet Bjuggren (S) till borgarrådet Luhr (MP) om hur klimatvärden ska gå före kulturvärden

Anförande nr 1

Borgarrådet L u h r (MP): Jag skulle vilja hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag får börja med att tacka miljö- och klimatborgarrådet för svaret på min interpellation. Jag uppskattar framför allt att jag fick svar på de specifika frågorna.

Jag ska också säga att jag i huvudsak delar borgarrådets inställning framför allt gällande synen på solceller. Det är väl utvecklat i interpellationssvaret, även om jag kan hoppas att stadens eget arbete skulle vara lite mer proaktivt så att vi faktiskt också ska få se fler röda solceller i vår stad. Jag tror att det skulle underlätta för att få en ännu snabbare utbredning.

Ett annat exempel som jag lyfte i min interpellation och som jag kanske hade kunnat lyfta fram tydligare, för jag tror att det rymmer en mer spänstig diskussion, är hur man ser på den täta staden. Jag vet att det är uttryckt i den remitterade klimathandlingsplanen att staden ska byggas tätt utifrån det klimatsmarta perspektivet. Vi har dock haft många diskussioner om att bygga flerfamiljshus i områden som i dag domineras av småhus. Utifrån klimatvärden skulle man kunna argumentera starkt för att det vore bra att i den typen av kollektivtrafiknära lägen få lite fler boende per bostadsyta.

Därför är min kvarvarande fråga angående om klimatvärden går före kulturvärden ifall det även gäller när man pratar om områden som i princip bara består av småhus i dag.

Anförande nr 3

Borgarrådet L u h r (MP): Jag vill tacka för interpellationen som lyfter en väldigt viktig och aktuell fråga. Senast i dag såg jag ett inslag om ett hus där ägaren har velat ha solceller för att kunna ladda sin laddhybrid direkt från taket. Ägaren hade fått avslag av länsstyrelsen gällande dessa solceller, som staden faktiskt har gett bygglov till. Därför tycker jag att den här frågan är väldigt viktig.

Borgarrådet Bjuggren lyfter nu ytterligare en fråga om att bygga tätt och om kulturvärden då ska gå före klimatvärden eller om klimatvärden ska gå före kulturvärden. I diskussionen om solel tycker jag att det är ganska intressant att lyfta, för det är ju en pågående diskussion. Där kan jag säga att vi i översiktsplanen väldigt tydligt har kommit överens om att vi ska bygga tätt och kollektivtrafiknära. Det är väldigt viktigt. Om man då jämför byggandet av ett hus bredvid ett annat hus med att sätta upp en solpanel eller en solcell på sitt tak så tycker jag att solpanelsfrågan är

enormt mycket mindre. Det blir att sila mygg och svälja kameler när man stoppar solel och solpaneler, som ju går att ta bort i stort sett när som helst. Att stoppa det för att man inte vill ha en ful fyrkant på grannens tak tycker jag är ganska förfärligt. Jag skulle gärna diskutera det här vidare, eftersom det är en fråga som inte är helt enkel för staden att ta ställning till just på grund av att man kan få saken överprövad av länsstyrelsen och få avslag.

När jag lyfte frågan om solpaneler var det för att flera husägare hade fått avslag, eller så ville man skärpa hur de skulle utforma dem. Vi har ett klimatnödläge, och vi ser efter COP 25 att vi inte riktigt kom vidare. Städerna har ett gigantiskt ansvar att ta. Om människor då kan sätta upp solel på sina hus och till och med gynnas när det gäller att skaffa en elbil tack vare att man kan ladda den hemma på sin garageuppfart tycker jag att det är riktigt risigt att det stoppas. Det är någonting som måste ändras i hela systemperspektivet. Enligt min åsikt måste vi från stadens sida ha en generös syn på var man får sätta upp solpaneler och solel. Vi måste även se till att plan- och bygglagen anpassas så att man i största möjliga mån ska få sätta upp solel och solpaneler på sina hus, för det är en viktig pusselbit som vi behöver i själva energiomställningen.

Anförande nr 4

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Vi är som sagt helt eniga vad gäller solcellerna, och det är verkligen bra att vi nu också har beslutat att man inte behöver bygglov för väldigt många solceller i den här staden. Det innebär ändå en stor förenkling i arbetet med få upp fler solceller.

Jag delar såklart uppfattningen att regeringen eller riksdagen behöver se över hur länsstyrelsen jobbar eller har rådighet över de här frågorna. Det blir ju väldigt problematiskt när staden säger en sak och man ändå inte kommer framåt på grund av länsstyrelsen.

Jag noterar att klimat- och miljöborgarrådet duckar min fråga om hur man ska se på byggandet av flerfamiljshus i områden som i dag är väldigt utspridda områden. Det är någonting som nämns i interpellationen, vilket jag vill vara tydlig med, även om det kunde ha lyfts fram tydligare även där. Men det finns inget som lyfter det exemplet i det utdelade svaret och inte nu heller.

Jag misstänker att det handlar om att det i det här fallet inte är lika tydligt från majoritetens sida att man sätter klimatvärden före kulturvärden. Så som debatten har gått tidigare i den här talarstolen upplever jag nämligen att det är tvärtom: När det gäller småhusområdena är kulturvärdet det som man står upp för och inte klimatvärdet i att faktiskt tillåta en viss förtätning i småhusområdena. Det tycker jag är synd, inte bara utifrån ett kulturvärdesperspektiv. Jag tror ju att det skulle finnas en poäng i att se kulturvärdet också i att staden förändras. Ur ett klimatperspektiv tycker jag att det är beklagligt att man inte vågar löpa linan ut och ibland låta klimatvärdena gå före kulturvärdena.

Anförande nr 5

Borgarrådet L u h r (MP): Jag ska inte förlänga den här debatten så mycket, eftersom vi verkar tycka väldigt lika. Jag tycker själv att den här interpellationen var väldigt fokuserad på solet, och det var därför jag svarade på det.

Som miljö- och klimatborgarråd måste jag ändå trycka på att i det läge där vi är i dag måste vi göra allt vi kan för att minska klimatpåverkan i vår stadsbyggnadsprocess. Det finns väldigt många olika faktorer att ta hänsyn till, och i översiktsplanen pekar vi ganska tydligt ut vad vi vill göra för att få en mer klimatsmart stad. Jag tycker därför att jag täckte det mesta ganska bra i mitt första inlägg.

Det är väldigt bra att vi lyfter frågan, och jag tror att vi kanske kommer att prata vidare framöver om hur klimatvärden ska gå före kulturvärden och vad vi anser i frågan.

En otroligt viktig baspoäng är ändå att många saker tar stopp i onödan för att någon tycker att det är fult. När det gäller solceller och solpaneler tycker jag kanske inte att de är värre än hoppborgar, asfalterade garageuppfarter, skrotbilar i trädgården och mycket annat som man inte behöver vare sig bygglov eller något tillstånd för. Jag vill alltså verkligen understryka att jag personligen ser att man måste ha en mycket mer generös syn på solet med tanke på läget i dag.

Anförande nr 6

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag får tacka för svaren och för diskussionen. Jag upplever att det finns en liten öppning för att prata mer om den förtätade staden, och jag misstänker att det finns fler även inom majoriteten som uppskattar om vi skulle kunna ha en förnyad diskussion om hur staden kan växa på ett annat sätt.

Givet det som klimat- och miljöborgarrådet trycker på, nämligen vikten av att vi nu vågar lyfta på alla nödvändiga stenar, tycker jag att det är hög tid att ta även denna tjur vid hornen och sluta se på det som ett förfulande av områden. Vi ska se det som något vackert att vi kan bygga en hållbar stad.

Tack för svaret och för diskussionen!

§ 3 Nr 2019:44 av Anna Rantala Bonnier (FI) till borgarrådet Lindstål (C) om SHIS uppdrag om genomgångsbostäder för våldsutsatta kvinnor och barn

Anförande nr 7

Borgarrådet L i n d s t å l (C): Jag vill hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 8

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag vill tacka för det utdelade svaret. Jag är glad att det nu finns en ambition från SHIS att utöka antalet mellanboenden för våldsutsatta också till en annan stadsdel, eftersom det är någonting som jag har lyft. När jag upptäckte att det bara fanns mellanboende för våldsutsatta i en enda stadsdel i hela staden verkade det väldigt märkligt utifrån att det blir svårt för den stadsdelen att använda sig av det. Det behöver helt enkelt finnas på flera ställen i staden, och jag är glad att det har hörtsammats.

Det som jag däremot inte riktigt får svar på är om man tänker sig att öka antalet mellanboendeplatser. Det står att om efterfrågan ökar så kan man öka antalet platser. Jag undrar därför om det är planerat för det eller inte. Det som jag ändå tycker att borgarrådet behöver tänka över och som man behöver jobba med är att vi vet att behovet av boenden för våldsutsatta kvinnor som har bott på skyddat boende och inte kan återvända till en lägenhet eller ordna något på egen hand är väldigt stort. Det är ett jättestort problem. Det är någonting som stadens relationsvårdsteam lyfter, som kvinnojourerna lyfter och som egentligen alla som jobbar med våldsutsatta kvinnor lyfter.

Våra egna mellanboenden där man flyttar in och kan få stöd under en ganska lång tid, vilket väldigt många behöver, är en jättebra insats. Om man då upplever boendeplatserna som ett väldigt stort problem, samtidigt som SHIS upplever att de inte har tillräckligt stor efterfrågan, då finns det ett systemfel – därav min fråga hur borgarrådet Lindstål tänkte arbeta för att samarbetet mellan socialtjänsten och SHIS ska förbättras. Jag ser i svaret att det finns en referensgrupp som träffas, och det är bra. Men det är fortfarande orimligt att vi har en så stor bostadslöshet just bland våldsutsatta kvinnor och att staden ändå upplever att de insatser man har inte är efterfrågade. Det skulle jag gärna vilja diskutera vidare med borgarrådet Lindstål.

Anförande nr 9

Borgarrådet L i n d s t å l (C): Ordförande! Tack, Anna, för denna viktiga interpellation! Det har ju runnit en del vatten under bron sedan den skickades. Av olika anledningar har den försenats lite, men nu är vi i alla fall här.

Precis som Anna lyfter har det skett en del arbete i frågan i styrelsen, där man ju har tittat på det som kallas för mellanboende.

Jag vill bara inleda med att förtydliga SHIS uppdrag, ja, helt enkelt passa på att marknadsföra SHIS lite när jag ändå är i talarstolen. Det är en verksamhet som jag personligen har lagt stort arbete på att sätta mig in i tillsammans med mina kollegor på kansliet. Det är inte bara en viktig verksamhet, utan det är en verksamhet som behöver planeras långsiktigt och där det krävs stor enighet.

I dag har SHIS 45 fastigheter och drygt 4 000 lägenheter. Det här är en siffra som har ökat med åtskilliga hundra bara sedan i september när vi tittade på det initialt. Det här är alltså lägenheter som finns, och det är positivt. Jag vill också förtydliga att det här är stadens bostadssociala reserv som har haft olika målgrupper över tid. För några år sedan fick SHIS även ansvar för nyanlända, och 2014 började man också jobba för att säkerställa boenden för våldsutsatta kvinnor.

Jag delar bilden som Anna ger av att det finns en diskrepans när det gäller efterfrågan. De senaste tre åren har det skett en ökning i efterfrågan, 2016–2017. Sedan sjönk den markant. För egen del kan jag inte skönja någon samhällsförändring under den här perioden. Det vi däremot ser är att SHIS uppdrag förändrades något under perioden. Det är alltså oerhört viktigt att man för den här dialogen med stadsdelarna men också med socialförvaltningen och andra inblandade nämnder och förvaltningar för att fortsatt kunna säkerställa att vi gör det här.

Jag ska avsluta med att säga att i september lade SHIS ett uppdrag att titta på hur man skulle kunna lokalisera och jobba med frågan. Jag ser att tiden rinner i väg, men jag återkommer senare med mer exakt hur. Jag delar ändå bilden av att vi måste arbeta tillsammans för att den efterfrågan som finns ska vara kopplad till de boenden vi har.

Anförande nr 10

A l e x a n d r a M a t t s s o n Å k e r s t r ö m (V): Ordförande! Anna Rantala Bonnier tar upp viktiga frågor i den här interpellationen, och jag håller också med borgarrådet om att det ju har hänt en del sedan sist. Jag tog personligen själv initiativ i SHIS styrelse att tillsammans med alla som sitter där öka antalet mellanboendeplatser och göra det först genom att utreda var de ska ligga. Har placeringen en betydelse för varför vi inte får placeringar? Hur ska vi göra det här på bästa sätt?

Vi landade i att det nu kommer att vara utspritt över staden. Jag tror att det är jättebra. Det finns en enighet i det här, och vi får se hur vi kan utveckla det framåt. Frågan till ansvarigt borgarråd är att om behoven ökar och vi får fler förfrågningar om mellanboendeplatser för kvinnor och barn, vilket vi har sett i SHIS redan nu, är man då beredd att höja anslagen till SHIS via socialnämnden för att också bekosta den personal som behövs?

Det som är oroande över huvud taget kring SHIS verksamhet, tycker jag som är vice ordförande där, är att det finns en ökad efterfrågan på genomgångsbostäder till följd av bostadsbristen och till följd av den bostadspolitik som råder i Stockholm. Samtidigt ser vi inte några större planer på hur man ska bemöta det. Det skulle kunna vara väldigt lätt att ge SHIS fler fastigheter. I stället för att sälja varenda Micasafastighet som inte används skulle vi till exempel kunna använda dem som genomgångsbostäder. Det är ett sätt. Dessutom skulle man kunna ha mer i nyproduktion från början. Det behövs någon tydlig ambition, för man skulle faktiskt kunna komma till rätta med den här kön på över 300–400 personer som vill ha en genomgångsbostad i Stockholm.

Jag skulle alltså vilja ställa den frågan till ansvarigt borgarråd: Vad händer med SHIS? Om vi får en ökad efterfrågan, är vi då beredda att höja anslagen? Är vi beredda att gå efterfrågan till mötes på något sätt?

Anförande nr 11

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag tycker att det här är en bra och viktig diskussion. Jag tror också att man behöver se över pengarna i det här. SHIS har ju väldigt dyra lägenheter. En tvåa kan kosta uppemot 13 000–14 000 kronor i månaden, och det tror jag är en grund till varför stadsdelarna inte använder dem i så stor utsträckning som man kanske borde göra. Det kan också bli väldigt svårt för personer som är självförsörjande att tacka ja till en SHIS-lägenhet; man är ju inte tvungen att ha försörjningsstöd för att kunna tacka ja till ett mellanboende, utan man kan bekosta det själv. Men det kan man falla på om man till exempel vill börja studera. Man kanske aldrig har fått studera, för man har varit våldsutsatt och isolerad. Då har man väldigt små möjligheter att tacka ja till ett mellanboende och finansiera det på CSN, eftersom man då inte kan få komplettering i form av försörjningsstöd.

Därför tror jag att man behöver se över helheten i hur det här är konstruerat och också se över personalen. Den personal som jobbar med boendestöd eller som bovärdar gör ett fantastiskt jobb, men en del klienter som flyttar in där har kanske behov av boendestöd tre fyra gånger i veckan, och min uppfattning är att personalens tid inte alltid räcker till för det. Särskilt initialt är det väldigt mycket som behöver ordnas. Man kan ha en dålig förankring i Sverige trots att man har bott här i många år om en del av våldet har varit att man inte har fått ta del av samhället, att man inte har fått integreras eller lära sig hur saker och ting fungerar. Då behöver man väldigt mycket stöd. Här är SHIS mellanboende en av de mest perfekta insatserna, men då krävs också att personalen har den tiden och möjligheten.

Jag tror alltså att man verkligen behöver se över helheten och hur möjligheterna att använda den här insatsen ser ut.

Jag tycker också att det är jättebra med de satellitlägenheter som har dykt upp i andra delar av staden än där mellanboendefastigheten ligger. Dock tycker jag att det finns en poäng med den här fastigheten, för det innebär också en viss form av skalskydd för kvinnorna. Man kommer in med bricka, och det finns en reception. I detta finns ett skydd för dem som flyttar från skyddat boende. Det tycker att den här typen av skalskydd känns tryggt, så jag skulle gärna välkomna en ytterligare fastighet med ett antal mellanboendelägenheter.

Vi i Stockholm ska vara väldigt stolta över SHIS. Kranskommunerna har inte alls den här möjligheten, och det är fantastiskt att få arbeta med våldsutsatta människor och faktiskt kunna erbjuda den här lösningen. Jag vill därför verkligen ta chansen och uppmuntra Fredrik Lindstål att utveckla SHIS och se över de hinder som jag tror är mer på administrativ nivå än på behovsnivå. Jag är glad för den här diskussionen!

Anförande nr 12

Borgarrådet L i n d s t å l (C) Ordförande! Jag tycker precis som både Anna och Alexandra att det här är en viktig fråga. Det som är särskilt angeläget är att vi har en långsiktighet i arbetet. Jag tror att det är viktigt att kunna prata om SHIS verksamhet utanför den bostadsdebatt som vi också för i fullmäktige, och det är viktigt att poängtera det som siffrorna visar: att vi ständigt ökar antalet lägenheter och i dag har 4 100 lägenheter.

Jag vill också säga någonting om skillnaden mellan enstaka lägenheter och exempelvis blockuthyrningar, för det är ju någonting som är relevant i sammanhanget. Vad gäller mellanboenden har vi ju haft den här verksamheten i Vällingby. Men något som stadsdelarna själva belyser – 9 inkom med svar – och säger ganska unisont är att det självfallet är bra att det finns en verksamhet, och jag delar också bilden av skalskyddet, men att det också ska finnas möjlighet till fler lägenheter spridda över flera stadsdelar. Det finns personer som har ett behov av att geografiskt distansera sig från den stadsdel där man är uppvuxen eller varifrån man kan härleda den här typen av problem. Därför är det glädjande att man börjar prata över stadsdelsgränserna.

De enstaka lägenheterna är väldigt ny materia. Uppdraget lades i september, och det kom tillbaka för en tid sedan. Redan har en familj fått möjlighet till boende i Skärholmen exempelvis. Det ska bli väldigt intressant att följa uppdraget och se hur det löper vidare under 2020.

Avslutningsvis vill jag återigen säga att framtiden för den typ av verksamhet som SHIS har är långsiktighet men även koordinationen mellan berörda förvaltningar och nämnder. Det är ju många som går in i det här plattformsarbetet. Det är förstas stadsdelsnämnderna, men det är också utbildning, arbetsmarknad, exploatering och stadsbyggnad. För att säkerställa SHIS fortsatta verksamhet behöver vi också börja diskutera hur vi kan bygga tillsammans även med privata aktörer. Vi har ett par exempel på där vi har öppnat SHIS-boenden hos privata fastighetsägare. De är inte så många än, men vi hoppas att fler intresserar sig för det.

§ 4 Nr 2019:45 av borgarrådet Lindblom (V) till finansborgarrådet Anna König Jerlmyr (M) om ekonomiska konsekvenser av planeringsförutsättningar i äldreboendeplaneringen

Anförande nr 13

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag skulle vilja hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 14

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Tack för svaret! Jag tycker dock att det är tråkigt att Anna König Jerlmyr inte svarar på mina konkreta frågor. Det är två frågor, och de är listade i interpellationen.

Det här ärendet handlar alltså om en princip som vi har haft i över tio år oavsett politisk majoritet, den så kallade 60–40-principen, som innebär att 60 procent av äldreboendeplatserna inom vård- och omsorgsboendena ska vara under kommunalt huvudmannaskap. Det vill säga de kan bedrivas på entreprenad av en privat aktör, men vi har huvudmannaskapet och äger fastigheten. 40 procent är rent privata etableringar. Anledningen till att vi har haft den här principen så länge är ju att den ger oss en möjlighet både till kostnadskontroll och också att ha rådighet över äldreboendeplatserna.

Det vi ser i samband med årets äldreboendeplan är en så kallad 50–50-princip, men jag skulle faktiskt vilja säga att det är en 20–80-principer. Många av Micasa nyproduktionsprojekt är ju ersättningsplatser för gamla boenden, till exempel Högdalen som behöver rivras, och då är det så att Micasa ska stå för 20 procent av de nya äldreboendeplatserna och rent privata aktörer 80 procent. Det här är ett väldigt stort avsteg från den 60–40-princip som har rått i över tio års tid.

Det jag tycker är anmärkningsvärt mot bakgrund av att finansborgarrådet väldigt ofta trycker på långsiktigt ansvar för stadens ekonomi är att det här beslutet har fattats utan någon som helst risk- och konsekvensanalys. I svaret pratar finansborgarrådet om finansiella risker, och då ska vi komma ihåg att kommunala bostadsbolag och staden är två olika juridiska personer. Det finns självklart finansiella risker för en aktör som bygger, i det här fallet Micasa, men jag pratar om kommunens risker. Där ser vi till exempel att hyreskonstruktionen hos privata byggare är annorlunda än Micasa. Vi har en situation där hyrorna ökar på sikt, medan Micasa har en hyreskonstruktion där hyrorna sänks på sikt. Vi ser också att höga hyror leder till lägre egenavgifter.

Det vi alltså riskerar att stå inför med den här nya principen är att samtidigt som vi får fler äldre och våra äldreomsorgskostnader ökar kraftigt får vi också ökade lokalkostnader för äldreboendeplatserna och mindre intäkter till staden. I ett läge där vi redan kommer att ha oerhört svårt att finansiera vår gemensamma välfärd i framtiden, på grund av fler äldre och fler barn men också en förändrad försörjningskvot, det vill säga färre personer i förvärvsarbetsålder, tycker jag att det är oerhört anmärkningsvärt att man väljer att gå vidare med en sådan här princip och göra den här stora förändringen utan någon som helst analys av vad som händer

på driftssidan, vad som händer med stadsdelarnas intäkter och vad som händer med lokalhyreskostnaderna på sikt.

Anförande nr 15

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Den här interpellationen tar upp graden av ökad valfrihet och mångfald för medborgarna kontra mer politisk makt och kollektiva lösningar. Boende med kommunalt huvudmannaskap minskas något i boendepåren till förmån för fler privata alternativ med en justering från dagens 60 procent kommunala och 40 procent privata till 50 procent vardera, det vill säga en likvärdig fördelning mellan kommunalt och privat huvudmannaskap.

60–40-principen har nu varit gällande under tio år oavsett politisk majoritet, men det är ju inte lika med att man kan slå på autopiloten, luta sig tillbaka och köra genom landskapet i tio år till på samma sätt som tidigare. Topografin och vägens kvalitet förändras under tiden, och man anpassar givetvis hastighet och körsätt efter topografi och omvärld – likaså i detta ärende.

60–40-principen har nu bland annat lett till ett resultat med många tomställda lokaler ute i stadsdelarna, lokaler som ingen efterfrågar. Det om något kostar pengar som skulle kunna användas aktivt i stadsdelarnas eller stadens verksamheter. Den nya fördelningen bedöms dessutom kunna avlasta stadens utgifter för nuvarande utbyggnad. Vi kan inte likna våra äldre vid en homogen massa med ett likartat behov år från år. De är individer med olika, varierande behov i tid och rum liksom olika önskemål – önskemål som de äldre har rätt att ha och få tillgodosedda.

Den grönbå majoriteten vill bättre kunna möta de förändrade och varierade behoven av äldreomsorg. Omvärlden förändras hela tiden, och vi måste kunna anpassa och finslipa verktygen för att få verksamheter som dels efterfrågas av våra äldre – det är nämligen de som styr hur våra verksamheter ska se ut – dels verksamheter som är kostnadseffektiva. Styrkan att bättre kunna möta de olika behoven ligger ju här hos de privata utförarna. Självklart ska vi använda oss mer av dem!

Valfrihet och mångfald är en förutsättning för att upprätthålla en hög kvalitet inom äldreomsorgen, och ökad valfrihet och kvalitet mår Stockholm bara bra av.

Anförande nr 16

A n e t t e H e l l s t r ö m (M): Fullmäktige! Tack, Clara Lindblom, för att du lyfter upp en viktig fråga! Men vi tycker olika. Enligt vår mening utsätter sig Stockholm för en större finansiell risk om vi har en för stor andel boenden i egen regi. Risken är att vi kommer att förfoga över fler boenden som inte används eller efterfrågas. Risken är också att stadsdelarna, som är slutanvändare, får ta en stor smäll om man diskuterar som Clara gör.

Låt mig ta ett exempel i min egen stadsdel Hägersten–Liljeholmen. Tomgångshyror i Hägersten har för i år 2019 en prognos på 6,7 miljoner på våra egna verksamheter i vård- och omsorgsboenden och servicehus. Vi betalar alltså nästan 7 miljoner för

tomma lokaler i en enda stadsdel på ett enda år. Det är pengar som vi verkligen skulle ha kunnat använda bättre.

Nu gör vi någonting åt det här. Vi ombildar en del av Fruängsgården, som har de flesta tomma servicehuslägenheterna, till seniorbostäder.

Totalt sett har kostnaden för tomgångshyror ökad successivt sedan 2014, och det är speciellt servicehusen som har drabbats hårt. I dagsläget tror vi att trenden fortsätter i vår stadsdel. Behovet av serviceboenden bedöms ligga på en stabil nivå på totalt 40 personer för att sedan öka först 2031.

Av ideologiska skäl har ni i den förra majoriteten låtit det flyta på med ökade tomgångskostnader bara för att det ska drivas i egen regi. Kanske behövs det lite ekonomisk insikt. Enligt vår mening blir staden mer flexibel om vi låter fler aktörer bidra till att både driva och bygga äldreboenden.

Anförande nr 17

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Tack, Clara Lindblom, för frågan! Det här är en planering som revideras varje år. Vi tycker egentligen inte att det är någonting märkligt att justera fördelningen 60–40 till 50–50 utefter att det nu finns ett jättestort intresse från fristående aktörer som har lång erfarenhet av att bygga vård- och omsorgsboenden och vi gärna ser att de fortsatt investerar i samhällsfastigheter. Det kan vara både skolor, vård- och omsorgsboenden, seniorlägenheter och annat.

Det här välkomnar vi, eftersom vi tycker att det är bra om fler är med och utvecklar Stockholm. Då minskar man också risken för tomgångskostnader, som Anette Hellström gav ett gott exempel på. Vi hör om den här typen av kostnader från flera av våra stadsdelar.

Det är fortfarande en fördelning som är ungefär jämn, och vi ser som sagt var ett helt annat intresse från fristående aktörer nu än tidigare att vara med och bygga samhällsnyttiga fastigheter. I och med det finns även större möjligheter för oss att pressa hyror än tidigare – det handlar om avtal – i och med att vi har flera olika aktörer att förhandla med. Det tycker vi är bra. Det ska alltid finnas en kostnadsmedvetenhet oavsett vilken fördelning vi landar på. Oavsett om det är 30–70 eller 50–50 är det klart att vi ska hålla i kostnaderna. Det är otroligt viktigt.

När det gäller konsekvensanalys har vi tittat på andra kommuner med en ganska låg andel vård- och omsorgsboenden i egen regi. Nacka är en sådan kommun, och där har man inte sett den typen av konsekvenser som har nämnts här, till exempel stora fördyringar. Tvärtom är det någonting som man upplever är positivt, och det har inte påverkat kostnadsbilden negativt.

Vi har ingen anledning att vara oroliga. 50–50 kommer inte att vara en dramatisk förändring mot hur det har varit tidigare. Kanske lite mer kreativitet? Det finns många som är inne på att bygga på helt nya sätt, där man faktiskt är otroligt kompetent när det gäller att förebygga social isolering och att bygga in teknik redan från början. Det är bra att vi utmanas också av den privata sidan i detta. Det tror jag på.

Jag känner mig alltså trygg med förslaget och står bakom det, och jag vet att min kära kollega Erik Slottnér kommer att kunna komplettera det jag har sagt.

Anförande nr 18

Borgarrådet S l o t t n é r (KD): Ordförande! Först och främst ska jag säga att den så kallade 60–40-principen aldrig har varit någon princip för mig. Ordet ”princip” har liksom en lite annan dignitet och ligger något djupare än det här sammanhanget. Jag skulle säga att 60–40-fördelningen för mig har varit mer av en planeringsförutsättning för utbyggnaden framöver än en helig ko.

Det är klart att den här 60–40-fördelningen inte har varit så väldigt aktuell eftersom vi under lång tid inte har byggt så mycket nytt. Det har tillkommit ganska få nya vård- och omsorgsbostäder, eftersom antalet äldre i vår stad har sjunkit under många år. Det är först nu framöver, egentligen andra halvan av 2020-talet, som det blir riktigt intressant vilken fördelning vi väljer, eftersom det är då behovet av äldreomsorg kommer att öka.

Då står vi inför en stor utbyggnad av särskilda boenden, och med tanke på det investeringstryck som finns i den här staden inom väldigt många verksamheter menar jag att det vore väldigt dumt att klamra sig fast i någon gammal princip som kallas för 60–40 i stället för att ta till vara den stora investeringsvilja som nu finns hos privata byggaktörer när det gäller att utveckla äldreomsorgen i Stockholm. Jag tycker att det är någonting väldigt positivt som vi ska ta till vara. Bland annat därför har vi nu ändrat 60–40 till 50–50.

Sedan tycker jag att man blandar ihop det med tredjepartsinhyrningar i interpellationen, men det är inte riktigt det vi pratar om nu. När vi ökar andelen privata fastighetsaktörer vad gäller vård- och omsorgsboenden innebär det att LOV-upphandlade verksamheter kommer att öka. Det innebär dock inte att tredjepartsinhyrningar kommer att öka i stadsdelarna, utan det är LOV som kommer att öka, och LOV medför inte några ökade kostnader för lokaler.

Det som kan hända, som interpellationen är inne på, är möjligtvis att hyran för den enskilde ökar och därmed även kostnaderna för förbehållsbeloppet. Men det vet vi väldigt lite om. Och ärligt talat: Med den retoriken, varför vill Vänsterpartiet över huvud taget ha privata byggaktörer, om man nu säger att det alltid blir dyrare? Om privata aktörer som bygger äldreboenden ökar kostnaderna för stadsdelsnämnderna och tar pengar från annan äldreomsorg, varför ska vi ens ha 40 procent privata? Ska vi inte ha en 100–0-princip om det förhåller sig på det sättet?

Som mina moderata kollegor har sagt är det en stor risk också för kommunen om det bara är kommunen som äger och driver äldreomsorg, för då riskerar vi inte minst efter 2040 att ha mycket stora kostnader för tomgångshyror den dagen då efterfrågan på äldreomsorg minskar.

Anförande nr 19

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det blir svårt att ha en bra debatt när man blandar ihop korten. Jag pratar alltså inte om drift. Av de här 60 procenten med kommunalt

huvudmannaskap kan ni lägga ut alla på entreprenad – det är inga problem. Poängen är det är 60 procent kommunalt huvudmannaskap, det vill säga man äger kåken. Vi pratar alltså inte om driften. Vi pratar om vem som äger kåken, om vi kan hålla oss till det. Jag pratar alltså inte om drift utan om vem som ska bygga och äga kåken. Så.

Det ni säger kanske stämmer. Problemet är att ni inte har redovisat någon som helst form av risk- och konsekvensanalys för äldrenämnden som fattade det här beslutet. Det vi ser i dag är att allt annat lika kommer våra kostnader för äldreomsorg att öka med 38 procent fram till 2040. Vi lägger i dag 8 miljarder kronor, så ni kan ju räkna på era mobiler och se vilka extrema kostnadsökningar det är vi pratar om.

Ni pratar om 50–50, men det är en 20–80-princip. 20 procent av de nya äldreboendeplatserna ska byggas av Micasa och 80 procent av privata aktörer. Då behöver man åtminstone – även om man är ideologiskt driven och liksom känner att tjoho, nu ska vi låta privata bygga! – göra en risk- och konsekvensanalys med simuleringar: Vad kommer det här att betyda för stadsdelarna på sikt?

Ni pratar väldigt mycket om tomgångshyror, och Erik Slottner svarade ganska bra på det. Den största anledningen till tomgångshyror är faktiskt att vi har haft ett minskat antal äldre äldre, det vill säga personer över 85 år. Sedan är det också så att hyreskonstruktionen med Micasa gör så att man har rätt att säga upp avtalet i förtid om det är mer än 20 procent vakanta platser. Den möjligheten är det inte alls säkert att man har med en privat aktör.

Antalet äldre kommer alltså att öka kraftigt. Självklart ska privata aktörer också bygga! Vi kan inte som stad bygga allt, och vi ska inte bygga allt. Men när vi bestämmer oss för vilken slags fördelning man ska ha behöver vi göra en analys av vad som är mest ändamålsenligt för staden. Vi kommer att få kraftigt ökade kostnader. Att då gå in i lokalhyreskonstruktioner som gör att kostnaderna stiger i takt med antalet äldre är inte en ansvarsfull ekonomisk politik.

Jag tycker att man ska ta till vara kraften hos privata byggaktörer, och därför ifrågasätter jag att man bland annat har sänkt målet för seniorbostäder från 300 till 200 per år. Seniorboendesidan är verkligen ett område där privata aktörer hade kunnat avlasta oss. När vi ser på vård- och omsorgsboendesidan måste vi hela tiden ha skattebetalarnas bästa i åtanke, och där är det viktigt att göra en analys: Vad händer med de finansiella frågorna och Micasas ekonomi? Det är självklart relevant, men ännu mer relevant är vad som händer med lokalhyreskostnaderna. Högre lokalhyreskostnader betyder mindre pengar till äldreomsorg. Lägre egenavgifter betyder mindre pengar till stadsdelarnas äldreomsorg. Det här är det minsta man kan kräva av en majoritet som påstår sig föra en ansvarsfull ekonomisk politik för Stockholm!

Anförande nr 20

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige, åhörare!
Vi hör talas om risk- och konsekvensanalys här. Jag saknar ju det när jag ser alla tomställda lokaler – 6,7 miljoner bara för en stadsdel. Det måtte ju handla om 50–60 miljoner totalt sett i Stockholm.

Jag hör att man är upprörd på andra sidan när det blir de här diskussionerna om privat och kommunalt. Egentligen är det svårt att förstå varför man blir upprörd över huvud taget, eftersom det handlar om att äldre ska få bestämma mer själva över var de vill bo och vilken inriktning de önskar på sitt boende. Man talar om ideologiska motiv bakom boendepolanen. Jag förstår det inte; det handlar ju om att de äldre själva ska få välja.

Ingen i den grönblå majoriteten sänker målsättningen med att tillgodose de äldres behov av vård- och omsorgsboenden. Så länge staden ansvarar för hälften av platserna erhålls en stabil grund för verksamheten och för att säkra kostnadsbilden. Så varför denna ständiga misstro mot valfrihet och mångfald? Jag skulle vilja veta varför det är så problematiskt för er att långsiktigt trovärdiga aktörer med ett gott rykte inom näringslivet får vara med och delta och bygga och driva stadens framtida äldreomsorg.

Nej, jag tycker att ni ska säga som det är: Ni har aldrig gillat valfrihet och mångfald. Ni vill snarare ha mindre av båda!

Här handlar det om att ge privata aktörer 10 procent mer så att det blir 50–50. Det har alltid inom ert parti, sedan långt tillbaka, funnits en misstänksamhet mot valfrihet. Men väljarna har visat att de inte tycker likadant. Stadsledningskontoret bedömer att det är viktigt att ta till vara det stora intresset från privata aktörer att etablera sig, dels som investerare i nybyggnad, dels som utförare av verksamhet. Genom att fördela investeringskostnaderna genom ett samarbete med privata aktörer uppnås ökad valfrihet och mångfald. Det är bra för den enskilda, och det är bra för staden. Ska vi kunna stärka kvaliteten inom äldreomsorgen måste vi låta fler aktörer bidra. Det gäller både att kunna möta de äldres behov och att värna om stadens kostnader.

Det förefaller snarare som om Vänsterpartiet försöker att föra en farlig ekonomisk politik som kan utsätta staden för stora finansiella risker. Det kommer i sin tur att underminera den välfärd som den grönblå majoriteten vill värna.

Anförande nr 21

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktigeledamöter och eventuella åhörare! Jag tänker ta mig friheten att upprepa ungefär allting som Clara Lindblom sa, eftersom repetition är all kunskaps moder.

Allvarligt talat, kära åhörare: Det råder uppenbarligen en hel del okunnighet om äldreboendefrågan. Det är förståeligt. Äldreomsorg är inte det hetaste debattämnet och det hetaste politiska ämnet. Jag vet det. Men det är tråkigt när den okunnigheten får styra över planeringen av densamma.

Egen regi är alltså inte detsamma som kommunalt huvudmannaskap. Kommunalt huvudmannaskap har ingenting med egen regi att göra. Vi har äldreboenden på entreprenad som befinner sig i boenden som har kommunalt huvudmannaskap. Vi har äldreboenden på LOV-kontrakt, Suomikoti Finskt Äldrecentrum till exempel, i Enskede-Årsta-Vantör. Vi har också Kavatt som hyr av oss och som har LOV-kontrakt i äldreboenden som har kommunalt huvudmannaskap.

Det finns alltså all möjlighet i hela världen att ha valfrihet fastän vi har kommunalt huvudmannaskap till typ 60 procent i staden. Då har vi en trygghet: Om företag går

omkull står huset kvar. Det är vårt. Vi kan hyra ut det till någon annan eller driva äldreomsorgen själva i det huset, och det är vad den här frågan egentligen handlar om.

Att anklaga Clara Lindblom för att inte vilja ha valfrihet utan vilja ha allting till 100 procent i kommunal regi är verkligen ganska okunnigt, om jag får återkomma till det. Det var ju Clara som den förra mandatperioden inledde runda-bords-samtal med privata byggherrar för att se till att de också bygger. Men vi behöver fortfarande rådighet över våra äldreboenden, själva husen, så att vi kan ta över den dag som företaget kanske går i konkurs.

Anförande nr 22

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag vill än en gång förtydliga att jag inte är orolig för den här förändringen. Vi blir ju uppvaktade nu av så många olika seriösa aktörer. Det finns även många pensionsfonder och andra som vill vara med och utveckla inte bara vård- och omsorgsboenden utan också skolor, idrottsfastigheter och så vidare. De säger att de kan komma in och bygga både skolor och idrottshallar. Vi kan bygga ett nytt koncept för vård- och omsorgsboende och bygga på ett annorlunda sätt som kan komplettera våra egna boenden.

Jag ser därför det här som positivt, och i Nacka som har en låg andel kommunalt huvudmannskap ser man inte den negativa kostnadsbild som man här flaggar för. Det är klart att vi ska följa detta. Vi har ju sagt att det kommer att vara en av våra mest prioriterade frågor att säkerställa att vi håller kostnader i våra befintliga projekt, eftersom vi har strama tider framöver.

Seniorbostäder är också viktigt, och det är därför som vi också har säkerställt att vi markanvisar fler seniorbostäder. Det är fler som har markanvisats det här året när vi har styrt jämfört med under hela den förra mandatperioden. Jag tror att vi kan göra ännu mer, för det kommer in fler och fler aktörer som bygger alltifrån atrium med naturupplevelser till boenden med särskild profil på aktiviteter och annat som tilltalar de äldre i vår stad.

Det här är ett sätt att avlasta våra investeringskostnader och skapa mer innovation i utvecklingen av våra verksamheter, vilket jag ser positivt på, och fördelningen kommer fortfarande att vara 50–50. Vi gör även en årlig bedömning där vi tittar på utvecklingen och följer kostnader och konsekvenser av våra beslut och håller planeringen framåt. Jag känner mig alltså trygg med förslaget, och jag tycker att jag har argumenterat för detta.

Anförande nr 23

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag har några korta kommentarer och tillägg.

Clara säger att det inte är 50–50 i praktiken utan snarare 20–80. Den boendeplan som vi nu har antagit och som är ett levande dokument som kan komma att ändras i och med att vi uppdaterar det varje år, vilket är viktigt att lägga till, innebär att vi 2040 ska ha en 50–50-fördelning. Ska vi nå 50–50 år 2040 blir det därför under de kommande åren en överkantring åt den privata sidan. Det är alltså inte så att vi håller på och fifflar

eller försöker gömma undan någonting här, utan det är för att vi ska nå 50–50 där borta vid horisonten.

Det sägs vidare att lokalkostnaderna kommer att öka vid privat huvudmannskap eller privat fastighetsägare. Det begriper jag inte riktigt. Vid ett LOV-system betalar ju inte kommunen för lokalkostnaderna, utan då betalar vi en dygnskostnad per boende. Sedan är det den som driver verksamheten som betalar hyra för fastigheten till den privata fastighetsägaren. Att vi skulle få högre kostnader för lokaler begriper jag därför inte.

Precis som Anna König Jerlmyr och en del andra har sagt behöver ökningstakten i stadens investeringar minska. De är för höga och har så varit under många år. Genom flera åtgärder försöker vi nu att dämpa ökningstakten i investeringarna, och då är det väl ett ypperligt tillfälle att privata aktörer som vill bidra får göra det när vi nu har ett område som står inför stora investeringar framöver. Jag tycker att det är helt självklart, och jag får se så fantastiskt mycket bra privat äldreomsorg, både ifråga om drift och fastighetsägare som har nya, innovativa boenden där man verkligen kan bedriva en högkvalitativ äldreomsorg. Det är ändå det som är det viktiga.

Jag har heller inte fått några signaler från stadsdelarna om att de skulle vara oroliga för stigande kostnader på grund av detta. Jag kan tänka mig att de borde ha gett den signalen om det skulle vara så, men jag har inte hört något sådant. 50–50 är inte heller något plötsligt politiskt påhitt, utan det är faktiskt ett förslag som vi har fått från stadsledningskontoret och som vi har tyckt varit bra.

Dessutom ska vi komma ihåg att alla äldreboenden som ska byggas under den första halvan av 2020-talet redan är markanvisade. Det är alltså in på andra halvan och till och med slutet av 2020-talet, det vill säga om nästan tio år, som vi kan se att vi måste börja markanvisa till nya aktörer. Skulle verkligheten förändras och nya siffror komma, ja, då har vi gott om tid på oss att faktiskt göra förändringar i den här boendeplanen.

Anförande nr 24

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag skulle först och främst önska att vissa talare skipade talmanuset och faktiskt lyssnade på vad jag sa, exempelvis Yvonne. Hon bemöter över huvud taget inte det jag säger i talarstolen utan säger saker som i vissa punkter är direkt oförskämda, som om jag hade något slags stalinistisk baktanke med 60–40-principen när den i själva verket infördes när Sten Nordin var finansborgarråd.

Det är självklart så att man behöver ändra på principer om det finns anledning till det, till exempel om det inte längre är fördelaktigt. Det här är inte någon helig ko, och det är ingenting som någon har skrivit någon bibel om som jag tillber i smyg på kansliet. Det gör jag inte. Så viktig är inte 60–40-principen för mig.

Saken är dock den att den fyller sitt syfte, och där måste man ha ett långsiktigt perspektiv. När stadsdelarna planerar är det ofta på tre till fem års sikt. Vi behöver ha en allvarligt grundad och robust plan för hur vi ska klara den framtida kostnadsutvecklingen, för vi har skäl att vara oroliga – ökade driftskostnader på 38

procent allt annat lika till 2040. Vi måste vara väldigt försiktiga med vilka beslut vi fattar. Riskerar de att bli kostnadsdrivande har vi inte råd att fatta dem.

När det gäller tredjepartsinhyrning är det så att det nya ramavtalet bland annat för Micasa uttryckligen möjliggör för tredjepartsinhyrning, det vill säga en bygger, Micasa förvaltar och stadsdelen hyr in sig. Det är till exempel tillämpligt i skolor och idrottshallar som Anna pratade om, och där bör man vara försiktig för det är inte alltid billigare med tredjepartsinhyrning. När det gäller vård- och omsorgsboenden har man risken för sänkta egenavgifter, vilket vi har pratat om flera gånger.

När det gäller seniorbostäderna ska vi komma ihåg att Micasa inte hade möjlighet att bygga några seniorbostäder förrän vid majoritetsskiftet efter valet 2014. Det fanns inte i Micosas ägardirektiv att bygga seniorbostäder, utan det var någonting som vi möjliggjorde. Micasa fick alltså inte bygga några seniorbostäder förrän man kom igång med det arbetet 2015.

Det ni nu gör är att sänka målsättningen från 300 till 200 seniorbostäder upplåtna med hyresrätt varje år. Det tycker jag är anmärkningsvärt, för där hade vi verkligen en möjlighet att låta privata aktörer avlasta staden, det vill säga fler seniorbostäder som gör det möjligt för äldre som bor otillgängligt tre trappor upp utan hiss att flytta till ett tillgängligt boende, vilket också skulle kunna minska äldreomsorgskostnaderna på sikt.

Vill ni dämpa investeringsvolymen så gör det på rätt ställe och framför allt, ha en tanke med vad ni gör! Ni har inte ett perspektiv fram till 2040, och det oroar mig. Jag blev också uppvaktad av privata aktörer. Jag inledde runda-bords-samtal med privata aktörer, som Erik nu fortsätter att arbeta med. Det var både byggare av vård- och omsorgsboenden och byggare av seniorbostäder. Det vi behöver titta på är hur vi kan samarbeta för skattebetalarnas bästa, och då handlar det om att avlasta omsorgskostnaderna med seniorbostäder som privata aktörer bygger och att ha en restriktivitet där vi tänker väldigt noga innan vi börjar med tredjepartsinhyrning och riskerar sänkta egenavgifter.

*§ 8 Frågestund**Fråga nr 1. Stadens personalförsörjning*

Anförande nr 25

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! I tisdags kom Skolverkets rapport och prognos över rekryteringsbehovet i skola och förskola. Bara under de kommande fyra åren behövs 14 500 nya lärare, pedagoger och förskollärare i Stockholms län. Skolverket uppmanar nu kommunerna att öka sina ansträngningar för att göra yrkena mer attraktiva.

Jag vill därför fråga finansborgarrådet om hon tror att 2000-talets sämsta skolbudget, med stora sparkrav i skola och förskola, bidrar till att Stockholm kan rekrytera de lärare som behövs. Om inte, är du beredd att ändra budgeten för att rädda Stockholms skolor?

Anförande nr 26

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Tack för frågan! Jag kan konstatera att Karin Wanngård fortsätter med fake news. Årets grundskolebudget, exempelvis, är bättre än den budget hon själv lade fram under brinnande högkonjunktur 2017.

Men till frågan. Vi har absolut tänkt på hur vi ska arbeta med att både fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare och behålla personal i Stockholms stad och möta behovet av förskollärare och lärare framåt. Jag vet att man från utbildningsförvaltningens sida har tagit fram en personalstrategi där man tittar på detta.

Men jag tror också att vi ännu mer måste jobba nära högskolorna. Något som jag vet har efterfrågats är att den praktik man får under utbildningen ska vara kvalitativ. Det är i dag väldigt många som hoppar av under praktikperioderna. Man kommer ut till en skola och har kanske inte tillräckligt bra handledning, och man blir helt enkelt avskräckt. Vi vet att det finns problem med hot och våld, inte bara i Stockholm utan runt om i landet. Lärarna har en väldigt svår situation. Vi måste jobba med att förbättra lärarnas arbetsmiljö och säkerställa att praktikperioderna blir kvalitativa så att fler studenter fullföljer sin examen – vi måste möta dem på bästa sätt.

Det finns många delar i detta, som vi jobbar med. Vi fortsätter också satsningarna på ytterstaden för att kunna ha lite högre löner för de lärare som jobbar i de mest utsatta områdena. Detta är ett annat exempel på hur vi skapar incitament för lärare att verka i Stockholm, även i de skolor som kanske har det allra tuffast.

Anförande nr 27

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Finansborgarrådets svar gjorde mig ännu mer oroad än jag var innan jag ställt min första fråga. Du spår på min oro för att våra studenter blir avskräckta från att fortsätta arbeta i Stockholms skolor.

Det min fråga handlade om var att det finns ett enormt behov av att rekrytera pedagoger och förskollärare till Stockholms förskolor och skolor. Nu har utbildningsnämnden antagit sin verksamhetsplan. Man justerar upp skolpengen med 0,9 procent, det vill säga en mindre procentuell ökning än vad vi själva sa i fullmäktigedebatten och den lägsta under hela 2000-talet. Om man därutöver drar bort det höjda PF-tillägget är det en nollbudget. Så varför ska man utbilda sig till lärare och arbeta i Stockholms skolor?

Anförande nr 28

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Om jag inte tar fel ligger vi högst i landet när det gäller till exempel lärarlöner, så vi har goda förutsättningar. Kritiken när det gäller praktiken har lyfts på nationell nivå som en faktor som bidrar till att många lämnar utbildningarna. Det har ingenting med situationen i bara Stockholm att göra.

Vi måste lyssna till vilka insatser vi kan göra här och nu för att fler ska vilja fullfölja sin praktik och utbildning, för att fler ska vilja fortsätta arbeta här och för att fler ska vilja utbilda sig till yrket. Det finns många som verkligen skulle vilja gå in i läraryrket, och vi har kvalitativa och bra skolor i Stockholm. Vi ligger också väldigt bra till när det gäller löner, arbetsvillkor och annat, jämfört med många andra delar av Sverige.

Men det är klart att det kommer att vara stramare tider framöver. Då är det än viktigare att jobba med arbetsmiljö, delaktighet och inflytande.

Anförande nr 29

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Finansborgarrådet påstår å ena sidan att det finns många som vill söka sig till dessa yrken, å andra sidan att det blir stramare tider. Vi har noterat att budgeten på utbildningsområdet är extremt stram. Vi går också in i en lönerörelse.

Att skjuta undan och förneka problemen är inte lösningen. Vi måste säkerställa att Stockholms stad är en god och attraktiv arbetsgivare. Jag skulle hellre ha velat höra ett löfte från finansborgarrådet om att ni vill satsa på utveckling när det gäller lärare, förskollärare och pedagoger så att vi blir en attraktivare arbetsgivare för dessa yrkeskategorier. Det kommer att behövas 14 500 inom Stockholms län – det är väldigt många. Hur tänker finansborgarrådet lösa situationen?

Anförande nr 30

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Det finns ingen tvekan om att vi tar detta på allvar – att vi vill vara en attraktiv arbetsgivare och ha en god arbetsmiljö som är fri från hot, våld och stök. Läraren ska ha mandatet i klassrummet med full uppbackning från både rektor och politik. Det är i denna riktning vi går. Det handlar inte alltid bara om lön, men även där ligger vi väldigt bra till jämfört med stora delar av Sverige.

Vi kommer att behöva titta på samarbete med högskolor och universitet. Där har säkert skolborgarrådet ytterligare besked att ge när det gäller rekryteringsbehovet. Det finns en brist sett till hur många som påbörjar utbildningen och examineras och hur behovet ser ut framåt. Därför behöver vi skapa attraktiva arbetsmiljöer så att fler vill gå in i

yrket, ha bra praktik så att man stannar och sedan ha goda arbetsvillkor så att man vill stanna länge i yrket också här i Stockholm.

Detta jobbar vi med, och den planen finns, inte minst i form av det personalstrategiska dokumentet, som vi följer för att kunna möta rekryteringsbehovet framåt.

Fråga nr 2. Framtiden för kvinnojourerna

Anförande nr 31

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det dödliga våldet mot kvinnor har ökat under det senaste året. Förra veckan skrev till exempel DN om Josefin, som var nära att förlora sitt liv på grund av den brutala misshandel hennes partner utsatte henne för. Det är tydligt att kvinnojourerna och deras kompetens behövs mer än någonsin.

I morgon tar vi i socialnämnden beslut om alla föreningsbidrag för nästa år, inklusive bidraget till kvinnojourernas skyddade boenden. Förvaltningen föreslår att det ska dras ned på bidragen till skyddat boende. Om jag har förstått det hela rätt har du motsatt dig detta, vilket vi är glada för. Däremot säger du i en intervju att du håller med förvaltningen om att bidraget i framtiden endast borde gå till de öppna verksamheterna och inte till de skyddade boenden som är själva kärnan i jourverksamheten. Där står en säng, och dit kan den som har blivit misshandlad komma samma dag eller natt som det har hänt.

Jag vill fråga dig, socialborgarrådet: Vem ska få driva skyddade boenden i Stockholms stad i framtiden om denna renodling börjar från och med nästa år?

Anförande nr 32

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Tack så mycket för frågan! I dag köper Stockholms stad skyddade boenden av 28 olika aktörer. Just nu diskuterar vi de tre boenden som omfattas av de bidragsbeslut som ska tas i morgon.

Det var nog en övertolkning av Dagens Nyheters intervju. Det jag refererar till där är den utredning som har pågått på statlig nivå och heter *Ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet*. Där för man ett resonemang kring huruvida verksamheter med skyddade boenden egentligen omfattas av en EU-lagstiftning om upphandling.

Vi har i vårt remissvar från Stockholms stad uttryckt att vi tycker att det, om förslaget skulle genomföras så som utredningen föreslår, skulle gå alldeles för fort; ingen skulle hinna anpassa sig. Huruvida det är rätt eller fel har jag personligen inte hunnit ta ställning till. Däremot kommer vi självklart att bli tvungna att förhålla oss till det som regeringen så småningom föreslår, för det kommer att gälla alla Sveriges kommuner.

Eftersom Vänsterpartiet nu har skrämt livet ur alla kvinnojoursorganisationer med påståenden om att Stockholms stad ska börja upphandla denna verksamhet kan jag ändå förtydliga att några sådana planer inte finns inom den grönbå majoriteten.

Anförande nr 33

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Jag är väl medveten om att vi i dag direktupphandlar olika platser för skyddat boende. Det är 14 stadsdelar som använder sig av 28 olika boenden. Det ser väldigt rörigt ut och är svårt att få en överblick över frågan. Jag har också läst SOU:n, som delvis öppnar för upphandling eller låter kommunerna gå en annan väg. Jag har exempelvis, som vänsterpartist och vice ordförande i socialnämnden, ändå tagit ställning och tror inte att upphandling är en bra väg att gå. Jag vill helt enkelt inte att man ska kunna tjäna pengar på kvinnors utsatthet för våld.

Det vore trevligt om även du som socialborgarråd kunde ta någon typ av ställning i frågan. Kommer vi nästa år att upphandla detta i Sveriges största stad Stockholm? Dina kompisar i borgerliga partier i vissa andra kommuner har gjort det, och det har inte fallit speciellt väl ut. Vissa företagare som drivit dessa boenden har till exempel själva åkt dit för misshandel. Tycker du att staden ska upphandla detta i framtiden, eller är du villig att till exempel inleda ett blocköverskridande samtal?

Anförande nr 34

Borgarrådet Jönsson (L): Som jag sa: Den grönbå majoriteten har inga avsikter eller planer på att upphandla denna verksamhet – det är väl ett tydligt besked.

Jag håller med om att det är rörigt när det gäller vilka boenden som finns och så vidare, och om det finns boenden för olika typer av målgrupper som kanske har särskilda behov. Det är också därför vi inför nästa år har lagt fram ett förslag om att man ska ta fram en boendeplan för våldsutsatta kvinnor. Den lär bli klar någon gång under nästa år, och det blir första gången man tar fram en sådan plan. Det finns sedan tidigare till exempel inom äldreomsorg och LSS. Jag ser mycket fram emot att få ta del av den planen.

Anförande nr 35

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Jag tolkar det som att de grönbå inte vill upphandla kvinnojourernas skyddade boenden eller skyddade boenden över huvud taget, i alla fall inte nästa år. Eventuellt kan man hitta något annat sätt framöver.

Jag tror dock att man lite måste ta på sig ledartröjan i denna fråga om man är socialborgarråd i Stockholm, där vi har många placeringar varje år. Man kan visa vägen. Hur ska vi göra i Stockholm för att främja kvinnojourernas särskilda kunskap, engagemang och mångåriga erfarenhet? Jag tycker att du och jag, Jan, och alla andra partier kan göra detta tillsammans i socialnämnden. Det skulle jag jättegärna vilja se.

Jag tänker också att det är jobbigt nog att driva en kvinnojour. Skyddat boende är en av de insatser de erbjuder varje år. De ska söka bidrag och åka runt, samtidigt som de varje år och varje dag gör en livsviktig insats i vår stad. Jag tycker att vi ska ge dem den kredd och inleda ett samarbete med dem. Låt oss göra det tillsammans, Jan!

Anförande nr 36

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Detta ligger nu på regeringens bord. Det de kommer fram till och riksdagen sedan röstar igenom kommer vi alla att få finnas oss i, oavsett vad du eller jag tycker. Jag noterar att vår jämställdhetsminister Åsa Lindhagen har träffat dessa organisationer, som har framfört sina synpunkter. Jag kommer att träffa organisationer i januari, och så får vi se vad de tycker och tänker.

När det gäller IOP är problemet att lagstiftningen även där just nu är väldigt otydlig. I ett antal ärenden som ligger hos domstol har man nämligen ännu inte satt ned foten när det gäller huruvida man kan ha IOP eller inte. Det är därför staden avvaktar i flera viktiga projekt. Men förhoppningsvis kommer man att sätta ned foten där. Jag tycker att IOP är en väldigt bra väg att gå. Huruvida det går att göra i just detta fall återstår att se.

Fråga nr 3. Uppföljning och redovisning av kulturstöd

Anförande nr 37

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Jag skulle vilja fråga kulturborgarrådet om hur staden arbetar med uppföljning och redovisning av kulturstöd som tilldelas organisationer och föreningar i Stockholms stad.

Anförande nr 38

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Tack så mycket, Martin, för din fråga! Min kulturförvaltning, som delar ut kulturstöd i form av stöd till det fria kulturlivet och folkbildningen och till samlingslokaler samt ateljéstöd, har i uppdrag att följa upp alla verksamheter som får stöd av staden.

När det gäller stödet till det fria kulturlivet är det viktigt att det utdelas med armlängds avstånd mellan politiker och kulturskapare samt att det finns tydliga och transparenta principer för fördelningen. När stöden fördelas sker det med hjälp av externa referensgrupper, som också granskar alla stödordningar och bidragsgivningar. Här finns alltså en tät kontakt mellan förvaltningen och de organisationer som söker och får kulturstöd till olika verksamheter. Jag menar att detta, att min kulturförvaltning har kontinuerlig kontakt med alla som söker kulturstöd, borgar för att man kan göra goda bedömningar. Men man har som sagt också den externa referensgruppen som stöd för att verkligen hela tiden vara på tå och följa de riktlinjer som finns för stödet.

Vi har från vår sida varit tydliga med att de som tar emot stödet aktivt ska arbeta mot alla former av diskriminering, mobbning, kränkande behandling och kriminell verksamhet. De föreningar som har odemokratiska värderingar – jag antar att det är detta du är ute efter – eller kopplingar till våldsbejakande extremism ska inte få något stöd, och stöd som de får ska dras in.

Anförande nr 39

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! En av anledningarna till att jag ställer frågan, Jonas, är att vi under förra mandatperioden hade en del problem när det gällde redovisningen av kulturstöd. Ett exempel är att arrangören av Järvaveckan trots

flera påminnelser inte kommit in med någon redovisning för 2016. Sedan kom man in med en ny ansökan för 2017. I regionens kulturnämnd avslog man deras ansökan om 775 000 kronor. Men kulturnämnden i Stockholms stad beviljade en ansökan om 200 000 kronor.

Du nämner själv att staden har vissa riktlinjer. Har man till exempel inte kommit in med en korrekt redovisning för föregående år ska man inte få några pengar. Trots detta betalade den förra majoriteten ut pengar. Kommer du, nu när du är kulturborgarråd, att se över dessa rutiner?

Anförande nr 40

Borgarrådet N a d d e b o (C): Nu, Martin, hänvisar du till saker som hände under förra mandatperioden, när jag inte var ansvarig. Jag tänker givetvis säkerställa att man följer de riktlinjer vi har när det gäller kulturstöd. Om det som i detta fall krävs redovisningar ska de också komma in för att man ska få fortsatt kulturstöd. Detta är helt självklart för mig, och jag tänker givetvis följa upp det. Men den historia du beskriver var jag inte med och tog ansvar för – då var jag inte vare sig ordförande i kulturnämnden eller kulturborgarråd.

Hädanefter vill vi dock, vilket vi också skrivit i budgeten för 2020, stärka hanteringen av föreningsstöd över hela staden. Detta innebär att vi ska säkerställa att vi vet vilka andra sorters stöd som föreningar får från staden så att vi på det sättet kan förvissa oss om att vi inte dubbelutbetalar och att det inte finns några problem kring stöden. Kulturförvaltningen har en tydlig struktur för hur dessa bedömningar ska göras och tar också hänsyn till om man får andra stöd utöver det som kulturförvaltningen delar ut.

Anförande nr 41

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Jag tackar för svaret. Det var lite detta jag ville komma till: att du tittar över dessa rutiner med tanke på att det ändå förekommit brister under förra perioden.

I ditt första svar nämnde du vissa saker när det gäller organisationer som inte ska få några pengar. Men du nämnde inte just organisationer eller föreningar som inte står upp för den svenska jämställdheten. Jag vill därför i mitt sista inlägg ställa en fråga till dig, Jonas: Gör ni några kontroller så att det inte går ut pengar till organisationer eller föreningar som direkt eller indirekt stöder personer som strävar efter en samhällsutveckling där kvinnor är underställda män?

Anförande nr 42

Borgarrådet N a d d e b o (C): Jag kan vara tydlig med att sådana kontroller görs, Martin. Förvaltningen har också jobbat med dessa frågor för att säkerställa att det inte sker odemokratiska aktiviteter till exempel i de lokaler som vi stöder. Där görs alltså ett arbete.

Jag vill från politikens sida också vara tydlig med att vi inte accepterar kriminell verksamhet eller någon sorts diskriminering, mobbning eller kränkande behandling. Vi vill säkerställa att vårt kulturstöd går till de föreningar som faktiskt bidrar. Det är viktigt att vi gör detta så att vi har en transparens och en öppenhet. Det ska vara tydligt

vilka riktlinjer som gäller för att man ska kunna ta del av kulturstöd från vår stad. På den punkten är jag väldigt tydlig, Martin.

Fråga nr 4. Arbetsmiljön på socialtjänsten

Anförande nr 43

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): I veckan kunde vi läsa om socialsekreterarna i Hässelby-Vällingby. Facket larmar om att man stänger in sig på sina rum och gråter för att vuxenheten har fått minska sin personalstyrka med en tredjedel på grund av sämre budgetförutsättningar. Det har varit 13 allvarliga incidenter, sjukskrivningar, stress, ångest och sömnsvårigheter. I samma artikel intervjuas stadsdelsdirektören, som säger att omställningen följer förvaltningens plan.

Jag undrar hur du, Jan Jönsson, som socialborgarråd ställer dig till att förvaltningens plan får som konsekvens att medarbetare stänger in sig på sina rum och gråter, är sjukskrivna och har ångest och stresspåslag? Hur tänker du att socialtjänsten i våra stadsdelar ska fungera om detta är resultatet av er budget?

Anförande nr 44

B o r g a r r å d e t J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Jag har läst om Hässelby-Vällingby. Vad jag förstår handlar detta om att hela förvaltningen har hamnat i ekonomisk obalans och har behövt se över olika delar av organisationen och annat. Den beskrivning du ger är förstås helt förskräcklig.

Tack och lov verkar det inte vara så illa i alla stadsdelar i Stockholm. Stora delar av socialtjänsten har fortfarande en hög arbetsbelastning, men det går ändå framåt. Vi kan till exempel konstatera att antalet inhyra konsulter har minskat till nästan noll. Personalomsättningen såg, i alla fall i den senaste tertialrapporten, ut att ha minskat. Vi tillför också inför nästa år rätt mycket pengar till just individ- och familjeomsorgen. Det är det område som jag skulle säga är högst prioriterat i nästa budget.

Ett annat uppdrag vi har gett förvaltningarna är att de ska bli noggrannare med att verkligen rapportera in i IA-systemet så att vi får en heltäckande bild av de incidenter som sker. Jag har av facken uppmärksamats på att det inte alltid från chefsnivå har varit tydligt att sådant ska rapporteras in. Det är såklart inte acceptabelt eftersom systemet är väldigt viktigt.

Så långt kan jag svara nu. Sedan måste självklart stadsdelen själv titta på sin organisation eftersom detta är utlokaliserat dit.

Anförande nr 45

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Det handlar såklart om stadsdelarna, men om de får en sämre budget har de ju sämre förutsättningar att se över sin organisation på ett sätt som inte medverkar till att man reducerar personalstyrkan med en tredjedel på vuxensidan och får socialsekreterare som bryter ihop. Även om det nu handlade om Hässelby-Vällingby tror jag att man, om man pratar med människor som jobbar inom socialtjänsten, kommer att få en bild av en hög arbetsbelastning och av att saker och

ting inte alltid fungerar som de ska. Jag har pratat med folk som jobbar i andra stadsdelar som säger att de tycker att det är på katastrofnivå.

Det är enkelt att bara lägga det ute på stadsdelarna, men det är ju den budget som kommer härifrån som ger stadsdelarna deras förutsättningar. Att vi som jobbar i stadsdelarna får höra att det nu är kärvare tider på gång bådär inte gott för socialsekreterarnas möjligheter att få en bättre arbetsmiljö.

Anförande nr 46

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Det stämmer att det länge har varit kärva tider för socialtjänsten i Stockholm, men det har successivt blivit bättre. Den majoritet som du själv tillhörde tog till exempel fram handlingsplanen, som har bidragit med mycket positivt. Vi kommer att tillföra rejält med pengar till individ- och familjeomsorgen. Det är faktiskt en ökning med 4 ½ procent – ganska mycket mer än de normala löneökningarna.

Precis som du pratar jag hela tiden med socialtjänsten i olika stadsdelar. Att man skulle ha en låg arbetsbelastning kan ingen påstå. Att det däremot verkar gå åt rätt håll på en del håll har jag nog fog för att säga. Jag får återkomma i mitt nästa inlägg och berätta om ett litet seminarium som jag var med på, som också visade en del positiva tecken.

Anförande nr 47

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ja, under föregående mandatperiod gjorde vi verkligen storsatsningar på socialtjänsten, både i form av väldigt mycket mer pengar än vad som tillförts under föregående styre och genom handlingsplanen. Konsultanvändandet var något som vi verkligen såg till att få ned under föregående mandatperiod. Det är jättebra att detta gjorts. Det jag är orolig för nu är dock att det ska gå i motsatt riktning igen. Denna typ av larmrapporter såg vi inte under våra år, och de kommer redan nu.

Vi hade under förra kommunfullmäktige en debatt där vi talade om huruvida det var bra att sänka skatten eller inte. Jag vill säga det igen: Jag tror inte att du kommer att tycka att det var värt skattesänkningen när vi har medarbetare i staden som gråter på sina rum för att arbetsbelastningen är så hög till följd av att man har sparkat en tredjedel av personalen för att budgeten inte är tillräcklig. Detta går inte att försvara.

Anförande nr 48

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Jag vet inte om det gör saken bättre, men när jag var vice ordförande i Skärholmens stadsdelsnämnd under den förra perioden skrevs det brev från hela socialsekreterargruppen om att man inte tyckte att situationen var acceptabel. Hela fältassistentverksamheten rasade ihop för att alla sa upp sig. Så det var kanske inte guld och gröna skogar heller på den tiden.

Alla måste försöka göra saker och ting bättre. Jag var som sagt på ett seminarium för att dela ut Bengt Börjesonpriset, och där visade man att 2015 var ett riktigt bottenår. Detta hade delvis kopplingar till de migrationsströmmar som var då. Men nu ser man positiva tecken: Personalomsättningen avstannar. Man kan se att saker som

arbetsklimat, hur grupperna fungerar och att man inte har ångestdrivna chefer är viktiga, och det är saker som står med i handlingsplanen.

Fråga nr 5. Stadens arbete för ökad trygghet

Anförande nr 49

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Fru ordförande! Arbetet för ökad trygghet i vår stad måste fokusera på insatser här och nu men också på åtgärder som leder till ökad trygghet på lång sikt. Under förra mandatperioden inledde vi arbetet med ökad kamerabevakning och fler ordningsvakter, som ni nu har fortsatt – det är såklart bra.

Men vi lade också stort fokus på förebyggande och uppsökande arbete, och nu ser vi att det arbetet monteras ned. Stadsdelsnämndernas svaga budgetar leder till nedskärningar. Vi ser stadsdelar som inte har råd att placera barn, och vi ser unga arbetslösa som får vänta allt längre på en första kontakt med ett jobbtorg. Det lokala arbetet med trygghetsvårdar, parklekar och feriejobb ges inga eller mycket små resurser.

Jag vill därför fråga dig, finansborgarrådet, hur tryggheten i vår stad ska kunna öka utan satsningar på det förebyggande arbetet.

Anförande nr 50

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Tack så mycket för frågan! Jag delar inte helt den bild som gavs alldeles nyss. Självklart satsar vi också på det förebyggande. Jag tycker också att bilden av att det satsades på ordningsvakter och kameror är sådär. Det krävdes ett valår för att man skulle börja. Dessförinnan var man helt emot och motsatte sig detta i alla förslag som vi från den dåvarande oppositionen lade fram. Men det är oavsett detta bra att vi nu är eniga om att även de insatserna behövs, särskilt i områden där det saknas polisnärvaro.

Men förebyggande arbete är otroligt viktigt. Jag delar inte heller bilden av att ingenting görs. I den här budgeten tillförs stadsdelarna ändå 500 miljoner kronor jämfört med förra årets budget. Det är en stram budget – det säger vi hela tiden. Men medel tillförs också. Sedan kan varje stadsdel göra omfördelningar inom ramen för sin budget. Visst har det varit underskott under hösten, men som vi påvisade i T2-debatten var det också underskott vid samma tid på året under föregående mandatperiod. Här får lokala prioriteringar göras för att möta detta.

Men det viktigaste är att vi givetvis fortsätter att satsa på förebyggande och uppsökande arbete. Föräldrastöd finns fortfarande med som en viktig förebyggande insats, och även kontakt med unga via fältare och annat. Allt detta finns med, samtidigt som vi också kraftfullt har ökat antalet ordningsvakter, kameror och annat. Detta efterfrågas nämligen av lokala handlare och andra.

Jag tycker också att de insatser vi nu senast har gjort på Medborgarplatsen visar att det inte alltid bara är ordningsvakter och den typen av insatser som ger effekt utan också platsutveckling – att fler människor vill röra sig på våra offentliga platser. Det ger också ökad trygghet och minskad brottslighet. Detta kommer vi att fortsätta satsa på.

Anförande nr 51

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Det är bra! Platsåtgärder är helt klart något som vi också står bakom. Men stadsdelarna prioriterar utifrån den budget de får, och allt tyder på att årets budget inte riktigt räcker till för att göra allt som behövs och på att vi riskerar att se ännu sämre förutsättningar nästa år. Det är faktiskt fler än en stadsdel som larmar om otillräckliga resurser.

Vi har kunnat läsa i tidningen om framtiden för Fryshuset i Östberga – att den verksamheten är hotad. Det är precis detta du talar om: verksamheter som inte bara sker i kommunens regi. Fryshuset har under flera år varit en oerhört viktig aktör i Östberga. Brottsförebyggande rådet, Brå, släppte nyligen en rapport där man uppmärksammar Fryshusets arbete med de mobila teamen just i Östberga. Rapporten kommer fram till inte bara att de mobila teamens arbete är föredömligt utan också att man borde titta på detta på fler platser i Stockholm. Rapporten visar också att den process man jobbar utifrån borde utvecklas vidare.

Nu är ni alltså på väg att lägga ned denna verksamhet, och då kvarstår frågan: Vad gör ni för analys av att verksamheten ska läggas ned i Östberga?

Anförande nr 52

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Tack för frågan! Vad jag har förstått finns det inget sådant beslut eller förslag till beslut, utan detta är något som jag vet har diskuterats. Fryshuset gör otroligt mycket bra, och det var också därför vi framhöll hur viktiga de var när de var på väg att lägga ned Skärholmen, tror jag att det var, under förra mandatperioden. Nu finns de kvar, och det finns en diskussion om Östberga. När avtal går ut finns det ibland, egentligen oberoende av mandatperioder, en diskussion, och sedan får vi se vilket beslut stadsdelen tar.

Jag har varit på Fryshuset, och jag har fått ta del av hur de jobbar i Dalen, Östberga och andra områden. De gör ett riktigt bra jobb. Vad jag vet finns det inget förslag till beslut om just detta.

Det är klart att det blir stramare tider för kommunerna, inte bara för Stockholm utan även för många andra. Då behöver vi, tror jag, titta på evidens, vad som är forskningsbaserat och vad som ger bäst effekt utifrån våra gemensamma medel så att vi kan göra insatser som verkligen ger förebyggande effekt.

Anförande nr 53

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Men Fryshusets verksamhet i Östberga fungerar ju just så bra. Inte bara stadsdelens personal utan också Brå och framför allt medborgarna i Östberga vittnar om hur bra verksamheten med de mobila teamen är. Detta är en exemplarisk verksamhet, där civilsamhället tar ett ansvar för en stadsdel som har haft problem. Där har Fryshusets verksamhet varit en del i att vända den negativa utvecklingen.

Fryshuset är inte ensamt om att drabbas av era nedskärningar. Det handlar också om den populära verksamheten badbussen i Enskede-Årsta-Vantör och om att antalet sommarjobbbara halveras. Vad mer krävs för att finansborgarrådet ska säga att ni är

beredda att rädda Fryshusets verksamhet? Du säger att det förebyggande arbetet är viktigt, men nu läggs denna verksamhet eventuellt ned. Vad är det för typ av förebyggande arbete som du i så fall vill se? Är du beredd att rädda verksamheten i Östberga?

Anförande nr 54

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Det är omöjligt att stå här och tala om enskilda insatser i olika stadsdelar och utfästa löften över huvudet på våra stadsdelsnämndsordförande och våra stadsdelar. Det skulle nog inte heller Socialdemokraterna göra i majoritet, tror jag, men det är lätt att efterfråga i opposition.

Vi tillför som sagt medel, både till IOF och till stadsdelarna. De får ett påslag på 500 miljoner. Ändå kommer det fortfarande att vara tufft, och det kommer att krävas tuffa prioriteringar. Då är det viktigt att titta på sådant som vi vet fungerar: att stärka kunskapsutvecklingen i skolan, stärka det universella föräldrastödet, jobba mycket mer drogförebyggande och så vidare. Detta tror jag verkligen ger effekt. Sedan finns det såklart mycket annat som också fångar upp unga i riskzon.

Vi ska dock ha klart för oss att vi gärna hade behållit de 5 miljarder som vi betalar i utjämning. Det får vi inte göra, och då blir det än tuffare för Stockholm.

Fråga nr 6. Konsekvenserna av nedskärningarna i stadsdelsnämnderna

Anförande nr 55

Borgarrådet L i n d b l o m (V): I går var vi över 150 föräldrar och barn som samlades i Farsta centrum. Det var föräldrar från Tallkrogen, Hökarängen och Farsta som protesterade. Barnen hade egengjorda skyltar där det stod "rädda min parklek", och föräldrarna stod med facklor. Det var oerhört fint att se hur många som slöt upp för våra parklekar.

Fagerlids parklek hotas av nedläggning, men den är inte den enda hotade verksamheten. Vi har också till exempel träffpunkten Valvet i Bandhagen, som är stadens enda mötesplats för missbrukare. Fryshuset hänger löst, som Karin var inne på tidigare. Detsamma gäller badbussarna i Vantör. Föreningsbidraget har halverats i Enskede-Årsta-Vantör. Det ska skäras ned på familjebehandlare i Skarpnäck. Personalstyrkan på vuxenenheten vid socialtjänsten i Hässelby-Vällingby har minskats med en tredjedel. Anställningsstopp råder inom Kommunals avtalsområde i Hägersten-Liljeholmen. Sedan tidigare finns inga bemannade parklekar i Skarpnäck. Medborgarvärdar ryker i Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista.

Min fråga till Anna är: Är du orolig nu när du ser hur denna budget faktiskt slår när det gäller att förebygga kriminalitet bland våra barn och unga?

Anförande nr 56

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Tack för frågan! Varje stadsdel har möjlighet att göra sina egna prioriteringar och måste också få göra det. När det gäller parklekarna i Farsta låter det ibland som att det inte finns några parklekar kvar. De har

haft åtta stycken; det är rätt många. När man har gått igenom och tittat på kartor för att se hur många boende som får tillgång till en parklek har man sett att Farstaborna fortfarande har väldigt nära tillgång till en sådan. Vad jag har förstått är den parklek som nu ska läggas ned redan utdömd. Detta är också viktigt att känna till men kommer såklart sällan fram i debatten.

Samma sak gäller de enskilda verksamheterna. Det kan finnas annan verksamhet som kan ta emot. Valvet nämndes – där har stadsdelen sagt att man har liknande verksamheter där målgruppen är välkommen. Man vill prioritera försöks- och träningslägenheter, något som också vänder sig till denna grupp. Det finns boendestöd, och man måste jobba mer intensivt med att säkerställa bostadssituationen.

Men, som sagt, det är tuffare tider. Ändå tillför vi stadsdelarna 500 miljoner kronor. När man pratar med andra KSO:er runt om i Sverige beskriver de läget lite som att vi står inför stupet. Det är otroligt tufft. Man efterfrågar en regering som ser kommunernas problem: Vi får ta allt större ansvar för de nyanlända som går från etablering och riskerar att hamna i ekonomiskt bistånd. Vi har stora problem med otrygghet, ett otillräckligt antal poliser och ökade kostnader för ordningsvakter och annat. Vi har hela LSS, där man upplever att kostnaderna förflyttas från nationell nivå och försäkringskassa till kommuner. Man efterfrågar en regering som ser denna typ av problem. Detta är inte mina ord utan ord från bland annat socialdemokratiska KSO:er runt om i landet, som säger att de behöver tydligare stöd för detta.

Vi gör vad vi kan, men det kräver omprioriteringar i vår budget framåt. Vi ska satsa på det förebyggande, men vi kommer att ha en stram budget.

Anförande nr 57

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag håller verkligen med Anna: Den budget som Moderaterna och Kristdemokraterna fick igenom i riksdagen i år har verkligen slagit hårt mot kommunerna. Tyvärr är det inte riktigt så att vår nuvarande regering vänder på utvecklingen. Vi har sett hur statens samlade skatteintäkter har minskat med 264 miljarder de senaste decennierna. Vi ser att vi har allt mindre omfördelning från staten ned till kommunerna. Det vi behöver är ett verkligt välfärdslyft, där vi vågar omfördela. Där håller jag helt med dig.

När det gäller Valvet menar å andra sidan socialförvaltningen att det inte finns liknande träffpunkter. När det gäller Farsta har parklekarna och öppna förskolan generellt sett dåliga öppettider redan i dag. Det vet jag som småbarnsmamma, som är på en liten stadsdelsturné och besöker parklekar och öppna förskolor med min dotter. När det gäller Fagerlid fanns det investeringsmedel för att rusta parklekslokalen, men dem drog ni undan i er första budget.

Men återigen, Anna – detta gäller sammantaget. Det sker över hela staden. Är du inte orolig?

Anförande nr 58

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Man försöker dra så stora växlar på detta. Man talar om en enskild parklek som läggs ned, och så ser man inte

orsakerna bakom – det kanske är en utdömd lokal. Vissa av våra verksamheter behöver renoveras. Eller man ser inte att det kanske bara är fullt på fritidsgården 50 procent av tiden. Vi kanske skulle kunna optimera våra verksamheter. Ibland kan det finnas andra förklaringar till att stadsdelar gör omprioriteringar. Vi gjorde det under den tid jag var socialborgarråd. Vi hade boenden som var fyllda till en tredjedel. Då behövde man kanske ibland slå ihop två boenden så att man fick 100 procents beläggning. Det var bättre för de boende, för personalen och ur stadens perspektiv. Detta sker hela tiden. Man kan inte ta det till intäkt för att det bara skulle vara på grund av ekonomin. Det kan finnas andra orsaker också.

Jag är dock trygg med att till exempel Farsta fortfarande kommer att ha väldigt många parklekar. Det kommer att finnas uppsökande arbete i hela Stockholm, även med denna budget.

Anförande nr 59

Borgarrådet Lindblom (V): Det handlar inte bara om effektiviseringar, Anna. Ni gjorde en nedskärning rakt av på barn, kultur och fritid med 11 miljoner kronor. Det är klart att detta gör skillnad ute i stadsdelarna. Du säger att ni har skjutit till 500 miljoner kronor. Ja – men priser och löner ökar betydligt mer än så. Det vi ser nu är effekter av en krympande budget, samtidigt som behoven och kostnaderna ökar. Det är klart att detta får konsekvenser. Du kan säga att det är upp till stadsdelarna att göra prioriteringar. Men om man ska rädda Fagerlid måste man dra ned på något annat.

Jag skulle vilja uppmuntra dig att titta på möjligheterna att göra budgettillskott i samband med T1:an. Detta gjorde ni våren 2014 inför valet. Ni satsade bland annat på högre lärarlöner, stadsmiljölyft och så vidare.

Våra förebyggande verksamheter är oerhört viktiga för att fånga upp barn och unga i tid. Vi vill inte ha fler nedskärningar som den vi till exempel ser när det gäller familjebehandlare i Skarpnäck. Det skärs ned på parklekar och olika sociala insatser. Detta kommer att stå oss väldigt dyrt längre fram. Du har en möjlighet att rädda dessa verksamheter. Jag hoppas att du tar den.

Anförande nr 60

Borgarrådet König Jerlmayr (M): Jag håller inte med om den här bilden. Tidigare kunde vi se att det skedde en förflyttning av medel i stadsdelarna från till exempel barn och fritid till underfinansierad IOF. Det är också därför vi skjuter till totalt 120 miljoner till stadsdelarna, om vi räknar in skyddsfonden, så att de bättre ska kunna täcka sina egna kostnader. Det kommer att bli bättre ur det perspektivet. Stadsdelarna kommer att få ett tillskott, om än kanske inte lika högt.

Men det är som sagt ett faktum vi står inför: Konjunkturen viker, skatteunderlagen viker och det är generellt tuffare tider i hela Sverige. Då behöver vi fokusera på kärnverksamheten. Jag tycker att vi ska vara tydliga med att det är detta vi prioriterar. Det kommer fortfarande att finnas mycket verksamhet – parklekar, fritidsgårdar och annat. Vi har tittat på konsekvenserna för respektive stadsdel när beslut tas. Men det kommer som sagt att vara fortsatt fokus på förebyggande insatser; det känner jag mig fullt trygg med.

Fråga nr 7. Stockholms framtida styre i och med förändringar på riksnivå gällande samarbetspartner

Anförande nr 61

L i s a P a l m (FI): Ordförande! Stockholm ska vara en öppen stad präglad av mångfald, där människor på flykt från krig och oroshärdar ska kunna bygga upp ett nytt liv under trygga förhållanden. Detta är en av de skrivningar som det grönbå styret har i sin budget för 2020.

Stockholm påverkas naturligtvis av vad som händer på nationell nivå, i synnerhet migrationspolitiken. Den senaste tiden har det som många befarat skulle hända skett. Moderaterna på riksnivå har sträckt ut en hand till Sverigedemokraterna. Det löfte som partiledaren Ulf Kristersson gav till Hédi Fried om att aldrig samarbeta med ett parti som startades av nazister var inte vatten värt.

Jag vill fråga Anna König Jerlmyr, som högst ansvarig för Stockholms utveckling och styre: Hur ser finansborgarrådet på förutsättningarna att bedriva politik i enlighet med den grönbå budgetskrivning jag nämnde i början med en eventuell framtida regering där Moderaterna vill forma migrationspolitiken tillsammans med Sverigedemokraterna?

Anförande nr 62

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Det är inte förvånande att denna typ av frågor kommer. Jag kan konstatera att Socialdemokraterna på sociala medier fortsätter att föra fram att den grönbå majoriteten inte kommer att hålla och att fråga: Vad är beskedet, Anna König Jerlmyr? Hur kommer man att agera i Stockholm? Denna typ av negativt kampanjande, som tidigare har funnits väldigt mycket i USA, tycker jag har flyttat rakt in bland Socialdemokraterna och nu också Feministiskt initiativ.

Jag vet inte riktigt om jag tycker att denna fråga egentligen hör hemma här. När Gudrun Schyman gick ut och sa att vi inte skulle ha något försvar alls i Sverige utan skulle montera ned det började inte jag ställa frågor till er om hur Stockholms beredskap skulle se ut om det blev en krigssituation.

Men vi kan svara på detta ändå. Jag tycker att vi har ett väldigt bra samarbete här med de grönbå och alla våra partier. Det ska vi fortsätta att ha, är det tänkt. Jag hoppas på det, och så känns det. Vi har en bra bas att stå på. Vi lägger fram gemensamma förslag till reformer framåt, och vi gör väldigt mycket. Vi är operativa och gör skillnad till det bättre i Stockholm, både när det gäller trygghet och företagsklimat och när vi jobbar med att utveckla Stockholm framåt på klimatområdet med nya innovationer. Vi har tillsammans med resten av de grönbå partierna, som vi samarbetar med, en drivkraft som jag verkligen uppskattar. Vi har också väljarnas stöd – vi har majoritet i den senaste SCB-mätningen. Det känns väldigt glädjande att detta är något som stockholmarna också uppskattar.

Vi vet var vi står, och vi har ett bra samarbete. Jag ser fram emot att få odla detta samarbete än mer under kommande år.

Anförande nr 63

L i s a P a l m (FI): Ordförande! Min fråga gällde i och för sig hur det kommer att gå att bedriva politik i enlighet med er budgetskrivning, men jag kan absolut tala om ert styre och hur framtiden för det kan se ut. Efter förra valet basunerades det verkligen ut, i synnerhet från Miljöpartiets kansli, att det handlade om att stänga ute Sverigedemokraterna och att det var därför man ingick i denna konstellation.

Jag menar dock att väljarna förtjänar att få veta mer om hur man ser på samarbetet mellan Moderaterna och Sverigedemokraterna och om vilka konsekvenser du som finansborgarråd och högsta företrädare för ett av de största partierna i fullmäktige anser kan komma för Stockholmspolitiken efter beslutet på riksnivå och hur du ser att det kan bli efter nästa val. Står du bakom Moderaternas beslut på riksnivå om att samarbeta med Sverigedemokraterna – ja eller nej?

Anförande nr 64

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Nu svarar jag för Stockholms stad och vårt samarbete. Det ser lite olika ut runt om i landet när det gäller hur vi väljer att samarbeta partier emellan. I Eskilstuna tror jag att Socialdemokraterna och Moderaterna regerar tillsammans. I Helsingborg har man ett framgångsrikt grönblått samarbete mellan de forna allianspartierna och Miljöpartiet. Det ser helt enkelt olika ut runt om i Sverige.

I Stockholm har de grönblå valt att samarbeta, och det påverkar oss inte alls vad man gör på nationell nivå. Vårt samarbete bygger på det vi har här i Stockholms stad. Vi har för avsikt att få till stånd bästa möjliga mottagande av de nyanlända som nu lämnar etableringen och kommer in i vår stad på ett helt annat sätt än tidigare. Vi vill säkerställa att de inte hamnar i bidragsberoende med ekonomiskt bistånd utan faktiskt kommer i yrkesutbildning, vuxenutbildning eller arbete. Det är för att kunna möta detta som vi bland annat har Integrationspakten.

Anförande nr 65

L i s a P a l m (FI): Ni samarbetar ju också med Sverigedemokraterna i vissa andra städer, och det styre som finns kommer såklart att påverka hur man ställer sig i huvudstaden. Min fråga gäller också politiken och vad som händer på nationell nivå med migrationspolitiken. Jag tycker att detta är en enkel fråga som jag inte får svar på. Du säger att du styr i Stockholm; det stämmer. Men du är också företrädare för ett parti som nu ingår i ett samarbete med Sverigedemokraterna. Det är en enkel fråga: Står du bakom Moderaternas beslut att samarbeta med Sverigedemokraterna – ja eller nej?

Anförande nr 66

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Detta blir ju helt absurt. Vilka svar har jag att ge när det gäller den nationella migrationspolitiken? Vad jag vet försöker man göra upp detta med många partier, blocköverskridande, och komma fram till reformer. Det svarar inte vi för här i Stockholms stadshus. Då skulle jag börja ställa frågor till Feministiskt initiativ om till exempel beredskapen när det gäller civilt försvar i Stockholm om ni får nationellt inflytande över försvaret. Detta är frågor vi inte kan svara på därför att vi inte sitter med i de nationella förhandlingarna.

Jag kan svara för det som sker här i Stockholms stadshus. Här är vi en grönblå majoritet som uppenbarligen uppskattas av väljarna eftersom vi enligt den senaste mätningen bibehåll majoriteten. Vi har lagt fram en budget för nästa år och har stora planer på ytterligare reformer för ett Stockholm som aldrig står still, ett klimatvänligt Stockholm som ska bli fossilfritt och klimatpositivt, ett företagsvänligt Stockholm och ett Stockholm som har kunskap för våra unga i centrum. Det är den typ av reformer som vi nu går fram med.

§ 13 Förslag till nedsatt avgift för simskola för hushåll med låg inkomst

Anförande nr 67

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Att kunna simma är livsviktigt. Själv var jag väldigt sen med att lära mig simma, och jag minns hur pinsamt det var att inte kunna simma och att jag fick gå på simskola när alla de andra kamraterna redan var färdiga och kunde simma.

För oss i den grönbå majoriteten är det självklart att vi måste kunna vända på alla stenar för att få fler barn att lära sig simma i vår stad. Jag vet att vi alla i denna sal anser att det är en viktig och prioriterad fråga hur vi kan få fler barn att finna glädjen och nyttan i att kunna simma.

Under den förra mandatperioden genomfördes ett pilotprojekt med sänkt simskoleavgift i fem simhallar. Det var givetvis ett bra försök med goda intentioner, men när idrottsförvaltningen har försökt utvärdera projektet har det varit svårt att mäta och följa upp hur målen i projektet har nåtts. Ökad tillgänglighet för barn från familjer med svagare socioekonomisk ställning har inte kunnat påvisas, konstaterar förvaltningen.

Vi grönbå driver en politik som gör skillnad, och vi vill att de politiska prioriteringarna ska ge önskad effekt. Därför genomför vi en förändring av subventioneringen av simskoleavgiften så att vi kan säkra att den går till de barn och familjer som annars, av ekonomiska skäl, hade valt bort simskola.

I stället för att peka ut vissa stadsdelar blir det en generell satsning. Alla ska ha samma möjlighet att ta del av subventionen, för vi vet att familjer med små ekonomiska möjligheter finns i hela vår stad. Vi vill också säkerställa att det går att mäta och följa upp satsningen så att vi kan säkra att den ger effekt och att vi når fler barn med simundervisning.

Centerpartiet och majoriteten anser att det är viktigt att stärka föreningsidrotten i Stockholm, för vi vet att när barn och unga kommer in i föreningsidrott stannar de kvar länge och idrottar högre upp i åldrarna. Det var olyckligt att den förra majoritetens satsning på subventionerad simundervisning endast gällde de kommunala simskolorna. Vi har därför gett vår förvaltning i uppdrag att ta fram ett nytt föreningsstöd som riktar sig till simskoleverksamhet för nybörjare så att även föreningsidrotten kan vara med och bidra till fler simskoleplatser.

Lika viktigt som en subventionerad simskoleavgift är för dem som behöver den allra mest är det att vi jobbar med informationskampanjer för att kunna nå fler. Vi vet att en generell avgiftssänkning, som var de rödgrönrosas lösning, inte automatiskt leder till ett ökat deltagande. Vi höjer ambitionerna för att se till att fler barn och unga nås av den livsviktiga simundervisningen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 68

D a n i e l e F a v a (L): Ordförande, ledamöter och idrottsvänner! Det förslag till beslut om simskoletaxor som vi i eftermiddag förhoppningsvis fattar beslut om handlar främst om att ge fler människor möjlighet till ökad frihet och trygghet. Enligt den senaste rapporten från Livräddningssällskapet, SLS, har 57 svenskar mist livet i drunkningsolyckor hittills under 2019, och detta är självfallet en oroväckande siffra. Om vi kan lyckas få ned antalet drunkningsolyckor genom att fler stockholmare får ekonomisk möjlighet att gå i någon av våra simskolor skulle det självfallet vara en välkommen framgång för oss alla.

Jag vill lyfta upp några andra aspekter av att satsa på simskolor för fler, till exempel friheten i att som ung kunna cykla med vänner till någon av våra badplatser och känna trygghet i att kunna simma och vara med och leka och ha kul. Att lära sig simma är också en viktig del i en pågående integrationsprocess i vår stad, och därför är det viktigt att satsa på simskolor. Att kunna simma i Stockholm får och ska aldrig bli en klassfråga.

Jag vill även säga något om hur viktigt det är att vi som är i närheten av vatten och som står vid en brygga, klippa, strandpromenad eller bassäng vet hur vi ska agera för att motverka en drunkningsolycka. 1. Tänk alltid på din egen säkerhet innan du ingriper. 2. Påkalla omgivningens uppmärksamhet genom att ropa på hjälp. 3. Larma 112. 4. Använd en förlängd arm så att du själv inte blir neddragen i vattnet.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 69

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Ordförande! Många gånger brukar vi bara klubba igenom taxeärenden utan debatt här i fullmäktige, men detta ärende är lite större än så därför att det handlar om simkunnighet.

Det var intressant att just Livräddningssällskapet citerades när det gäller att simkunnighet är en klassfråga. Organisationen har visat ett tydligt samband mellan socioekonomiska förhållanden, ursprung och simkunnighet. Statistiken visar att barn till ensamstående föräldrar och barn med ursprung i Mellanöstern och Iran är överrepresenterade i drunkningsstatistiken. Man pekar också på de höga priserna till simskolorna som en viktig orsak.

Under den förra mandatperioden infördes simskola till rabatterat pris i ytterstaden. Rabatten var generell, och ingen behövde söka. Nu, efter förändringen, är det enbart hushåll med en inkomst på cirka 19 700 kronor eller lägre som får del av rabatten. Det innebär att den ensamstående mamman som arbetar som barnskötare, lokalvårdare eller personlig assistent inte kommer att få någon rabatt eftersom lägstalönerna överstiger beloppet. I princip är det hushåll med mycket låga löner eller försörjningsstöd som kommer att få del av rabatten.

Man menar att den generella rabatten i simskolorna i ytterstaden snedvred konkurrensen med simföreningarnas simskolor, men om det var problemet undrar jag varför man inför den här modellen, eftersom det bara är på kommunens simskolor som

rabatt ges, inte på föreningarnas simskolor. Samma problem kommer alltså att finnas kvar, om än i mindre skala, naturligtvis.

Missförstå mig rätt! Jag tycker definitivt att simföreningarna ska ha bra förutsättningar. Jag träffade en simförening så sent som i förra veckan och diskuterade deras situation, men jag efterlyser en politik där varenda unge får lära sig att simma – varenda tjetting, för att använda en Palmereferens. Den förening jag mötte uttryckte farhågor om att befintliga eller nya simhallar skulle drifas av privata aktörer, och jag håller med om den farhågan. De blå vill nu att den anläggning som ska ersätta Västertorps sim- och idrottshall ska byggas med intern finansiering.

Ordförande! Jag vill med dessa ord yrka bifall till Vänsterpartiets förslag.

Anförande nr 70

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Tack, Tobias! Det är ändå viktigt att komma ihåg att med förslaget blir rabatten större. Nu gör vi en generell sänkning till 200 kronor i stället för 400 kronor, som årspriset var. Även om det kanske är färre som kan ta del av rabatten blir det en större sänkning för dessa personer. Rabatten riktar sig framför allt till ensamhushåll, och bedömningen är att många av dessa kommer att kunna ta del av den.

Sedan är det viktigt att komma ihåg att Stockholms stads egna verksamheter i sig är betydligt billigare än de föreningsdrivna. De är nästan hälften så billiga snittmässigt. Redan där har vi det alltså betydligt billigare, och detta är viktigt att ha med sig.

Anförande nr 71

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Det är absolut värdefullt att de som har de allra lägsta inkomsterna i staden får en ännu lägre taxa än tidigare. Detta är vi naturligtvis inte emot. Det bästa vore om simskolan var gratis över huvud taget, som den har varit i till exempel Göteborg under många år. Tyvärr tas nu detta bort av de blå som har tagit över i Göteborg.

Det finns delar i detta, men det jag efterfrågar är helt enkelt helheten, alltså hur vi når varenda unge. Det kommer bara att vara några få som får ta del av rabatten.

Anförande nr 72

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag instämmer med mina kollegor från den grönblå majoriteten när det gäller det väl framlagda förslaget. Jag har två frågor till Vänsterpartiet.

För det första: Varför är det bara barn till föräldrar med lägre inkomst i förorterna som ska få ta del av bidraget, så som det varit tidigare, och inte barn som till exempel bor i innerstan?

För det andra: Är det inte så att när ni höjde skatten för vanligt folk så innebar det att föräldrarna, oavsett hur mycket de tjänade, i praktiken fick mindre pengar över varje månad att lägga på saker som stimulerar barnen? Vi har sänkt skatten för vanliga människor så att de får mer pengar över varje månad, och med vårt förslag blir det

dessutom ännu billigare för föräldrar med lägre inkomst att låta barnen delta i simskola.

Jag undrar: Är det roligt att ta mer pengar från vanliga människor och göra det svårare för dem att låta barnen lära sig simma?

Anförande nr 73

T o b i a s J o h a n s s o n (V): När en kommun genomför en reform sker det ofta stegvis. Det är sällan vi kan ta hela steget på en gång. Detta var en start. Om vi hade fått fortsätta att vara med och styra staden hade vi naturligtvis sett på nästa steg. Hur ska till exempel låginkomsttagare som bor i hyresrätt på Södermalm få rabatterat pris på simskolan? Detta hade varit nästa steg för oss att diskutera.

Det är intressant att det blir ett himla liv varje gång skatten ska höjas det minsta lilla, men sedan när ni till exempel höjer SL-taxan blir jämförelsen att det bara är tre chipspåsar och inget problem. Detta handlar om vad människor har i plånboken i slutändan, och jag menar att det kommer att bli en försämring för många.

Anförande nr 74

O r d f ö r a n d e n : Jag påminner om att SL-taxan inte är något som vi fattar beslut om i detta hus.

Anförande nr 75

S u h u r S a l a h y u s u f (S): Idrott har en förenande funktion i samhället. Listan på fördelarna med regelbunden fysisk aktivitet, motion och idrott är lång. Några av dessa är ökat välbefinnande, stärkt självförtroende, bättre koncentrationsförmåga och ökad inlärningsförmåga. Barn som idrottar presterar bättre i skolan men mår också mycket bättre, och detta lägger grunden för ett långt och friskt liv. Därför är det otroligt viktigt att satsa på idrotten.

Undersökningar visar att det finns skillnader i simkunnighet i olika delar av staden. Det blir stora skillnader beroende på om man bor i innerstaden eller ytterstaden och vilken socioekonomisk bakgrund man har. I en idrottspolitik för alla behövs satsningar för att öka simkunnigheten. Alla barn och unga ska få möjlighet att lära sig simma på lika villkor, oavsett bakgrund och ekonomiska förutsättningar.

Ambitionen att sänka simskolavgiften och sänka trösklarna är något jag välkomnar. Ett förslag om inkomstprövning för nedsättning av simskoleavgifter är ett steg i rätt riktning för att alla ska få chansen att lära sig simma utan ekonomiska hinder, men det finns rum för förbättring. Det är ytterst få människor som får ta del av detta då den grupp som omfattas är liten. Det är ensamstående med mycket låg hushållsinkomst. Detta utestänger alltför många som egentligen borde ingå och som behöver detta. I samband med denna avgiftsmodell behövs fler simskoleplatser för att öka simkunnigheten i staden samt satsningar på ökat föreningsstöd. Mer behöver göras.

Som jag sa tidigare är detta ett steg i rätt riktning, men för att alla ska få chansen att lära sig simma utan ekonomiska hinder behövs fler insatser för ökad jämlikhet och inkludering. Denna modell behöver omprövas samt utvärderas för att se om den når ut

till de grupper som behöver detta. Vi anser att systemet bör utformas så att det kan omfatta fler, detta för att säkerställa att trösklarna sänks, att deltagandet ökar och att fler får lära sig simma utan ekonomiska hinder.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 76

Borgarrådet N a d d e b o (C): Tack så mycket, Suhur! Det är jättetrevligt att höra att vi delar samma engagemang kring hur viktigt det är att vi får fler barn och unga som kan lära sig att simma. Det var också detta jag inledningsvis sa, att vi delar samma engagemang. Men det som vi ser som viktigt är att också se till att de insatser som görs leder till effekt. Det var väldigt svårt att se effekten av det initiativ ni tog förra gången och hur många barn det gäller. Enligt Swecos rapport och statistik gäller det 11 procent av hushållen med barn mellan sex och nio år, så det är ändå en hel del barn och unga som omfattas.

Du sa att vi behöver ompröva systemet, Suhur. Jag tror att Socialdemokraterna i sitt förslag i idrottsnämnden sa att de tycker att modellen generellt sett är bra men att de vill öka prisbasbeloppet med ett halvt prisbasbelopp, så jag trodde faktiskt att Socialdemokraterna hade övergett sin tidigare idé och hoppat på den modell som vi föreslår.

Kan du svara på dessa båda saker?

Anförande nr 77

S u h u r S a l a h y u s u f (S): Som jag sa tidigare är initiativet ett bra steg i rätt riktning, men prisbasbeloppen är inte tillräckliga. Jag vet att jag som liten inte skulle ha kunnat ingå trots att jag behövde, och då hade jag aldrig fått lära mig simma.

Fler behöver omfattas. Det behövs 6,5 prisbasbelopp. Detta når bara människor som har ungefär 23 000 i inkomst, medan medelinkomsten i Sverige är 35 000. Det går ju inte. Många omfattas inte, och därför tycker jag att man ska ompröva detta, för att kunna nå ut till fler. Vi har segregationsproblem i Sverige. Det finns stora ekonomiska hinder. För att alla ska kunna simma behövs en omprövning.

Anförande nr 78

L i s a P a l m (FI): Ordförande! Vi här inne delar nog alla uppfattningen att simkunnighet är en livsviktig kunskap. Skillnaden handlar om hur man når målet att alla barn och unga ska kunna simma. Just nu ser vi att Alliansen och Miljöpartiet inte väljer att sänka generellt, utan de satsar helt enkelt på en inkomstprövningsmetod som endast når ett fåtal med låg inkomst, medan de som har över 19 000 kronor ryker.

Vi vänder oss emot majoritetens förslag av tre anledningar.

För det första är det liggande förslaget att man ska tjäna 19 000 kr och några hundralappar eller chipspåsar för att få tillgång till subventioner, medan de som ligger strax över ryker. Detta betyder exempelvis att en ensamstående mamma som har tre barn och arbetar som undersköterska inte skulle kunna få ta del av avgiftssänkningen.

Om man hade menat allvar med systemet och att man vill nå fler grupper skulle man ha kunnat ha en högre maxgräns för inkomstnivå eller en differentiering beroende på inkomst, vilket inte är förslaget nu. Det är alltså endast få familjer, om än väldigt viktiga, vill jag poängtera, som får ta del av avgiftssänkningen.

För det andra skulle vi vilja se en mer djupgående analys och utvärdering av den rödgrönrosa majoritetens tidigare satsning på rabatterat pris i ytterstaden. Detta hade varit nödvändigt. I stället för inkomstprövning, som majoriteten nu föreslår, hade vi velat se en generell sänkning i hela staden.

För det tredje innebär förslaget att mer pengar läggs på administration och byråkrati än på kärnverksamheten. Det är pengar som skulle ha kunnat gå till fler simskoleplatser, exempelvis. Vi i FI vill som sagt i stället se en generell sänkning i staden och att man har simskola på schemat redan från förskoleklass.

Vi yrkar därför avslag på kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 79

Borgarrådet N a d d e b o (C): Jag förstår att FI givetvis säger att det ska vara mer till allt och alla.

Vi ser ju att vi har svårt att utvärdera den satsning som gjordes under den förra mandatperioden, och då tycker jag att det är lite klokt att fundera på om vi skulle kunna jobba på något annat sätt för att säkerställa att vi når dem som bäst behöver det.

En annan sak som jag vill fråga FI om är: Ser ni inga utmaningar med att generellt sänka avgifterna i alla simhallar, det vill säga öka konkurrensen med simföreningarna? Har ni ingen synpunkt på att det är viktigt att barn och unga kommer in i föreningslivet och lär sig simma i en förening, där de kan fortsätta att simma? I den kommunala simundervisningen får man bara de basala simkunskaperna. Dessa är jätteviktiga, men vi ser att i föreningarna kan man få fortsätta att simma längre, utöva en idrott och liksom fastna för simningen.

Anförande nr 80

L i s a P a l m (FI): Jag måste säga att det är lite magstarkt av dig att säga att vi inte skulle tro på föreningslivet, Jonas, när det faktiskt är ni som har sänkt föreningsstödet till civilsamhället i stadsdelarna. Där har FI ett högre belopp, och vi ser självfallet ett stort behov av samarbete med föreningslivet generellt.

Det jag säger när det gäller utvärderingen är att vi skulle vilja ha en djupare och större analys av hur vi kan utveckla i stället för att kasta bort det viktiga arbete som vi påbörjade under den förra mandatperioden.

Anförande nr 81

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Det blev lite oklart nu vad som gäller, Lisa. Håller ni med om att det förslag vi har nu träffar mer rätt än det områdesvisa? Ni måste väl ändå se att de som verkligen är behövande träffas bättre?

Jag vill återigen verkligen understryka att den sänkning som nu görs för dem som omfattas är större än den som vi hade tidigare. Det blir ytterligare 200 kronor i rabatt. Och, som Jonas var inne lite på, har ju staden i sig redan betydligt billigare simskoleundervisning än de föreningsdrivna. Det är nästan halva priset redan där, och detta är viktigt att komma ihåg att.

Anförande nr 82

L i s a P a l m (FI): Jag är inte den som ska stå och säga vem som är behövande. Jag tänker att alla barn och unga i staden är i behov av simkunnighet och att det är livsviktig kunskap som ska gälla generellt och som inte ska inkomstprövas.

Det som händer nu är att man minskar det antal som kan ta del av satsningen. Jag och Feministiskt initiativ håller såklart med om att det är bättre att det kostar 200 kronor än 400 kronor. Vi hade helst sett att det var ännu lägre. Men nu lägger man sig på en summa som gör att en ensamstående mamma, som exempelvis är barnskötare eller undersköterska, inte kommer få ta del av detta.

För den breda massan kommer det inte att spela lika stor roll. Jag säger inte att det inte är viktigt att de som tjänar 19 700 får ta del av satsningen. Det är jätteviktigt, men de är alldeles för få.

Anförande nr 83

U l l a S j ö b e r g h (S): Ordförande, ledamöter! Det verkar som att vi i alla fall är rörande ense om vikten av simkunnighet. I förslaget står det också att det är viktigt att barn och unga kan simma.

Majoriteten prisar vår satsning på subventionerade avgifter och säger att det förslag som vi drev igenom var lovvärt. Vi accepterar att byta system om syftet ändå kan uppnås.

När det kommer till det förslag som vi ska besluta om i dag kan vi konstatera att det inte är en tillräcklig satsning, om avsikten verkligen är att ekonomin inte ska vara ett hinder för simkunnighet. Förslaget är helt klart underfinansierat när det gäller att få de effekter som vi eftersträvade. Det blir ett halvhjärtat försök att uppnå att alla barn och unga, oavsett ekonomiska förutsättningar, kan bli simkunniga.

Det är alltför många som kommer att ställas utanför av ekonomiska skäl när majoriteten nu väljer att inkomsten får vara högst 23 000 kronor i månaden för att man ska komma i åtnjutande av subventionen. Detta räcker inte för att uppnå syftet.

Oavsett vilket system som väljs behövs det mer pengar in i systemet för att kunna nå rätt grupper. Vi anser att det behövs fler steg i en inkomstdifferentiering, som man har i till exempel kolleverksamheten. Nej, säger vi. Gör om, gör rätt och kom tillbaka med ett förslag med fler steg för inkomstdifferentierade avgifter! Med detta sagt vill jag yrka bifall till Socialdemokraternas reservation.

Jag vill passa på att säga något. Jag vet inte vad du från Moderaterna hette som var uppe och pratade om skattesänkningar och att man skulle få mer. I bästa fall får en låginkomsttagare 50 kronor mer i månaden genom den skattesänkning som gjorts, och

det räcker knappast till att finansiera simskoleavgiften. Det låter lite snålt att hänvisa till det, får jag lov att säga.

Bifall till Socialdemokraternas reservation!

Anförande nr 84

N i k e Ö r b r i n k (KD): Nu är jag ju inte moderat utan kristdemokrat.

(U l l a S j ö b e r g h (S): Förlåt!)

Även om vi inte debatterar rikspolitik här jag konstatera att när regeringen nu sänker skatten endast för de 300 000 som tjänar allra mest är jag glad över att vi här inne har gjort det vi kan för att även de som inte sitter på ministerlöner, som Stefan Löfven, ska kunna få lite mer pengar kvar varje månad.

Anförande nr 85

U l l a S j ö b e r g h (S): För att kommentera det du sa, Nike, har ni gjort ännu fler sänkningar när det gäller skatten. Jag tycker att det var en ganska dålig replik när vi pratar om simskoleavgifter.

Anförande nr 86

Borgarrådet N a d d e b o (C): Jag har enkel fråga, för jag förstod inte: På vilket sätt är förslaget underfinansierat?

Anförande nr 87

U l l a S j ö b e r g h (S): När det gäller det ni föreslår, Jonas, är det en låg nivå på den inkomst man ska ha. Det kanske var fel uttryckt av mig att säga underfinansierat, men om fler ges möjlighet att kunna få subventionerad avgift är det klart att det kostar mer.

Anförande nr 88

B o S u n d i n (M): Ordförande, fullmäktige! Det är oerhört viktigt att alla stockholmares barn lär sig simma, och därför prioriterar vi detta i vår majoritet.

Vi tycker att det ska vara inkomstprövat av två skäl. Dels ska det rikta sig till de familjer och föräldrar som har lägst inkomster, för det är de som har svårigheter att betala avgifterna till simskolorna. Dels ska det gälla i hela staden och inte bara i vissa områden som är så kallade särskilt utsatta.

Det är också viktigt att vi prioriterar att även civilsamhället och föreningslivet får vara med i detta. Det finns många föreningar som driver simskolor, och de ska också ha möjlighet att ta del av detta. Vi tycker även att det är viktigt att man gör om systemet, och vi har bett idrottsförvaltning att utvärdera det tidigare förslaget från den föregående majoriteten, som var lovvärt. Men det slog lite snett, och därför tycker vi att vårt förslag ger större helhet över hela staden och riktar sig speciellt till dem som har låga inkomster och kanske har vissa begränsningar när det gäller att kunna anmäla

sina barn till simskolor. Det är oerhört viktigt för tryggheten för familjer och barn att kunna lära sig simma.

Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 89

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Vi kan konstatera att vi här i salen är överens om att det är viktigt att lära sig simma, så det behöver vi inte debattera.

Precis som har sagts tidigare är det inte alla med låga inkomster som får subventionen, utan den gäller dem som har allra lägst inkomster. Sedan har vi de som inte får ta del av detta men som ändå inte kommer att ha råd, och då missar man dem.

Jag tycker att det är konstigt att säga att det system som vi införde bara tillhörde dem som bodde i vissa stadsdelar. Ja, det gällde simhallar som låg i vissa stadsdelar för att man ville rikta sig specifikt till dem som bor där. Men med det nuvarande systemet kan man själv välja i vilken simhall man placerar sitt barn i simskola. Med de lägre avgifterna har man kunnat ta del av detta även från andra stadsdelar, om man är beredd att åka lite längre, vilket man kanske är om det handlar om att ha råd med simskola eller inte. Det är lite konstigt att säga att människor var utestängda tidigare, för så var det inte.

Anförande nr 90

B o S u n d i n (M): När det gäller inkomstprövningen handlar det om att vi tycker att man ska hushålla med kommunens skattemedel. Höginkomsttagare som du och jag ska inte kunna ha denna subvention, utan den ska gå till dem som har låga inkomster och störst behov.

Om man väljer vissa hallar i vissa områden kan, precis som du säger, vem som helst komma dit och dra nytta av subventionen oberoende av inkomst. Nu gör vi om det så att det blir mer rättvist och så att det ekonomiska stödet verkligen går till dem som behöver det för att lära sig simma.

Anförande nr 91

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag tillhör dem som egentligen inte tycker att det är ett jätteproblem om några fler omfattas av subventionerad simskola jämfört med om några färre gör det, med tanke på vilket stort problem vi har med barn som aldrig lär sig att simma. I Rinkeby-Kista, till exempel, lever 25 procent av barnen i barnfattigdom, och man kan nog säga att det är hyfsat träffsäkert att ha subventionerade avgifter i den typen av områden.

Det är intressant. Jag har hört flera här som har lyft upp föreningslivet. Det är en jätteviktig fråga, men den avhjälpes inte i detta ärende. Vad jag kan se i ärendet om föreningsstöd, som är ett annat ärende, får man 700 000 för att bedriva simskola för yngre barn, så det kommer inte att lösa problemet. Jag hade gärna sett att ni hade gjort det, Bo.

Min fråga är: Handlar inte den låga nivån på beloppet till syvende och sist om att ni helt enkelt ska spara pengar här?

Anförande nr 92

B o S u n d i n (M): På den sista frågan är svaret nej.

I den stadsdel där jag finns, Rinkeby-Kista, och där många har behov av detta påverkas inte barn på samma sätt, utan de kommer också att få subventionen nu när den gäller alla i staden. Ni däremot uteslöt barn i andra stadsdelar. Skillnaden är att vi gör det generellt över hela staden och att det är inkomstprövat. I och med att det prövas beroende på inkomst får man naturligtvis subventionen i dag också om man har låga inkomster, som du refererade till att man har i till exempel Rinkeby-Kista, precis som under er tid. Det är ingen försämring.

Anförande nr 93

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Jag förstår verkligen att det finns invändningar mot den modell som vi har haft. Jag håller med Tobias om att den var ett bra steg på vägen, och jag skulle också föredra en utvecklad sådan modell. Jag föredrar dock inte den här modellen, som jag betraktar som en ganska avvecklad modell.

Sedan ska jag villigt erkänna att jag är allergisk mot alla former av subventionerade verksamheter för barn. Jag är själv uppvuxen med en fattig ensamstående mamma i ett socioekonomiskt utsatt område. Jag hade inte problem i min familj, men jag var omgiven av andra barn som hade stora problem och som inte skulle ha tagit del av den här typen av subventioneringar. När jag själv blev mamma här på nedre Kungsholmen var jag en av de där mycket fattiga mammorna, för jag hade inte heller några pengar då. Jag levde i ett mycket välbärgat område och vet vad det innebär att vara en fattig familj där.

Jag vill ha generell välfärd. Jag vill inte behöva söka extra för mina barn, vilket jag var tvungen att göra när jag själv var mamma här på nedre Kungsholmen. Jag var tvungen att söka extra subventionerade avgifter. Jag vill ha en generell välfärd, och det vill Vänsterpartiet också. Jag är väldigt trygg med det. Vi vill ha Göteborgsmodellen – billiga avgifter för alla barn.

Om vi ska prata pengar kan jag säga att skattesänkningarna ger en låginkomsttagare 252 kronor extra i plånboken varje halvår. Avgiften för simskolan är 700 kronor per halvår, och har man två barn är det 1 400 kronor per halvår. Det är ganska stor skillnad. En barnskötare har en ingångslön på 21 000 kronor i månaden och kommer inte att få ta del av detta. Jag förstår därför resonemanget att det är alldeles för lågt och att det skulle behöva höjas om det ska vara på riktigt. Jag upplever inte heller att subventioneringen är på riktigt, men framför allt föredrar jag generell välfärd.

Anförande nr 94

J o h a n F ä l l d i n (C): Ordförande, åhörare, fullmäktige! Det mesta som jag har att säga argumentationsmässigt i denna debatt har redan anförts av Jonas Naddebo, så jag ska inte gå in så mycket på den diskussionen. Men för tydlighets skull, eftersom

det har florerat lite olika summor och siffror i denna debatt, tänkte jag göra ett räkneexperiment här. Det finns nämligen ett fel i handlingen.

Det handlar om 6 prisbasbelopp, inte om 5. Regeringen har för 2020 fastställt prisbasbeloppet till 47 300 kronor. Om man tar det gånger 6 blir det 283 800 på ett år. Om man delar detta med 12 blir det 23 650, inte 19 708. Det står 19 708, men det är prisbasbeloppet gånger 5, vilket är fel. Det vi föreslår är 6 prisbasbelopp, ingenting annat.

Sedan är det såklart inte ointressant i sammanhanget vad 23 650 kronor blir efter skatt, men det är en annan debatt.

Anförande nr 95

O r d f ö r a n d e n : Jag ber om ursäkt. Jag skulle ha noterat att det finns ett utbytesblad i ärendet och påmint fullmäktige om detta. Då hade kanske en del av debatten, inte hela, blivit lite tydligare.

Anförande nr 96

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag kommer inte att fråga dig om de olika prisbasbelopp som du räknade upp, Johan. Däremot efterfrågar vi, precis som Lisa sa tidigare, en mer djupgående analys av resultatet av det som vi införde. Det handlar absolut om kostnader, men det handlar faktiskt inte bara om kostnader när det gäller om människor tar del av saker eller inte. Det handlar också om huruvida man har information och om man vet hur man ska göra.

Min fråga är: Kommer ni att se till att det finns ett uppsökande arbete kopplat till förslaget så att människor får information om hur de ska söka? Vi vet att många av de som har lägst inkomster kanske inte alltid är snabbast när det gäller att fylla i ansökan, veta vem man lämnar till och veta att detta finns. Jag tänker att minst lika viktigt som vilka typer av avgiftssänkningar man gör är det att följa upp detta med uppsökande arbete. Eller hur? Då undrar jag: Är detta något som ni har tänkt på?

Anförande nr 97

J o h a n F ä l l d i n (C): Svar ja. En av huvudorsakerna till att vi gör reformen är att vi ska nå målgruppen bättre än med det förra systemet.

Idrottsförvaltningen är helt införstådd med att man kommer att behöva göra informationsinsatser. Sedan får det bli trial and error när man byter system, så att målgruppen nås på bästa sätt, för detta är syftet. En bild av det tidigare systemet är att det inte riktigt nådde målgruppen.

Anförande nr 98

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag vill bara få fört till protokollet att när vi tittar på barnskötarlöner, som har diskuterats, ser vi att ingångslönen är 21 000. Om man är utbildad barnskötare och går in på sitt första jobb omfattas man om man är ensamstående. Medellönen för barnskötare i Stockholm ligger dock på 24 000, och då kommer vi tillbaka till problematiken, det vill säga att om man är en ensamstående

mamma som är barnskötare eller undersköterska, som är Sveriges absolut vanligaste yrkesgrupp, omfattas man inte av reformen.

Den retorik vi hört i denna sal har varit att klasstillhörighet inte ska vara avgörande för simkunnighet. Nu exkluderar ni många knegarungar, Johan. Om målet är att klass inte ska vara avgörande missar ni det.

Anförande nr 99

J o h a n F ä l l d i n (C): Man kan naturligtvis diskutera hur många prisbasbelopp det ska handla om. Det kan vi ta en diskussion om framåt nästkommande budget eller så. Problemet med det system som har funnits är om man har varit låginkomsttagare och har kommit till simskolan för att anmäla sina ungar och den redan är full har det inte blivit något ändå. Generellt har det varit på det viset.

Detta är ett sätt att träffa dem som har behov av stadens stöd bättre. Jag säger inte att det är perfekt, men min övertygelse är att det blir ett bättre system.

§ 14 Revidering av personalpolicy för Stockholms stad

Anförande nr 100

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag ska fatta mig otroligt kort.

Revideringen bygger på att det har efterfrågats av bland andra Diskrimineringsombudsmannen att vi ska komma in med några förtydliganden. Det är små justeringar av texten när det handlar om stadens personalpolicy. Annars gäller den fortsatt som tidigare. Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 101

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det är en lagändring som gör att vi behöver uppdatera dokumentet. Det vi hade behövt göra är att införa tre ord – diskriminering och repressalier – på sidan 5. Detta görs också, men det görs många fler ändringar än så, vilket jag tycker är lite märkligt.

Personalpolicyn togs fram under en lång och bred process. Vi hade referensgrupper med medarbetare, chefer och fackliga organisationer, och det togs upp på APT-möten runt om i hela staden. Målet var att få till en levande dialog, bryta tysthetskulturer och se till att medarbetare i vår stad känner att de har rätt att uttrycka sin åsikt, komma till tals och helt enkelt påverka sin arbetsplats. Vi såg fina resultat i medarbetarundersökningarna. Det var kraftiga hopp när det gäller möjligheten till delaktighet och att kunna påverka.

Som sagt: Om man bara hade velat uppdatera hade det varit tre ord, men det är fler ändringar än så. Man stryker skrivningar om ekologisk och social hållbarhet och klimatsmart, det vill säga kopplingar till Agenda 2030 som borde vara helt oproblematiske för majoriteten. Jag tycker också att man försvagar skrivningar. I stället för att skriva att chefer ska arbeta aktivt för jämställdhet och mångfald är det betydligt luddigare skrivningar. I stället för uttrycka sin åsikt skriver man komma till tals.

Över lag är det mer långtgående förändringar än vad lagändringen kräver. Det kan tyckas vara småsaker, men om vi har en personalpolicy som har behandlats oerhört brett i en lång process, där vi har jobbat nedifrån och upp, tycker jag att man vid en uppdatering ska ändra det som lagen stipulerar och låta bli resten, eller ta ett lika ambitiöst tag kring personalpolicyn som vi gjorde. Under fyra år arbetade vi aktivt med att se till att det finns yttrandefrihet och åsiktsfrihet på alla våra arbetsplatser, att APT-mötena blir ett starkare forum för att ta vara på medarbetarnas engagemang och kompetens och att vi helt enkelt får en levande stad där det är självklart att uttrycka sin åsikt och även påtala det som är fel.

Jag säger inte att allt detta kommer att gå i graven på grund av personalpolicyn, men jag tycker att det är märkligt att man gör sådana ändringar i ett dokument som har processats så länge. Jag tycker överlag att detta är talade för majoritetens relativa ointresse för personalpolitiska frågor. Förut hade vi ett personal- och jämställdhetsutskott där vi löpande fick detaljerade dragningar om personalfrågor och

den strategiska kompetensförsörjningen. Jag tycker till exempel att de integrationsutskott som Fredrik har hållit i har varit en oerhört bra möjlighet att fördjupa sig och diskutera indikatorer och sådant. Jag saknar detta inom personalpolitiken. Denna möjlighet och insyn hade vi som politiker förut, men nu är det borta.

Jag tycker att hanteringen av personalpolicyn är lite slarvig, och man går längre än vad man hade behövt med hänsyn till lagändringen.

Anförande nr 102

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Alla dessa förändringar har en orsak. Man har dels bollar förändringarna med de fackliga organisationerna, dels haft en dialog med Diskrimineringsombudsmannen. Jag återkommer gärna och svarar på fler frågor, men jag ska ta ett exempel. Man fokuserar mer på diskriminering generellt än på jämställdhet och mångfald. Detta har att göra med den förändrade lagstiftningen, som nu täcker in betydligt fler områden än bara jämställdhet och mångfald.

Vi vet att diskriminering på arbetsmarknaden och på arbetsplatser kan ha många olika orsaker. Vi vet att överviktiga har en tendens att bli diskriminerade, och det kan finnas annat som det tidigare inte tagits hänsyn till. Detta täcks nu av den nya diskrimineringslagstiftningen, också efter önskemål av DO. Man har även efterfrågat en mer läsbar och tydlig personalpolicy, och detta har vi tagit fram.

Anförande nr 103

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Om man går in på Meetings Plus och tittar ser man exakt deras spåra-ändringar, och jag skulle verkligen inte hävda att det på något sätt har blivit mer läsbart. Ni har gjort stora strykningar inledningsvis som gör att kopplingar till Agenda 2030 försvinner, vilket jag tycker är anmärkningsvärt med tanke på att staden har förbundit sig att leva upp till Agenda 2030. Jag tycker också att man skulle ha kunnat skriva in kompletteringar om lika möjligheter och rättigheter men ändå behålla de aktiva skrivningarna om jämställdhet och mångfald.

Jag vill påminna om att diskrimineringsgrunderna var desamma före lagändringen som nu. Jag tycker överlag att om man hävdar att det är enbart en anpassning till diskrimineringslagen har man gått flera steg för långt. Att bolla med fackliga organisationer är inte jämförbart med den breda process vi hade, där det fanns fackliga organisationer men också medarbetare och chefer och där klarspråk och att det är lättförståeligt och lätt att ta till sig och förstå vad det innebär var en viktig och bärande del av personalpolicyn, för att man skulle kunna använda den på sin arbetsplats.

Jag tycker inte att förslaget på något sätt blir tydligare, utan det blir snarare luddigare.

Anförande nr 104

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Den personalpolicy som vi tog fram under den förra mandatperioden var ett resultat av en bred samverkan, som borgarrådet Lindblom precis var inne på. Det var en samverkan mellan chefer, medarbetare och fackliga organisationer, med allas vetskap om att det stora arbetet efter beslutet skulle handla om att förverkliga policyn på stadens alla arbetsplatser.

Det är välkommet att den policy som starkt ifrågasattes av den dåvarande oppositionen nu i stort sett har bibehållits. Men detta sagt finns ändå två saker som jag särskilt vill nämna om de ändringar som ändå föreslås.

För det första: Vad är skälet till att byta ut att medarbetare ska få uttrycka sina åsikter mot att de i stället ska få komma till tals? Antingen betyder det ingenting, och då är frågan varför man gjorde ändringen. Eller så betyder det något, och vad betyder det i så fall? Jag misstänker att det handlar om att inte låta alla komma till tals. När man presenterat den sämsta skolbudgeten i modern tid vill man sända signalen att det finns begränsningar i de anställdas rätt att uttrycka sin åsikt. Policyn öppnar nu upp för en tolkning där lärare inte ska få demonstrera eller uttala sig kritiskt. Vi kommer inte att medverka i en sådan utveckling. Stadens verksamheter utvecklas och blir bättre med medarbetare som uttrycker sina åsikter och som är villiga att stå för dessa. Mot denna bakgrund är jag orolig över att man gör detta byte.

För det andra: Vad är skälet till att ta bort uppgiften för stadens chefer att arbeta aktivt för jämställdhet och mångfald på sin arbetsplats? Ändringsförslaget om lika rättigheter och möjligheter kan vara ett komplement, men det är en diffus formulering som inte uttryckligen erkänner ojämställdhet och bristande mångfald som problem som måste åtgärdas. Även här betyder det i bästa fall ingenting, men varför då göra ändringen?

Med detta, ordförande och fullmäktige, önskar jag bifall till reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 105

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! För att förtydliga en del när det gäller invändningarna har som sagt de fackliga organisationerna varit med i arbetet.

Man har uttryckt en önskan i revideringen – detta är inte en helt ny policy – och det är att man snarare vill ha dialog. Det finns en grundlagsskyddad åsiktsfrihet, och den gäller i alla våra upphandlingar. Det brukar till exempel stå meddelarfrihet, och det gäller fortfarande. Man har dock önskat ett förtydligande om att öppenhet, respekt och dialog på arbetsplatsen är viktigt, och därför har nyansskillnaderna kommit till.

När det gäller lika rättigheter och möjligheter är det ett vedertaget begrepp. Det är väletablerat, och också Diskrimineringsombudsmannen använder sig av det. Det är just för att man ska inkludera alla diskrimineringsgrunder och inte bara nämna några få, som sexualitet. Det finns många orsaker till diskriminering, och därför har man valt att göra på detta sätt.

Anförande nr 106

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Med det svaret blir jag än mer orolig – om man bara ska lägga sig på en lägstanivå enligt grundlagen. Vi har både resurser, möjlighet och kompetens att vara bättre än så. Det handlar om att man byter ut möjligheten för medarbetare att få uttrycka sina åsikter mot att de ska få komma till tals, och jag menar att detta är en uppenbar försämring.

Vi måste aktivt arbeta med våra medarbetare så att de de facto vill uttrycka sina åsikter och de facto är trygga i den arbetsmiljö de har för att de hela tiden ska kunna vara en

aktiv del i att utveckla arbetsmiljön. Jag tror att omformuleringen är olycklig, och jag hoppas verkligen att det inte blir så som finansborgarrådet nu replikerar, att det är på grundlagsnivå. Vi är bättre än så.

Anförande nr 107

M a r i a J a n s s o n (FI): Ordförande, ledamöter! Feministiskt initiativ vill bifalla oppositionens yrkande.

Att ändra formuleringen när det gäller chefernas uppgifter från, som det stod tidigare, att aktivt arbeta för jämställdhet och mångfald till lika rättigheter och möjligheter är ideologiskt betingat, skulle jag vilja säga. Att ta bort dessa ord döljer att det aktiva arbetet handlar om att förbättra för grupper som är strukturellt missgynnade i samhället. Man öppnar alltså för diskriminering hur som helst, särskilt om man inte skriver in diskrimineringsgrunderna.

Detta tvättar bort den bakomliggande analysen att alla inte har samma villkor i samhället. När man gör detta styr man vilka åtgärder som blir aktuella att vidta. På det sättet är språket politiskt. Därför måste man ha ord med som förklarar på vilka grunder människor blir diskriminerade, som exempelvis jämställdhet och mångfald.

Anförande nr 108

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag ska inte förlänga diskussionen. Men vill man måla allt i svart kan man givetvis göra det, och det tycker jag att man har gjort i det här ärendet. Det är alltså bara en liten revidering efter gällande lagstiftning. Detta är som sagt ett vedertaget begrepp, och vi ändrar det till lika rättigheter och möjligheter eftersom vi vill visa att lagstiftningen har ändrats. Man har breddat själva lagstiftningen till att omfatta fler diskrimineringsgrunder, och det har varit tydligt. Man ska inte bara peka ut några få när vi vet att det finns väldigt många orsaker till att personer diskrimineras på arbetsplatser. Det kan som sagt handla om hur man ser ut, vilket lag man hejar på i fotboll, vilken sexualitet man har, vilket kön man tillhör och vilken etnicitet man har. Det finns många olika orsaker.

Den nya lagstiftningen inkluderar allt, och det tycker jag är bra. Detta drev jag också som riksdagsledamot en gång i tiden, och vi tar nu hänsyn till det här i det reviderade förslaget. Det är självklart att vi är en stad som jobbar både för mångfald och för jämställdhet men också för fler saker.

Anförande nr 109

M a r i a J a n s s o n (FI): Vi är förstås väldigt glada för att man vidgar diskrimineringsbegreppet, men då måste man skriva in vilka grunder det baseras på. Det är väldigt olika att bli diskriminerad beroende på vilket fotbollslag man hejar på eller att bli diskriminerad till exempel på basis av etnicitet eller kön. Det är olika fundament.

Om Diskrimineringsombudsmannen förespråkar den här typen av lösliga diskrimineringsgrunder hoppas jag att Feministiskt initiativ kommer in i riksdagen nästa år så att vi kan ändra på det. Det är därför man ska rösta på Feministiskt initiativ.

Anförande nr 110

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Vi har alltså samma diskrimineringsgrunder som tidigare. Det är sju diskrimineringsgrunder. Vi har inte fört in fotbollslag. Jag vill bara ha detta fört till protokollet. Diskrimineringsgrunderna är alltså desamma som före lagändringen – bara så att vi har det med oss.

§ 15 Överenskommelse om exploatering med försäljning för bostadsändamål inom del av fastigheten Årsta 1:1 i stadsdelen Årsta med JM AB

Anförande nr 111

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Vi har en reservation i detta ärende. Det handlar inte om att vi inte vill bygga på den aktuella platsen, utan det handlar om att vi tycker att man borde ta tillfället i akt att se till att det blir hyresrätter, gärna i allmännyttan, på den aktuella platsen. Årsta har en stor dominans av bostadsrätter samtidigt som vi ser att majoriteten missar sitt mål vad gäller hyresrätter i år. Vi ser också att allmännyttan bara har fått drygt 1 000 bostäder samtidigt som de skulle behöva minst 1 500 för att fortsätta kunna klara sina produktionsmål även på några års sikt.

Jag tror att man behöver se till att det är en majoritet hyresrätter i fortsatta etapper, och jag tror att man behöver ha i åtanke att allmännyttan som sagt behöver minst 1 500 markanvisningar per år. Samtidigt ska man ha med sig att många projekt minskar. Det är våningar som dras ned på och byggnadsvolymer som krymper. Man behöver alltså ta i lite i överkant.

Under budgetdebatten och i T2-debatten fick vi många gånger höra att allmännyttan når sina produktionsmål. Gott så, men för att den ska kunna göra det även på tre fyra års sikt måste man öka antalet markanvisningar till allmännyttan. Använd allmännyttan som ett konjunkturdämpande verktyg! Vi är troligtvis på väg in i en lågkonjunktur, och för att den inte ska få fullt genomslag även i byggsektorns alla led från huvudentreprenör ända ut till snickaren behöver vi se till att använda de verktyg vi har.

Som jag tidigare har konstaterat är den här staden djupt segregerad. Majoriteten har valt att fokusera på de elva stadsdelar där det är minst 60 procent hyresrätter och en övervägande del allmännytta. Jag skulle vilja påminna om de 69 stadsdelar där vi har en majoritet villor och radhus. Många av dessa stadsdelar är alltså i mångt och mycket oerhört mycket mer segregerade än till exempel Rinkeby, som ofta förs upp i debatten. Men det handlar också om att titta på och väga upplåta mark även i attraktiva närförorter som Årsta. Vi behöver ta tillfället i akt i alla lägen att säkerställa att vi har en bra blandning av upplåtelseformer och att vi tillför hyresrätter även i attraktiva lägen. Annars kommer vi inte att kunna bryta boendesegregationen, och vi kommer inte att kunna se till att alla kan flytta hemifrån i vår stad.

Anförande nr 112

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige och Clara! Ni i Vänsterpartiet driver som bekant en linje och för en retorik om att vi i majoriteten inte skulle bygga tillräckligt med hyresrätter. Vi har ett mål att 50 procent av det som markanvisas ska vara hyresrätter. År 2019 har vi markanvisat 48 procent hyresrätter och 52 procent bostadsrätter.

Du nämner jättemånga saker nu, men låt oss gå tillbaka till ärendet. Det gäller en del i Årstastråket, Rörviksbacken och en del av etapp 2. I genomförandebeslutet från 2017 ska det vara 50 procent hyresrätter och 50 procent bostadsrätter. På Rörviksbacken, som detta är en del av och som vi ska besluta om i kväll, är det 133 bostadsrätter och

160 hyresrätter. Det är alltså fler hyresrätter än bostadsrätter. Jag tycker inte att det riktigt går att säga att det är för lite. Det är en bra blandning; vi ligger på 50-50 och här till och med något fler hyresrätter, vilket du borde vara väldigt glad över.

Anförande nr 113

Borgarrådet **L i n d b l o m** (V): Men det handlar om att komma till rätta med snedfördelningen mellan hyresrätter och bostadsrätter i till exempel Årsta, som drabbades väldigt hårt av den förra ombildningsvågen. Förra gången det ombildades i Stockholm blev allmännyttan mer eller mindre uttraderad i innerstaden, och väldigt mycket försvann från närförorterna. Om vi ska kunna kompensera för det måste vi också gå över dessa 50 procent och de 160 hyresrätter som du nämner. Annars kommer vi i bästa fall bara att bevara nuvarande fördelning.

Jag menar att vi måste ta varje tillfälle i akt att bryta boendesegregationen, och då måste vi våga titta på våra extremt segregerade villaområden, där man väldigt ofta är bilberoende. Man har långt till kollektivtrafik och service, och där behöver vi förtäta. Men vi måste också våga titta på våra närförorter, som inte minst till följd av ombildningarna är väldigt dominerade av bostadsrätter. Då måste man våga ta i och tillföra ännu fler hyresrätter för att kompensera för bristen på dessa.

Anförande nr 114

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Fru ordförande! Så här skrev vi i vår reservation i exploateringsnämnden: Ett högt bostadsbyggande där det byggs fler hyresrätter med lägre hyror måste vara en av Stockholms viktigaste prioriteringar. Det gäller inte minst för unga människor, för det viktiga är inte att alla unga har råd att köpa en bostad. Det viktiga är att alla unga har en bostad utan att behöva köpa en.

Vad har det med ett bostadsprojekt som handlar om bostadsrätter att göra? Jo, det faktum att man inte ska låta det goda bli det bästas fiende. I det här fallet handlar det om att vi behöver hålla uppe ett bostadsbyggande. Vi har haft en majoritet som när de tillträdde hade en kohandel som byggde på minsta gemensamma nämnare. Den som var emot vann. Vårt löfte till medborgarna i det här fallet, precis som i alla andra fall, är att socialdemokratin kan man lita på i det avseendet att vi kommer att se till att det här samhället får de bostäder, idrottshallar etcetera som faktiskt behövs.

Med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 16 Underhåll stadsbiblioteket, Spelbomskan 16

Anförande nr 115

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag kommer att fatta mig kort. Jaha, då var vi här igen! Efter minoritetsåterremiss är det äntligen dags att fatta beslut och se till att vi kan rusta upp en av stadens viktigaste byggnader.

Som jag sa förra gången är det inte en dag för tidigt. Huset är nämligen i skriande behov av underhåll, och det här är inte vilket hus som helst. Det handlar om en världskänd byggnad som är en turistattraktion samtidigt som den rymmer en väldigt viktig verksamhet för våra stockholmare.

Jag vet att vi återigen kommer att få höra av sossarna och Vänstern att vi har alldeles för låga ambitioner för kulturen och för våra bibliotek. Det är lätt att säga i opposition, men framför allt är det oansvarigt att säga det när man har varit med och styrt och inte klarat av kostnadsökningarna i andra för staden viktiga projekt. Det har varit projekt som Liljevalchs och Medborgarhuset, för att nämna några. Denna brist på ekonomiskt ansvarstagande och en oförmåga att prioritera riskerar i långa loppet att leda till mindre pengar över till de kulturverksamheter som ska vara i husen. Det går inte att ständigt ha spenderbyxorna på hur behjärtansvärd orsaken än är. Det är lätt att i opposition kritisera oss både för minskade ambitioner och för att vi riskerar att minska kreditvärdigheten. Därför är det rätt beslut att gå vidare med en renovering för att vi på lång sikt ska säkerställa resurser till kulturen och ett bibliotek som är världskänt.

Vi har som alla vet redan debatterat frågan en gång. Jag vill inte bidra till fler upprepningar, så jag slutar här och yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 116

Borgarrådet B j u g g r e n (S): En sak som faktiskt har hänt sedan vi hade den här diskussionen senast är att ni har beslutat att det är värt att använda ungefär 1 015 000 kronor till att bygga en scen i Gasklockan i Norra Djurgårdsstaden. Min lilla fråga är egentligen: Vad är det som gör att ni bedömer att det är värt att lägga den typen av stora belopp, som ju också påverkar stadens ekonomi, där men inte på vårt stadsbibliotek, som har en lång och stolt historia?

Anförande nr 117

Borgarrådet N a d d e b o (C): Fru ordförande! Nu blir man fundersam. Är det så att Socialdemokraterna inte vill att det ska finnas en kulturscen i Norra Djurgårdsstaden? Jag trodde att det fanns en väldigt stor överensstämmelse mellan de olika sidorna i det här fullmäktige. Man blir fundersam om Socialdemokraterna tycker att vi nu ska dra tillbaka ambitionerna att bidra till kultur när vi nu bygger ut en stor stadsdel. Det är initiativ som kan riskera att leda till att Norra Djurgårdsstaden inte kommer att bli bebyggd på det sätt som vi vill. Jag tror att denna kulturscen är otroligt viktig och att den kan rymmas inom den investeringsplan som finns för Norra Djurgården. Det gör mig väldigt bekymrad om Socialdemokraterna har svängt i den frågan.

Anförande nr 118

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Här fanns en plats där vi fick äga rum utan att behöva äga något. Vi fick tillträde utan att betala inträde. Vi fick tillgång till historier utan att behöva skala bort nyanserna i vår egen. Det var som en fristad, en paus från omvärlden. Här rådde helt andra regler: full returrätt, inget kvittotvång och evigt öppet köp. Se dig omkring, plocka på dig hur många historier du vill, låna hem dem och testa! Slut ögonen och lämna dig själv! Släpp etnicitet, kön, språk, sexuell läggning och tid! Det enda som begränsar antalet historier är kommande års biblioteksbudget.

Orden är Jonas Hassen Khemiris, och jag tycker att de fångar värdet av våra gemensamma bibliotek på ett alldeles fantastiskt sätt. I hans fall var det framför allt Hornstulls bibliotek som lyftes, men jag tycker att det laddade värdet av biblioteken visar varför Stockholms stadsbibliotek ska utvecklas för framtiden och inte bara nödunderhållas.

Häromveckan hade jag också förmånen att lyssna på en annan klok person, nämligen Åsa Svenfelt, som är professor och forskningsledare på KTH. Hon jobbar med hållbar konsumtion. Vad har då detta med vårt stolta stadsbibliotek att göra? Jo, en av de saker som de har kommit fram till i sina forskningsprojekt är att om vi menar allvar med klimatomställningen och att skapa en hållbar framtid och en hållbar konsumtion måste vi jobba mycket mer med rum som inte strävar efter just konsumtion. Och vad fångar bättre in detta behov än just våra gemensamma bibliotek?

Om det är någonting som jag tycker att vi ska satsa på är det just att utveckla vårt gemensamma stadsbibliotek för framtiden, som så många andra storstäder i Europa har gjort. Det går om man vill. Uppenbarligen finns det pengar i den här staden när man prioriterar det. I det här fallet tycker jag att det är helt fel att prioritera bort det.

Därför yrkar jag bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 119

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Signum för de blågröna i Stockholms stad tycker jag är översksamhet i nästan alla politiska frågor. Politisk minimalism verkar vara slagordet. Det gäller exempelvis lågt bostadsbyggande på grund av passivitet i de nämnder som har nya bostadsprojekt som enda uppgift och låga ambitioner på skol-, kultur- och trafikområdet. Det är besparingar och symbolhandlingar. Den politiska energin har varit uppseendeväckande låg detta år, och det tror jag att alla kan se.

I stadsbiblioteket ser vi ett ytterligare exempel. Sedan 2006 har diskussionen pågått om hur biblioteket ska kunna utvecklas. Förra mandatperioden togs det fram en grundlig utredning där man kunde välja mellan en hög eller en lägre ambitionsnivå för utvecklingen av stadsbiblioteket. Ingen av nivåerna valdes. Återigen: politisk minimalism. Dessutom slängde majoriteten 57 miljoner kronor i projekteringspengar i papperskorgen. I stället satsas nu mer på McDonalds och butiker i basarerna – ca 111 miljoner kronor. Den lilla renoveringen av själva stadsbiblioteket kostar 106 miljoner kronor. Borgarråden Naddebo-Wedin verkar mer vilja bli uppfattade som Bic Macs främjare än som förkämpar för böcker och kultur. Dessutom måste vi redan år 2025 genomföra ytterligare mindre underhållsåtgärder för stadsbiblioteket. Det gäller

ventilationsaggregat, stammar och vatten, avlopp och mycket mer. Det innebär att vi sammantaget kommer att ha ett ständigt pågående underhållsarbete de närmaste tio åren i stadsbiblioteket.

Vid återremissen fanns en begäran om att undersöka möjligheten att hitta privata medfinansiärer, men inget har gjorts från majoritetens sida. Det är alltför jobbigt, förstås. Vi socialdemokrater har trots att vi inte styr staden haft egna stiftelsekontakter. Med större professionalism från stadens sida tror vi att det hade varit möjligt att få bidrag med ekonomiskt investeringsstöd för en sådan märkesbyggnad som stadsbiblioteket ändå är. Men ett problem är nog, som jag sa förra gången, att de blågröna har ett ganska genuint dåligt rykte efter sin hantering av bland annat Nobelcenter. Tilliten från olika stiftelser är ganska låg i dag.

Ett bibliotek som inte tillåts att utvecklas riskerar att bli ett museum. Stadsbiblioteket är inte särskilt tillgängligt i dag, och det blir inte bättre med ert förslag. Förlorarna blir de unga. Detta hade varit en historisk möjlighet att utveckla bibliotekets verksamhet just gentemot barn och ungdomar. Man hade kunnat göra detta till en bred och spännande verksamhet för de unga stockholmarna. Förebilderna internationellt är många.

Jag beklagar det som nu sker och yrkar bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 120

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det låter väldigt nattsvalt när Jan Valeskog beskriver detta ärende, där vi alltså går fram med pengar till en renovering. Det är något som man ignorerade under den förra mandatperioden. Man fattade inte de nödvändiga besluten, och dessutom har man skjutit på det här beslutet så länge. Vi talar om decennier. Så länge har man skjutit på att ta ansvar för detta vackra och fina hus som vi nu i kväll äntligen ska få fatta beslut om.

Apropå McDonalds och liknande är ju basarerna en del av byggnaden. Det tar vi nu ansvar för, och att dessa verksamheter är kvar innebär ju också intäkter tillbaka till staden som vi kommer att kunna göra bra saker av. En bok som jag läser just nu är Anders Borgs *Finansministern*. Han tog ekonomiskt ansvar i svåra tider för Sverige. När det kommer till budgethållning är det någonting som ni inte klarar av. Ni har orealistiska förslag till hur ni finansierar er lösning på detta. Hur kommenterar du det? Det ni själva föreslår är ett luftslott.

Anförande nr 121

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Som jag sa gjorde vi en ganska omfattande utredning förra mandatperioden med olika ambitionsnivåer, som vi mycket väl hade varit beredda att diskutera med er. Vi tyckte också att det var viktigt att ta de här diskussionerna med privata investerare, som mycket väl skulle kunna tänka sig att satsa på den här platsen. Nu är risken att det blir ett museum, som jag sa, och att vi inte får det bibliotek som vi skulle kunna ha stor nytta av på den här platsen. Det är symtomatiskt att ni satsar mer pengar på McDonalds än på biblioteket.

Anförande nr 122

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande! De här McDonalds-liknelserna tänker jag över huvud taget inte ens bemöta, för det är en så otroligt låg debattnivå.

När det däremot gäller att söka extern finansiering från stiftelser och fonder var det faktiskt tvärstopp när ni var i majoritet. Nu sitter ni i opposition, och då går det visst bra att prata om de här frågorna. Men när detta var på bordet under ert styre var det alltså tvärstopp när det gällde att söka extern finansiering från stiftelser och fonder. Det är fantastiskt bra att ni har vänt, men det är också helt oansvarigt att prata om att ni nu har en massa ambitioner kring detta. När ni styrde var det inte möjligt. Stadsbibliotekets personal hade långt gångna planer på detta, men då sa Socialdemokraterna stopp. Nu är det helt plötsligt möjligt.

Anförande nr 123

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Vi har absolut inte sagt stopp till någon medfinansiering. Tvärtom skulle det ha varit mycket lämpligt på den här platsen, och som jag sa har vi också tagit sådana kontakter själva i opposition och diskuterat det. Men ni har i motsats till oss inte lyft ett finger. Det är ett faktum som säger allt.

När det gäller hur mycket vi lägger på respektive projekt ser vi att ni lägger 106 miljoner kronor på biblioteket och 111 miljoner på McDonalds och butikerna. Det är ett faktum.

Anförande nr 124

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Nyttan av ett modernt, centralt beläget stadsbibliotek för de andra biblioteken runt om i staden kan inte heller överskattas. De två förutsätter varandra. Ett utvecklat Asplundshus ska vara en central resurs i Stockholms stadsbibliotek. Denna resurs ska rymma såväl kompetens som ett utbud som de lokala folkbiblioteken har svårt att klara på egen hand. Men det förslag som nu presenteras för Stockholms stadsbibliotek innebär knappt ett underhåll, knappt värdigt ens Skansen.

Dessutom: När den borgerliga majoriteten nu även har avvecklat Annexet har huvudbiblioteket de facto krympt. Vad gäller den borgerliga majoritetens alla fagra löften om biblioteken i Stockholm kan man ana sagan om Mäster skraddare. Efter ett antal mer eller mindre fantasifulla och alldeles för dyra arkitektävlingar senast borgarna styrde Stockholms stad utan att ni då lyckades leverera en hållbar plan satte den rödgrönrosa majoriteten ned foten för ett par år sedan och lade fram ett inriktningsbeslut.

Då verkade ni, den dåvarande oppositionen, främst vara emot att basarerna skulle inkluderas. Detta skulle enligt er skapa ett öde Sveavägen. Alltså, allvarligt talat: Jag är uppvuxen i dessa kvarter, och jag kan intyga att de nog aldrig någonsin har varit så livliga som i dag. Och det är inte tack vare McDonalds och Seven Eleven, utan det beror på alla de restauranger, barer och kaféer som numera ligger i de här kvarteren och som inte fanns när jag var ung. Det är ganska innerstadsblint att tro att det skulle bli dött där om McDonalds, Falafelkungen och Seven Eleven försvinner. Är ni aldrig utanför city?

Tvärtom tror jag att kulturinslag i basarerna under kvällstid skulle vara exakt vad de här kvarteren behöver för att skapa lite variation på temat restauranger och barer. Det skulle kunna lyfta området, och det om något skulle kunna öka tryggheten. Men nu har ni satt stopp för denna utveckling, och jag tror att det var ett vallöfte. Här ska inte vara någon kultur i basarerna, enligt er. Och jag tror inte att det handlar om pris. Det handlar om kultursyn. Det ni kallar för ansvarsfull finansiering är i själva verket bara ett sätt att skjuta kostnader framför er. I bästa fall landar det hos oss när vi har vunnit valet nästa gång. Jag lovar att vi då kommer att kavla upp ärmarna och ta det ansvar som ni nu försöker sopa under mattan.

Anförande nr 125

Borgarrådet W e d i n (M): Jag är många gånger utanför city. Jag bor utanför city, och vi har till och med i Spånga ett rätt fint bibliotek i Spånga centrum.

Jag vill skicka med detta: Nu målas det ut som att vi på något sätt skulle vara emot kultur, när vi alltså äntligen, efter ett decennium, tar ansvar för stadsbiblioteket. Basarerna är en viktig del av byggnaden. Dem tar vi nu ansvar för. Men att vi nu fortsätter att ta ansvar också för denna del av byggnaden innebär ju inte att man helt avskriver möjligheten att i framtiden kunna göra någonting av basarerna när det kommer till kultur och liknande. Det vi kommer fram till nu är att för att få ekonomi i projektet – under er tid i majoritet sprängdes varenda budget för sådana här större fastighetsprojekt – måste vi ta ansvar för att realistiskt finansiera ett sätt att gå fram med att kunna ta ansvar för stadsbiblioteket.

Hur menar du att er finansiella lösning skulle vara kring det du nu beskriver?

Anförande nr 126

T o r u n B o u c h e r (V): Först vill jag bara konstatera att det var vi som lade fram ett inriktningsbeslut och planerade för ett genomförandebeslut till hösten 2018. Minns du vad som hände hösten 2018? Detta genomförandebeslut kom inte upp hösten 2018. Ni sköt på det till juni 2019. Ni sköt alltså på det lite grann ytterligare, och sedan försämrade ni det dessutom så att det blev mindre än det var i inriktningsbeslutet. Även den lägre nivån i inriktningsbeslutet blev mindre i genomförandebeslutet. Det är verkligen tråkigt.

Jag tror att det kommer fler här som kommer att berätta för dig om alla de jättestora finansiella kriserna som i stort sett berodde på de genomförandebeslut ni fattade innan ni förlorade valet 2018, till exempel Liljevalchs. Vi fick leva med det under vår mandatperiod. Det var tråkigt, för Liljevalchs har kostat oss väldigt mycket dyra pengar. Det tycker jag också är tråkigt. Men det får man väl ta eftersom ni fattade dessa genomförandebeslut som vi hade att driva igenom. Vi gjorde det, och vi skulle ha fixat också detta. Det är jag övertygad om.

Anförande nr 127

Borgarrådet W e d i n (M): Jag funderade lite grann. Nu är det juletider, och det var det inte när vi diskuterade den här frågan för sex veckor sedan. Jag funderar på en passande jullåt när vi nu tar upp frågan till beslut igen. Jag tänkte på *Nu är det jul igen*

och försökte översätta den till *Nu är det beslut igen*, men jag insåg att det skulle bli ungefär så mycket skratt i salen som det blev nu.

Det är dags att äntligen fatta beslut om detta. I juletider är det alldeles perfekt att vi tar ansvar för just kulturen och för en väldigt viktig byggnad i vår stad. När jag tog över som bostads- och fastighetsborgarråd blev jag varse detta akuta behov av att underhålla och renovera stadsbiblioteket. De tidigare alternativ som har utretts och som har avsett omfattande ombyggnad, utveckling och renovering har inte visat sig vara ekonomiskt hållbara. Därför gläder det mig att få stå här i dag och fatta beslut om en både efterlängtd, välbehövlig och, inte minst, fullt finansierad och ansvarsfull renovering av stadsbiblioteket. Det innebär att det eftersatta och löpande underhållet åtgärdas under en femårsperiod till en total investeringsutgift om 260 miljoner kronor.

Åtgärderna innebär att vi tar ansvar för fastighetens fortsatta värde och samtidigt säkerställer att verksamheten kan fortgå utan att drabbas av akuta driftstopp. Basarerna, som vi har diskuterat, med externa hyresgäster kommer att tomställas på grund av omfattande underhållsåtgärder, och en översyn av fastigheterna kommer att göras generellt för ökad barnsäkerhet och tillgänglighet.

Lika mycket som jag nu gläds över att kunna gå vidare med investeringarna, lika mycket förvånas jag över hur Socialdemokraterna motsätter sig detta. Under deras styre lyckades man inte genomföra någon upprustning, och när vi för några veckor sedan nu äntligen skulle fatta beslut i frågan såg man till att ytterligare försena beslutet genom en dåraktig minoritetsåterremiss. I stället ville man återta ett utdömt alternativ som skulle innebära en miljardkostnad för skattebetalarna. I åratal, i decennier, har vi diskuterat frågan. Då har det alltså varit ett orealistiskt alternativ som vi hela tiden har diskuterat. Nu går vi vidare och tar ansvar för någonting på riktigt.

Tyvärr kan jag konstatera att detta är signifikant för hur Socialdemokraterna betedde sig under förra mandatperioden med att bedriva en ansvarsfull ekonomisk projektekonomi över nästan hela linjen. Större projekt som Östermalmshallen, Liljevalchs konsthall och Medborgarhuset svälde, försenades och fördröjades. Resultatet blev över 2 miljarder i skenande renoveringskostnader.

Mitt uppdrag som fastighetsborgarråd har därför varit att städa upp efter det här så att skattepengarna prioriteras rätt i kommande fastighetsprojekt. Vi ska göra allt för att hålla kostnaden i de kommande projekten. För mig är det uppenbart att S inte har lärt sig läxan. Man fortsätter att driva på för större fastighetsprojekt utan finansiering som är helt orealistiska. Stockholmarna behöver sitt stadsbibliotek, och de är trötta på skenande kostnader.

All I want for Christmas är att vi yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 128

O l l e B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag ska inte sjunga *Nu är det jul igen*, men jag kan utropa: Here we go again! Det är samma gamla visa. Det är lite tråkigt för stockholmarna att inte få en seriös diskussion om något så viktigt som vårt stadsbibliotek.

Jag har en fråga om en detalj till borgarrådet Wedin: Tycker inte borgarrådet Wedin att det var intressant att ta del av den utredning som vi beställde fram för att kunna ge den majoritet som skulle ta över eller fortsätta efter valet underlag för ett bra beslut? Då kunde man se att det också i dessa förslag fanns möjligheter att utveckla och kanske göra dem lite billigare. Man behövde kanske inte ta båda basarerna utan i stället det hörn som skulle ha gjort detta fantastiska hus tillgängligt. Det är ett av de stora problemen.

Tycker inte borgarrådet Wedin att det är tråkigt att nu bli symbolen för en halvmesyr, när man hade kunnat göra någonting som kanske låg mittemellan det ni nu tänker göra och det som var utredningens alternativ?

Anförande nr 129

Borgarrådet W e d i n (M): Jag förstår att man vill vara visionär. Men när det kommer till ett sådant här projekt, där vi alltså i årtionden har diskuterat frågan och vi till och med har haft orealistiska arkitekttävlingar, har vi inte haft full finansiering som utgångspunkt när vi har diskuterat vad vi vill göra med byggnaden. Då är det för mig relevant att ta tag i detta. Det har gjorts utredningar i frågan, och vi kollade på dem. Men det viktiga är att vi kan gå vidare och förebygga att vi får en upprepning av fördyringar i de större projekten i våra fastigheter, och vi måste då vara realistiska. Vår utgångspunkt måste vara det som är ekonomiskt realistisk.

Detta gör vi nu. Vår utgångspunkt är detta. Det gäller 260 miljoner kronor, och jag skulle absolut inte vilja kalla det för något annat än att vi nu tar ansvar för grundläggande myndighetskrav. Byggnaden ska vara den stolta och fina symbol för Stockholm som vi alla uppskattar.

Anförande nr 130

E m i l i e F o r s (L): Ordförande, åhörare och ledamöter! Det är inte så länge sedan vi debatterade just detta ärende i fullmäktige. Det var långt ifrån första gången som renoveringen av stadsbiblioteket debatterades. Det var inte heller sista gången.

Att vi samlas här var tredje måndag och debatterar olika politiska frågor som har betydelse för Stockholm är viktigt. Men vad som är än viktigare är att vi fattar beslut – ansvarsfulla beslut för att få stockholmarnas liv att fungera så bra som möjligt. Det är beslut som tar hänsyn till att stadens resurser inte är helt obegränsade och som säkerställer att skattebetalarnas pengar används på ett ansvarsfullt och effektivt sätt.

Stockholm har en viktig roll i att skapa förutsättningar för ett bra kulturliv. Vårt stadsbibliotek är en viktig del av kulturen och en viktig byggnad för staden. Vi är nu i ett läge där stadsbiblioteket alltför länge har fått stå och förfalla. Under tiden som akuta renoveringar och viktigt underhåll har skjutits på framtiden har orealistiska renoveringsförslag lyfts fram för att sedan avfärdas. Detta är oansvarigt.

I november lade vi i den grönblå majoriteten fram ett förslag som säkrar det nödvändiga underhållet av Stockholms stadsbibliotek. Det är ett förslag som innebär en ansvarsfull finansiering och som gör att det eftersatta och löpande underhållet åtgärdas med fokus på att bevara den kulturhistoriskt viktiga fastigheten och att öka

barnsäkerheten och tillgängligheten. Vårt stadsbibliotek är viktigt för Stockholm och stockholmarna, så låt oss nu komma igång med detta arbete!

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 131

Å s a O d i n E k m a n (S): Jag var ganska nyligen i Helsingfors. Det gjorde mig politiskt deprimerad. Inte för att det är något fel på Helsingfors, tvärtom, utan för att det fick vårt styre här hemma att framstå som hopplöst anti-intellektuellt.

För vad gör man då i Helsingfors? Där har man satsat drygt en miljard på att bygga ett stort bibliotek mitt i staden. Det är ett bibliotek som inte bara är snyggt utan som framför allt sänker trösklarna in till läsandet, och det är ett bibliotek med mötesplatser. Det säger någonting när man väljer att låta biblioteken ta plats i en stad. Jag vill att biblioteken ska få ta plats även i Stockholm. Jag tycker att upprustningen av stadsbiblioteket hade varit ett utmärkt tillfälle. Det hade gett oss chansen att bygga vidare på den fantastiska historiska byggnad detta är och det arv som byggnaden har med någonting nytt – att bygga nya offentliga rum och att bygga nya verksamheter. Det är därför vi har drivit linjen att man ska satsa på stadsbiblioteket.

Den här majoriteten väljer att göra tvärtom. I stället för att utveckla verksamheten väljer man att egentligen göra minsta möjliga för att undvika att behöva stänga ned byggnaden, samtidigt som man skjuter en del nödvändig underhåll på framtiden. Jag tycker att det är lite konstigt, för på sätt och vis hade detta kunnat vara ett bra tillfälle att vända blad från den bibliotekspolitik som faktiskt har varit rätt torftig hittills under den här mandatperioden. Vi har sett nedskärningar på biblioteken, och vi har sett en nedmontering av Internationella biblioteket. I kväll är det enda budskap vi får höra från majoriteten att Stadsbibliotekets renovering ska kosta så lite som det bara går. Det visar tyvärr hur lågt i kurs bildningen står. Andra städer väljer som sagt en annan väg.

För en politik som låter biblioteken ta plats yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag till beslut.

Anförande nr 132

Borgarrådet W e d i n (S): Hej Åsa! Det känns perfekt att till en regeringstjänsteman nu kunna göra poängen att det faktiskt är så att när det kommer till biblioteksprojektet i Helsingfors fick man en stor del statliga pengar till detta. Det vore väl utmärkt om man skulle kunna komma med ett sådant initiativ även i Sverige och stötta kommunerna i de stora och ofta dyra projekt vi har när det handlar om våra fastigheter.

En annan kul grej är att man i Helsingfors influerades av Kulturhuset i Stockholm när det kommer till hur man har jobbat. Jag är glad att också detta är en byggnad som vi nu tar ansvar för och där vi också klarar budget i den renovering som pågår just nu.

Anförande nr 133

Å s a O d i n E k m a n (S): Tack för äskandet av pengar! Det är ett intressant förslag som jag med varm hand lämnar vidare till ansvarigt statsråd.

Om ni inte hade velat att kommunen skulle satsa en massa mer pengar skulle ni ha kunnat ta den tid som återremitteringen har gett till att utforska andra möjliga förslag och se vad det finns för intresse från andra privata finansiärer att bidra till utvecklingen. De hade det inte behövt bli fullt så dyrt som ni hävdar att vi vill göra det. Det hade funnits massor av olika möjligheter att utforska. Tyvärr har ni visat att ni inte är intresserade av det, och det är därför vi står inför detta beslut i dag.

Anförande nr 134

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Nu nämndes Internationella biblioteket och en så kallad nedmontering av detsamma. Det handlar egentligen om en flytt av Internationella biblioteket, en flytt som Socialdemokraterna stod bakom i alla fall när vi fattade beslutet i mars i år.

Jag har varit och besökt Internationella biblioteket, och jag kan tala om att det kommer att bli en fantastiskt bra barn- och ungdomsavdelning med mångspråkighet. Vi kommer helt plötsligt att ha möjlighet till scener för programverksamheten. Detta kommer att utveckla verksamheten på Internationella biblioteket. Här finns ingen oro. Jag tror att vi kommer att få se ett bibliotek som utvecklas och som får ny programverksamhet. Vi måste komma ihåg att det förra internationella biblioteket hade personalens matplats och kök som plats för programverksamhet. Vi får nu ett bibliotek som verkligen kommer att bidra till den mångspråkiga litteraturen i Stockholm.

Anförande nr 135

Å s a O d i n E k m a n (S): När jag säger att ni nedmonterar Internationella biblioteket säger jag det för att det är precis vad ni gör. Ni splittrar kompetensen och flyttar ut den. Det som har varit det speciella med Internationella biblioteket är att kompetensen har varit samlad på ett ställe. Om man då inte tyckte att det var tillräckligt bra som det var hade man kunnat satsa på att utveckla det. Ni gör tvärtom, och jag tycker att det är väldigt tråkigt.

Om du har rätt i att det här kommer att bli så mycket bättre är jag den första att applådera det. Då tycker jag att det är toppen. Men när du säger att du inte känner någon oro får jag nog säga att du är ganska ensam om det, med tanke på de många bibliotekarier och biblioteksanvändare som har protesterat mot beslutet under det här året. Det har ju verkligen väckt ett rätt exceptionellt engagemang. Som du mycket väl vet har vi ett annat förslag: att flytta Internationella biblioteket in till Kulturhuset för att försöka göra en satsning och utveckla verksamheten. Vi tycker att det är viktigt att samla och utveckla kompetensen.

Anförande nr 136

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Fru ordförande! Jag vill instämma i mycket av det som Åsa Odin Ekman så förtjänstfullt sa i talarstolen, och jag tänkte försöka fortsätta lite på samma tema. Biblioteken är en plats där människor kan vara ensamma tillsammans. I en stad som drar isär emellanåt är det en fantastisk plats. Det är också en av de platser där man kan reflektera över skillnaden mellan medborgare och skattebetalare.

Jag har lyssnat på Dennis Wedin under budgetdebatten, under hösten och i dag i talarstolen. Han pratar alltid utifrån skattebetalarperspektivet, aldrig medborgarperspektivet. Fokus för skattebetalaren är den egna personen; det är viktigt att det kostar så lite som möjligt. Medborgarperspektivet, däremot, omfattar alla. Det är ett helt annat perspektiv på det gemensamma. Jag kan tycka att en majoritet som så ofta reducerar det gemensamma till en fråga utifrån skattebetalarperspektivet blir fattig. Därför måste vi återgå till ett medborgarperspektiv.

Med det önskar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 137

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag brukar inte vara uppe i den här typen av frågor, men jag känner att jag inte riktigt kan låta bli. Det pratas mycket om att vi i den förra majoriteten skulle ha skjutit upp upprustningsåtgärder och så vidare. Men om man tittar tillbaka i historien ser man att det tvärtom är så att det som framför allt har skjutit upp nödvändiga upprustningar av biblioteket är de otaliga arkitekttävlingar som Dennis borgerliga företrädare initierade.

Det pratas också mycket om fördyringar och att projekt har svällt. En sådan sak som vi har haft problem med i Stockholm under väldigt lång tid är att vi har lagt alldeles för lite energi på ordentliga förprojekteringar och varit alldeles för snabba med genomförandebeslut. Så är till exempel fallet med de ursprungliga investeringsbesluten och indexbesluten för Liljevalchs och Östermalmshallen, som också skedde under alliansstyre. Då var siffrorna helt orealistiskt låga.

Jag besökte fastighetskontoret häromveckan, och jag hörde ingenting om något slags magisk Dennis Wedin-effekt. Det tindrade inte i någons ögon, och jag hörde inte något om att han nu hade fått ordning på projektstyrningen. Tvärtom är det så att det vi gjorde under vår mandatperiod var att fatta realistiska investeringsbeslut. Det ni kallar fördyringar var en anpassning till faktiska sakförhållanden. De ursprungliga investeringsbesluten var alldeles för lågt satta. Anledningen till att ni nu håller budget är att ni har realistiska inriktningsbeslut att arbeta utifrån. Det beror inte på att du, Dennis, är så fantastisk på projektstyrning. Lite nyanser i debatten tycker jag vore på sin plats.

Anförande nr M

M a r t i n H a n s s o n (MP): Fru ordförande! Jag har bara en liten rättelse. Jag kollade upp när arkitekttävlingen utlystes. Det var på våren 2006, och det var Annika Billström som utlyste den. Sedan var det Alliansen som tog den vidare, men ansvaret för att detta drog igång, blev helt ogörligt och kraschade får nog samtliga partier här inne stå för.

Anförande nr 138

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det var inte bara en arkitekttävling, utan otaliga. Ett problem vi hade också när det gäller Liljevalchs och den arkitektlösningen är att man inte har fokuserat tillräckligt mycket på genomförbarhet. Där behöver vi lära. Men som sagt: Annika Billström initierade *en* arkitekttävling. Det kom fler efter den.

Anförande nr 139

Borgarrådet W e d i n (M): Jag vill börja med att hålla med. När det kommer till arkitekttävlingarna har vi ett delat ansvar mellan olika majoriteter för att det var fel sätt att jobba. Jag har inte alls några problem med att säga det, och jag har sagt det tidigare. Det var fel, och det måste vi alla dra lärdom av.

Jag kan också säga att när det gäller styrningen av fastighetskontoret är det ju inte något magiskt och att den som är ordförande och håller i klubban är den som avgör saker. Det handlar om avgörande beslut, och det är där vi i budget och stegvis ser till att man på fastighetskontoret fattar de avgörande besluten för att förbättra sin styrning och kompetens när det kommer till sådana här större projekt.

Jag håller med dig om att vi absolut ska ha koll på utredningen tidigare så att vi vet vad vi fattar beslut om. Men hur realistisk är er finansiering av det som ni nu går fram med när det kommer till stadsbiblioteket? Du måste väl ändå hålla med om att det inte är ansvarsfullt utrett. Sossarna har finansiering på 1,5 procent.

Anförande nr 140

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det jag vänder mig emot när det gäller arkitekttävlingarna är att ni åter och åter i debatten får det att låta som att Jan Valeskog har skjutit upp renoveringen av stadsbiblioteket. Jag tycker att det finns anledning att nyansera debatten. Annika Billström initierade *en* arkitekttävling, men Madeleine Sjöstedt var sedan bidragande till väldigt många. Det är lite fult att hela tiden säga att sossarna har gjort än det ena, än det andra. Nu är ju inte jag sosse, men lite nyans tycker jag vore på sin plats här.

Det är återigen så att det fastighetskontoret har gjort är att jobba löpande med sin projektstyrning hela tiden. De har fått kraftigt minskad budget nu och har varit tvungna att slå ihop flera avdelningar. Det tror jag inte kommer att vara gynnsamt för fortsatt projektstyrning. Men den anledning de själva tar fram till att de håller budget är inte Dennis Wedin-effekten, utan det är att de faktiskt jobbar utifrån realistiska inriktningsbeslut. Om man har välgrundade beslut och har gjort erforderliga analyser, borringar, tester och så vidare är det klart att man sedan kan hålla budget. Men så har det inte alltid varit tidigare.

Anförande nr 141

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige och eventuella åhörare! Jag ska inleda med att yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen, så att vi inte glömmer bort det.

Att rusta Asplundshuset till en modern användning kommer givetvis att kosta. Vi känner i dag stor tveksamhet inför hållfastheten i de kalkyler fastighetsborgarrådet redovisar i ärendet. Den minimala renovering som redovisas i ärendet kommer, som flera har varit uppe och påpekat, att kräva ytterligare upprustningar inom en snar framtid. Det är vad jag menar när jag säger som jag gjorde i mitt förra inlägg: att ni skjuter kostnaderna framför er i stället för att på riktigt ta ansvar i dag. Det kommer att bli ineffektivt för såväl verksamheten som ekonomin. Det blir den nuvarande

borgerliga majoriteten som kommer att hållas ansvarig för de ytterligare förseningar och fördröjningar som detta riskerar att leda till.

I samma andetag – vilket Emilia var uppe och pratade om förut – som ni anklagar utvecklingen av stadsbiblioteket för att vara dyr planerar ni för en investering av gasklockan i Hjorthagen för oklart vilken okänd framtida kulturentreprenör och med en negativ resultatpåverkan fram till 2040. Jag upplever att era så kallade ekonomiska hänsyn är av ideologisk art.

I stället borde staden nu ta ett samlat grepp om biblioteket för att det ska bli det kulturhistoriska minnesmärke som det är och ett utvecklat modernt bibliotek för ett Stockholm som växer. När vi diskuterar kulturpolitik här i staden och i salen anar jag ibland att majoriteten kanske tillhör dem som inte vill att staden ska växa utan som helst ser en krympande stad med en krympande kultur. Men staden växer och kommer att fortsätta att växa, och då behöver även våra insatser för kulturen göra det. Det gäller i synnerhet i dessa tider när mörkerkrafter av olika slag försöker krympa och förminska kulturen.

Vad jag ber er moderater om är inget mindre än att stå upp för de ideal som er föregångare Valfrid Palmgren stred för och som är själva anledningen till att det finns ett stadsbibliotek. Jag ber er centerpartister att stå emot alla de mörkerkrafter som nu försöker inskränka kulturen på olika vis. Jag ber er andra från de partier som gärna ser er som kulturbärare, liberaler, miljöpartister och det parti som åtminstone fram till nyligen gärna försvarade de svaga: Gör om, gör rätt!

Anförande nr 142

M a r g a r e t a S t a v l i n g (S): Ordförande, ledamöter! Min mamma var från Småland, och hon hade koll på det där med pengar, som man ofta säger att smålänningar har. Hon lärde mig att det ibland är dyrt att snåla. Det som vi, eller ni, nu gör riskerar att ändå bli dyrt på sikt. Det är en liten halvmesyr. När man ändå är inne och rotar kan man lika gärna göra en kvalitativ förändring som dessutom har chans att utveckla verksamheten.

Sedan har jag bara en kort grej till. Det blev en massa privata finansiärer över när ni lade ned Nobelcenter. Har ni kollat med dem? De fick jättemycket pengar över. Ta ett snack med dem, så kan de också kanske bidra lite!

Anförande nr 143

L i s a P a l m (FI): Ordförande! Jag måste säga att det här hade, precis som tidigare talare sa, varit en möjlighet för den grönbå majoriteten att visa att man satsar på biblioteken och kulturen i Stockholm. Det verkar nästan som att majoriteten prioriterar Big Mac framför Macbeth i det här fallet.

Det hade verkligen varit en möjlighet att visa på de satsningar som vi från den rödrosa oppositionen har efterfrågat och även många bibliotekarier och biblioteksanvändare. I stället blir det mindre och inte alls samma typ av satsning som vi hade velat se.

Därför yrkar jag på reservationen i KS.

Anförande nr 144

Borgarrådet **W e d i n** (M): Nu har vi haft en gedigen och god debatt om stadsbibliotekets framtid. Det är välkommet att vi har den diskussionen, för den har tröskats så många gånger i den här salen tidigare, och att vi nu kan fatta beslut. Vi har kommit fram till – tycker jag själv, om jag får uttala mig för oss alla – att det är olika majoritetens ansvar att vi sitter i den här situationen. Man har helt enkelt ignorerat stadsbiblioteket alldeles för länge. Låt oss då glädjas över att vi i dag tar ansvar för stadsbiblioteket! Vi måste klara myndighetskraven på en av Stockholms vackraste byggnader.

Jag måste säga att jag är förvånad över hur man kan stå och klaga över att någonting är fel när man själv inte har gjort någonting. Och sedan kommer man själv med förslag som man inte har pengar till! Socialdemokraternas förslag finns det inte pengar till. Faktum är att det inte finns pengar till detta i deras egen skuggbudget. I en renovering på 1 miljard har Socialdemokraterna enbart budgeterat 15 miljoner kronor. Det är 1,5 procent av vad det skulle krävas – en löjeväckande liten summa i sammanhanget. Dessutom har man försenat beslutet så att vi måste ta upp frågan i dag igen.

När det kommer till vad vi gör i ekonomin i de här större projekten känner jag ändå en stolthet över hur denna grönbå majoritet verkligen jobbar nytt för att få bukt på ekonomin. Det är en bredd av olika saker där vi går in och försöker jobba annorlunda och dra slutsatser av varför flera projekt har ökat i kostnader. Någonting vi tar upp i T2:an i kommunstyrelsen är exempelvis att i den nya organisation som gäller från den 1 juni ska i huvudsak antalet avdelningar och antalet chefer minska, samt antalet projektledare, med anledning av de förändringar som har skett inom investeringsportföljens sammansättning. Förändringarna förväntas bidra till stärkt styrning och budgethållning inom projektverksamheten samt leda till en kostnadsbesparing totalt sett för kontoret. Det här är en åtgärd som är en del av kontorets hantering av de krav som finns i budgeten för innevarande år.

Vi jobbar mycket bättre med säkerhetssystem och ett nytt system för budgetkontroll och översikt av alla större objekt. Vi jobbar på ett helt annat sätt på fastighetskontoret, så det här handlar inte om mig utan om att vi ska ändra arbetssätt och säkerställa att vi drar lärdom av vad som tidigare har blivit fel.

Någonting jag verkligen vill föra fram är att det inte handlar om Bic Mac eller Macbeth i det här fallet. Det handlar om Bic Mac *och* Macbeth. Vi tar ansvar för basarerna, och vi tar ansvar för att vi får in intäkter. Det handlar inte om att det kommer att vara så i all framtid, utan det innebär att vi nu tar ansvar för att byggnaderna och de verksamheter som finns där faktiskt kommer att kunna vara kvar. Vi gör det genom att realistiskt ta ansvar. Vi har finansieringen. Det är det som skiljer den grönbå majoriteten från hur man i tidigare majoriteter har jobbat med att inte ha pengarna för de projekt man har tagit vidare.

Anförande nr 145

Borgarrådet **V a l e s k o g** (S): Borgarrådet kanske kan svara på vad han själv tror apropå de här liknelserna. Tror verkligen borgarrådet att det blir så här om ni kommer att vinna? Kommer verkligen Macbeth och biblioteket att kunna vinna över Big Mac

efter denna lilla renovering av stadsbiblioteket? Vem vinner, och vem tror du blir mest attraktiv med tanke på hur lite pengar ni lägger på stadsbiblioteket?

När det gäller vår budget handlar det förutom om de 15 miljoner om de 28 miljoner som finns i budgeten. Vi vill inte heller kasta bort de 57 miljoner som ni vill kasta i papperskorgen. Dem vill vi använda. Det gör sammanlagt 100 miljoner. Men vi pratar om 2020, och sedan kommer naturligtvis kommande år. Då får man ta den budgeten för de kommande åren. Vi har budgeterat för nästa år på ett realistiskt sätt när det gäller stadsbiblioteket.

Anförande nr 146

Borgarrådet W e d i n (M): Alternativen vi står inför nu är ett ofinansierat förslag där man har pengar till 1,5 procent av det ni vill genomföra från Socialdemokraterna och den grönbå majoriteten som tar ansvar för att en byggnad nu rustas upp som tidigare har varit ignorerad. Man har inte gjort några större investeringar sedan 80-talet i denna fastighet. Det är det som gäller.

Du pratar om hur verksamheten kommer att påverkas. Vi säkerställer att det kommer att fortsätta att vara en verksamhet. Vi säkerställer att det inte kommer att bli några större driftsförändringar i takt med att vi gör de här förändringarna. Det jag uppfattar här nu är att vi går vidare med någonting som är välkommet och som har efterfrågats också av medarbetare och av dem som nyttjar lokalerna på daglig basis.

Jag är stolt över att vi fattar detta beslut. Det är alldeles för sent, och det är inte nog med att vi kunde ha fattat det för sex veckor sedan – vi kunde också ha fattat det för flera mandatperioder sedan. Det är dags att vi nu tar ansvar, och det är synd att Socialdemokraterna inte har gjort läxan.

Anförande nr 147

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Först och främst vill jag säga att det är viktigt att tänka på att oppositionen inte lägger fram långsiktiga investeringsbudgetar i jämförelse med en majoritet. Så har det alltid sett ut. Vi har gått tillbaka och tittat på budgetar oavsett vem som har styrt – även när det gäller Moderaterna, Miljöpartiet och så vidare – och man gör inte det. Att anklaga någon för att inte ha budgeterat för investeringar är inte så snyggt med tanke på att man alltså inte gör det i opposition. Det gjorde inte ni heller.

Vad jag tycker att man ska ha med sig från den diskussion vi har haft överlag om de här frågorna är vikten av realistiska inriktnings- och genomförandebeslut. Det måste få ta tid, och det måste få kosta resurser i förprojektering. Annars riskerar det att bli väldigt dyrt längre fram. Det är jättebra att fastighetskontoret fortsätter att arbeta just med sin projektstyrning. Det initierade vi och jobbade mycket med under förra mandatperioden. Men som sagt: Någonting som verkligen underlättar är att de numera har reviderade inriktningsbeslut som är mer realistiska än dem de hade tidigare.

Anförande nr 148

Borgarrådet W e d i n (M): Där håller vi verkligen med varandra. Det är realistiska inriktningsbeslut som gäller. Det handlar i grunden om att politiken ska veta vad man

ger sig in i när man fattar beslut om ett projekt. Då ska vi veta hur dyrt det kommer att bli. Det sätt man har jobbat på tidigare är inte seriöst. Då har vi fått skriva upp kostnaden steg för steg. Detta är en kultur som vi nu håller på att ändra, och det är ett arbete som jag är glad över att få leda.

En viktig sak som vi gör nu och som man har varit dålig på tidigare är att kolla löpande på besparingsåtgärder som man kan göra löpande i projekt som pågår. När det kommer till Tekniska nämndhuset, exempelvis, har vi till och med diskuterat besparingsåtgärder på 230 miljoner kronor. Det är sådant som inte på något sätt förhindrar arbetet men där man kanske jobbar annorlunda än en arkitekt skulle ha velat göra från början. Så kan vi se till att vi klarar att spara skattepengar. Även på Kulturhuset och Stadsteatern har vi besparingsåtgärder på 17 miljoner. Detta är ett löpande arbete som vi jobbar mycket mer med nu än man har gjort tidigare.

§ 17 Medlemskap i EU-nätverket Polis

Anförande nr 149

Borgarrådet L u h r (MP): Fru ordförande! Jag snodde ordet innan Daniel Helldén hann göra det eftersom vi har lite olika åsikter om vad nätverket heter. Jag tänkte att jag skulle få lägga fram detta och ta den första meningen.

Ärendet handlar om att staden ska söka medlemskap i EU-nätverket Polis. Vägtrafiken är, som de flesta av er vet, den största utmaningen för miljö- och klimatpolitiken i Stockholm men även i de flesta av Europas städer och länder. Därför är det bra att Stockholm nu går med i detta nätverk där vi kan kroka arm med andra städer och hitta bra lösningar och nya innovativa idéer och lösningar för framtidens hållbara mobilitet.

Vi vet att vi behöver en hel bukett av olika lösningar för mobilitet framöver för att snabbare kunna vidta åtgärder för en mer hållbar trafikmiljö. Därför är detta ett väldigt bra ärende. Jag ser fram emot att kunna ta del av vad andra städer gör på trafikområdet men också att tillsammans kunna trycka på för bättre trafikpolicy i Europa som kan stötta städerna i mer hållbara lösningar framöver.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 150

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Jag kunde ju ha begärt replik på miljöborgarrådet, men eftersom detta är ett gemensamt ärende begärde jag i stället ordet.

Vi ansöker nu om medlemskap i nätverket Polis, uttalat med betoning på första stavelsen. Det handlar alltså inte om polisen, utan om städerna. Men vi kan ha olika infallsvinklar beroende på vilken nämnd som talar om det. Detta är ett samarbete som miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden kommer att ha där vi tillsammans med andra städer runt om i Europa ska påverka EU-kommissionen och EU i stort så att de arbetar i rätt riktning för trafiksäkerhet, luft, buller, tillgänglighet, trafikflöden och så vidare. Allt detta ska vi diskutera tillsammans med andra städer och sedan påverka EU så att man hamnar på rätt köl när det gäller trafikutvecklingen.

Det är just genom att tillsammans utbyta erfarenheter, försöka påverka och skapa nya innovativa lösningar som vi klarar av trafikområdet. Det är egentligen det mest komplicerade när det kommer till miljö- och klimatlösningar.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 18 Rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av ett mer samlat system för kunskapsstyrning i socialtjänstens verksamheter

Anförande nr 151

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Detta kanske inte är årets mest spännande ärende, men inte desto mindre ganska viktigt.

Det är ett ganska bra system som Sveriges Kommuner och Regioner, som det numera heter, har utvecklat. Egentligen är SKR:s uppfattning i frågan att detta borde vara någonting som staten tar hand om, men i avsaknad av initiativkraft från regeringen har man sett sig nödd och tvungen att ta fram detta system för att kunna göra jämförelser inom socialtjänst och hälso- och sjukvård.

Det som har skett nu är att finansieringen inte riktigt har hållit och att SKR därför vill fördubbla avgiften. Det kan man tycka är lite märkligt – i alla fall tycker jag det, som är ganska ny i de här SKR-sammanhangen. SKR verkar vara en organisation som tidvis badar i pengar. Hur som helst är Stockholms stads, eller i alla fall den grönbå majoritetens, uppfattning att vi redan betalar en ansenlig avgift och att denna avgift borde kunna täcka kostnaderna för systemet. Det är vi inte ensamma om att tycka, utan det är en hel del kommuner i Stockholms län och även på andra håll som har samma uppfattning och som därför också avstår från att gå med i detta i det här skedet.

Frågan har varit uppe i SKR:s ledningsgrupp, och jag vet ännu inte vad som blev resultatet där. Min uppfattning är likväl att vi kan använda de här pengarna bättre och att det som sagt vore önskvärt om staten tog ett större ansvar för frågan.

Anförande nr 152

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Med risk för att låta lite som min lågstadielärare oroar jag mig lite för att vi kommer att hamna efter i utvecklingen om detta arbete får avstanna. Jag tror att vi ändå har viss nytta av att vi samarbetar kommuner emellan. Med det sagt kan jag också alltid säga att jag tycker att staten borde betala mer för nästan allt.

Jag vill ändå uppmana Jan Jönsson – och jag tror säkert att det är ett arbete som Jan kommer att nå framgång i – att föra dialog med SKR för att finna en lösning på detta. Jag tror att kommunerna mår väl av att samarbeta och att hitta gemensamma lösningar.

Med det vill jag hänvisa till vårt särskilda uttalande.

Anförande nr 153

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Vi yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 154

L i s a P a l m (FI): Vi yrkar bifall till vår reservation.

§ 19 Motion om stöd till äldre vid flytt

Anförande nr 155

Borgarrådet *L i n d b l o m* (V): Som ni vet jobbade vi hårt under förra mandatperioden för att utveckla äldreboendeplaneringen. Vi tog sikte på 2040. Det inkluderar fler boendeformer, och vi hade ett ökat fokus på seniorbostäder. Som jag sa i interpellationsdebatten ändrade vi bland annat ägardirektiven för Micasa, som tidigare inte hade som uppdrag att bygga seniorbostäder. Vi införde särskilda förmedlingsregler för att se till att personer som bor ensamt, isolerat och otillgängligt, till exempel tre trappor upp utan hiss, snabbare skulle kunna komma till en seniorbostad. Vi tog också bort olika typer av hyrestillägg i de gamla trygghetsboendena för att sänka boendekostnaderna.

Man ska vara medveten om att när det gäller möjligheten att leva ett aktivt och självständigt liv så länge som möjligt är graden av tillgänglighet i bostaden helt avgörande. Om man bor tre trappor upp utan hiss blir det svårare att upprätthålla sociala kontakter och fysisk aktivitet. Det riskerar både att försämra livskvaliteten och att öka behovet av vård- och omsorgskostnader. Vi vet till exempel att depression och ensamhet i sin tur riskerar att driva upp behovet av vård- och omsorgskostnader. Det försämrar hela den fysiska och psykiska statusen hos individen att bo otillgängligt och ensamt.

Det man ska ha med sig är detta jag brukar tjata om, och jag vet att jag upprepar mig: Allt annat lika kommer våra äldreomsorgskostnader att öka med 38 procent fram till 2040. De dyraste insatserna inom äldreomsorgen är till exempel vård- och omsorgsboenden. De kan kosta – håll i er nu – upp till 1 miljon kronor per år per person. Per person och år är det alltså 1 miljoner kronor! Vi har redan i dag kostnader för bostadsanpassning på 100 miljoner kronor. Våra utgifter för både äldreomsorgsplaceringar och bostadsanpassning kommer att öka kraftigt fram till 2040, och det måste vi ta höjd för.

Jag tror att det är helt centralt att satsa på fler seniorbostäder både för att frigöra bostäder i det äldre beståndet, till exempel större lägenheter för barnfamiljer, och för att få fler äldre att komma till en tillgänglig bostad. Alla typer av otillgänglighet i bostaden kan man inte lösa med bostadsanpassning. Därför tror jag att det är oerhört viktigt att man inser vikten av fler seniorbostäder och att göra olika typer av insatser för att få igång flyttkedjor. En sak som man ska komma ihåg är att flytten i sig är ett stort projekt. Jag flyttade till Hökarängen för ett år sedan, och jag har väl aldrig varit så utmattad sedan min tid som äldreborgarråd. Det är ett stort projekt. Det handlar om att planera flytten, och det handlar om att genomföra den. Inte minst handlar det också om kostnaderna kopplade till den.

Motionen handlar om att våga titta på saker som underlättar för äldre att flytta. Vi har tidigare föreslagit sänkta tomträttsavgälder för att sänka kostnaderna. Det är också en stor tröskel att flytta till en seniorbostad. Vi tycker att vi måste tänka kreativt vad gäller själva tröskeleffekten vid flytten. Det är viktigt att vi inser allvaret. Vi kommer inte att klara denna kostnadsutveckling, utan vi måste tänka smart redan nu.

Bifall motionen!

Anförande nr 156

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande, ledamöter, stockholmare! Dagens stockholmare lever mycket längre, och som äldre bor man allt längre kvar i sin hemmiljö. Det innebär att många äldre bor kvar i lägenheter som var väl anpassade till livet utan krämpor och med mer sociala aktiviteter i medelåldern. Som en följd av detta bor många av stadens äldre alltså kvar i bostäder som inte är anpassade för en äldre person. Det är tillgängliga lägenheter och villor som för med sig problem. Problemen kan vara svåröverstigliga trappor, där färdtjänsten inte kan använda trappklättrare, eller större boende med för hög hyra. Det kan även leda till social isolering där boendemiljön sätter gränser för möjligheten att delta i samhället.

Ensamhet är en riskfaktor hos alla människor, i synnerhet hos äldre. Det är inte bara jobbigt för den enskilda personen, utan det har även långtgående effekter på fysiskt och psykiskt välmående. Enligt modern forskning kan det till och med vara lika farligt för kroppen som rökning.

Under föregående mandatperiod satsade Vänsterpartiet extra på att motverka just detta med särskilda förmedlingsregler för äldre i otillgängliga boenden, till exempel. Men vi vill göra ännu mer. En flytt kan vara ett oöverstigligt hinder när många äldre inte längre har anhöriga som kan bistå med hjälp. Genomförandet kan också skapa stora problem med själva det fysiska utförandet av flytten. Därför vill vi utreda flyttstöd som en biståndsbedömd insats efter en individuell prövning. Ett bistånd skulle kunna inbegripa såväl packning som bokning av flyttfirma och flyttstädning.

Jag tycker att svaret från majoriteten är lite trist. Man vill inte ens undersöka detta. Ni får väl titta närmare på vad vi faktiskt vill göra och utreda möjligheterna.

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 157

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag delar engagemanget för fler seniorbostäder. Vi har ett arbete där jag gör väldigt mycket för att öka intresset hos de privata byggaktörerna att komma in på denna marknad. Jag uppfattar också att det finns ett gemensamt engagemang mellan äldreförvaltning, stadsbyggnad och exploatering när det gäller att vi ska klara av detta. Jag delar verkligen synen på behovet av fler seniorbostäder.

Jag delar också synen på behovet av att få igång flyttkedjor. Det är jätteviktigt att få igång sådana både för att bostadsmarknaden ska fungera bättre och för att de äldre ska kunna flytta till mer tillgängliga lägenheter som gör att deras ålderdom kan bli mer kvalitativ.

Sedan tvekar jag när det gäller själva flyttstödet. Det är möjligt att det är själva flyttkostnaden i sig som i en del fall kan vara avgörande för att man inte väljer att flytta. Men jag tror ändå att hyressättningsystemet, där det många gånger blir dyrare att flytta till en anpassad lägenhet, också är ett hinder liksom de skatter vi har vid flytt som lite slarvigt kallas för flyttskatt. Det tror jag är betydligt vanligare förekommande som anledning till att man väljer att inte byta bostad.

Vi har i dag en fungerande marknad när det gäller flyttjänster i Sverige. Det handlar bland annat om rätt till RUT-avdrag vid flyttjänster. Sett till vad remissinstanserna för motionen har sagt är alla eniga om att det inte är möjligt att i socialtjänstlagstiftningen på det här sättet införa en möjlighet till biståndsbedömd flytthjälp. Däremot säger de att man kan få ekonomiskt bistånd för att klara detta. Om ekonomin är ett problem vid flytt och om man verkligen inte kan betala flytthjälp på egen hand kan man få ekonomiskt bistånd och därmed få en RUT-tjänst betald. Jag menar att det inte finns någon större anledning att gå längre än så. Därför avslås motionen.

Jag yrkar därmed bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 158

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det finns flera paragrafer i socialtjänstlagen. 4 kap. 1 § SoL skulle kunna vara problematiska. Jag tror dock att man skulle kunna undersöka detta, bland annat mot bakgrund av att vi till exempel beviljar snöskottning inom hemtjänsten. Det kan också vara en fråga om att leda till skälig levnadsnivå. Det är klart att det finns tolkningsutrymme även inom 4 kap. 1 §.

Men som tur är finns det som sagt fler paragrafer, bland annat 4 kap. 2 §, som bland andra Östermalms stadsdelsförvaltning hänvisar till i sitt svar. Det är en annan typ av biståndsbedömning, där man också kan titta på till exempel utökad fixartjänst. Jag tror att det vore väldigt bra om man justerade riktlinjerna för ekonomiskt bistånd så att man till exempel kan anlita RUT eller täcka andra typer av flyttkostnader. Men det är inte bara det som det handlar om. Det handlar om att få hjälp att ta ett helhetsansvar för flytten. Det handlar om att boka de här flyttjänsterna, det handlar om att planera, det handlar om att packa, det handlar om att adressändra, det handlar om att ändra folkbokföringen och det handlar om att hitta bostaden. Det är ett mycket större projekt än att bara betala för en flyttfirma.

Det jag tycker är lite tråkigt är att det inte riktigt känns som att Erik får gehör i sin majoritet. Du och jag har pratat om seniorbostäder väldigt länge, och vi tycker i grunden lika där. Det jag saknar är de kreativa förslagen. Vi har föreslagit flyttlotsar för att kunna guida äldre bland alla de möjliga bostadsköer som finns. Vad är en seniorbostad? Var någonstans i andra kommuner finns det bostäder? Vad är skillnaden på servicehus och vård- och omsorgsboende? En flyttlots skulle kunna lotsa och hjälpa äldre vid flytt. Vi har föreslagit utökade informationsinsatser, rådgivning via Äldre direkt och sänkta tomträttsavgifter. Flyttstöd vill vi diskutera nu.

Vi har alltså en rad konkreta förslag på hur man skulle kunna stärka och öka flyttkedjorna förutom att vi vill satsa mycket mer på seniorbostäder. Jag saknar detta hos er. Vad gäller det arbete ni nu gör är det ett arbete som vi initierade och som ni nu fortsätter. De projekt som har kommit upp för markanvisning – de två Micasaprojekten – jobbade vi med när vi hade majoritet i den styrelsen. Det gäller till exempel Hemmet för gamla och Årsta samt ett till. Alla dessa projekt känner Erik igen från när jag var ordförande. Det kommer ingenting nytt. Vi står kvar i det här läget.

Redan i dag har vi äldre som sitter fast tre trappor upp utan hiss. När jag gjorde praktik inom hemtjänsten i ett privat bolag i söderort mötte jag en dam som inte hade varit ute

på tre månader. Hon kom inte nedför trappan. Vi har många sådana damer och farbröder som sitter fast och får en otroligt dålig livskvalitet.

Återigen: Var är visionerna? Våra kostnader kommer att öka kraftigt fram till 2040. Vi måste börja agera nu för att få fram fler seniorbostäder och sänka de olika trösklar som finns för en flytt. Boendekostnad är en sak, och skattesystemet är absolut en annan. Men det handlar också om till exempel information och rådgivning och att få hjälp att ta det där sista steget och flytta.

Anförande nr 159

Borgarrådet **S l o t t n e r** (KD): Exempelvis vad gäller rådgivning ska biståndshandläggare informera om seniorbostäder, inte minst till de äldre som har ansökt om ett särskilt boende men som har fått avslag. Man ska då informera om möjligheten till seniorbostäder.

Men jag är inte säker på att det bara är tio nya kreativa förslag som behövs. Vi behöver nu fokusera på att boendepånen blir mycket tydligare vad gäller seniorbostäder. Det är ganska magert som det ser ut nu. Det kommer att bli mycket mer utvecklat, och man kommer tydligare i både antal och geografisk hemvist att få nya seniorlägenheter. Jag tror att vi behöver ha en tydligare definition på vad en seniorbostad är. Jag märker att det finns en viss osäkerhet även bland en del privata aktörer när det gäller vad det är för krav vi ställer för att något ska få kallas en seniorbostad. Vi måste också få igång ett intresse hos de privata aktörerna. Jag märker att det fortfarande finns en stor osäkerhet. Senast i förra veckan hade vi möte med två bostadsbolag, som jag märkte blev mer intresserade bara efter den timmes möte vi hade. Så kommer jag att fortsätta jobba.

Anförande nr 160

Borgarrådet **L i n d b l o m** (V): Att biståndshandläggarna ska informera om seniorbostäder vid avslag är något som vår majoritet införde. Det är bra att man fortsätter att arbeta med det. Men det är mycket mer informationsinsatser än så som behövs. Jag skulle vilja att vi gjorde utskick till alla som fyller 65: Grattis till pensionen – nu börjar livet! Står du i bostadskön?

Vi har ett läge där ungefär 25 procent av alla över 65 står i bostadskön. Man tänker att man har villa eller bostadsrätt och att allt är lugnt. Men den dag man inte längre kan ta de där sista trappstegen ut i trädgården eller har svårt att röra sig i sin treplansvilla kommer man att få problem. Vi måste få folk att ställa sig i kö i tid. Vi måste se till att man kan orientera sig i den djungel av olika bostadsköer som finns. Det är stiftelser, det är staden, det är olika sajter och så vidare. Detta är inte någonting man kan förvänta sig att en biståndshandläggare med 150 ärenden ska ha koll på. Det är därför vi har föreslagit specialiserade flyttlotsar.

Det som jag tycker är problemet är att det inte kommer några nya förslag alls. Snarast sänker ni ambitionsnivån för seniorbostäder. 300 per år var målet. Nu är ni nere på 200. Det är inte rätt väg att gå.

§ 20 Motion om initiativ från staden för byggande av Tvärförbindelse Södertörn

Anförande nr 161

Borgarrådet *V a l e s k o g* (S): I kommunerna på Södertörn – Tyresö, Botkyrka, Haninge, Huddinge och Nynäshamn – bor det tillsammans 364 000 invånare. Det är betydligt fler än vad som bor i Malmö eller vad som tillsammans bor i Norrköping, Linköping och Jönköping. På Södertörn har man i jämförelse med de här kommunerna fullständigt usel väginfrastruktur. Trafikverket kallar det kostigt. Endast ett fåtal arbetsgivare vill etablera sig här. Samtidigt lägger vi i Stockholms stad flera miljarder på Norviks hamn för att klara regionens varuförsörjning. Vi vill få mer trafik via sjöfart och mindre lastbilstrafik genom landet.

Hälften av alla i länet bor i Södertörn, men bara en tredjedel av arbetsplatserna finns där, mycket just på grund av den usla infrastrukturen. I stället har vi en situation där tiotusentals Södertörnsbor varje dag åker till arbetsplatser i centrala Stockholm eller norra eller västra delen av Stockholms län, ofta med bil, i det fallet för att spara ett par timmars restid per dag. Den regionala obalansen i länet påverkar alltså transportsystemen, klimatet och miljön negativt.

Tvärförbindelse Södertörn är därför ur regionens synvinkel av högsta prioritet. Samtliga partier skrev under på en gemensam remiss i Storstockholms styrelse 2017. Det märkliga är att de blågröna i regionen uttalade att man under mandatperioden inte skulle arbeta med Tvärförbindelse Södertörn. I svaret på motionen säger de blågröna att man inte vill att Stockholm ska vara pådrivande i frågan, trots att vi har gjort stora investeringar i Norviks hamn och trots den betydelse tvärförbindelsen har för hamnens konkurrenskraft. De blågröna säger i svaret att Stockholm inte ska föra en dialog med Södertörnskommunerna om projektet. Kommunledningen vill inte aktivt stödja Stockholms Hamnar i arbetet för att vägen ska kunna börja byggas 2021. Man säger att man inte vill uppvakta regionen för att ha med projektet på en gemensam prioriteringslista eller som en del av länsplanen.

De blågröna föredrar, som i så många andra frågor, att vara passiva – vi var inne på det förut – och lägga hela ansvaret på staten. Återigen ser vi denna – vad ska man kalla det för – apati. Arlanda, Bromma flygplats, nya spårprojekt, strategiska vägprojekt, rustning av centrum, fler nya bostadsprojekt, elsparkcyklar, tunga fordon, efterlevnad av miljözoner och parkeringsfrågor är bara några ytterligare exempel där handlingsförklaring råder. Det är en märklig passivitet som vi har sett under det här året med de blågröna vid makten i Stockholms stad.

En kommunledning som inte vill arbeta aktivt för regional infrastruktur med positiva miljö- och klimateffekter tycker jag egentligen inte borde få vara en kommunledning. Bifall till Socialdemokraternas reservation!

Anförande nr 162

Borgarrådet *L i n d s t å l* (C): Ordförande! Tack, Janne, för att du lyfter fram denna viktiga fråga om Tvärförbindelse Södertörn! Det är precis som du säger en angelägen väg, inte minst för Norviks hamn, som vi öppnar nästa år. I egenskap av ordförande för hamnen känner jag att jag måste yppa ett par ord, eftersom jag delar uppfattningen

om angelägenhetsgraden. Jag vill också säga att detta avser stora förbättringar vad gäller gång- och cykelvägar. Det är absolut inte att förglömma.

Jag har noterat att Socialdemokraterna varit ute i frågan, och jag kunde notera den långa debattartikel där man mycket tydligt identifierade att finansieringen av detta behöver komma från staten. Man var mycket tydlig med att det var 2 miljarder kronor man behövde. Man gjorde en lista på vad man behövde. Min fråga till Jan Valeskog är helt enkelt: Hur går det med den finansieringen?

Anförande nr 163

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det är till och med värre än så, Fredrik Lindstål. Projektet kostar 10 miljarder, och 5 miljarder finns redan anslaget, så det är 5 miljarder som saknas. Det är självklart statens uppgift i första hand. Men eftersom vi har en process, både med länsplanen som regionen ansvarar för och framför allt med den nationella planen, är det viktigt att man agerar. Man måste agera härifrån staden – och inte visa den passivitet som svaret uttrycker – och minst lika mycket på regional nivå. Vi har haft diskussioner med din partivän i regionen, och vi är överens i sakfrågan. Men det hjälper inte om man inte är aktiv. Jag som har varit med om detta några gånger förut kan intyga att man måste vara aktiv för att få igenom sådana här viktiga projekt. Det här är ett viktigt projekt, för den regionala obalansen är ett stort och allvarligt miljöproblem för Stockholm.

Anförande nr 164

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Fru ordförande! Kära ledamöter! Jag vill bara påpeka att detta handlar om att bygga en ny motorväg i Stockholms absoluta närhet, vilket vi vet skulle generera en massa ytterligare trafik och därmed också generera en massa ytterligare utsläpp av växthusgaser som påverkar klimatet. Detta är dock en fråga som knappt diskuteras i ärendet över huvud taget vare sig i motionen eller i svaret från den grönbå majoriteten. Man kan säkert komma fram till att klimatfrågan här är underordnad andra aspekter som är viktigare bla bla bla, men jag tycker att det är märkligt att klimatfrågan nästan inte tas upp över huvud taget i det här ärendet. Att år 2019 inte ens låtsas om att byggande av stora nya motorvägar genererar utsläpp och att inte ta upp att det på något sätt ändå är en nackdel som ska vägas mot möjliga fördelar tycker jag är märkligt.

Jag är också förvånad och lite fundersam över att Miljöpartiet nu verkar stödja den här motorvägen. I finansborgarrådets synpunkter står det att hon hänvisar till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. I utlåtandet från stadsledningskontoret står det bland annat att stadsledningskontoret anser att Tvärförbindelse Södertörn är en väldigt viktig länk, att den är central och att det vore olyckligt om den skulle byggas för sent. Detta förvånade mig ganska mycket med det här ärendet. Jag tror inte att era partikamrater i Södertörns kommuner håller med er och står bakom er där.

Vi för vår del tycker inte att det är så himla svårt att hitta alternativ till att bygga en ny motorväg. Vi ser hellre att godset från Norviks hamn transporteras på nytt dubbelspår upp till Stockholm eller för den delen lastas om till mindre kustnära fartyg som kan köra till Södertälje eller in i Mälaren. Vad gäller persontrafiken tror jag att tvärförbindelserna på Södertörn i stället skulle gynnas genom en snar utbyggnad av

Spårväg syd, som kommer att länka samman Skärholmen och Huddinge. Vi tycker också att det skulle vara värt att kolla på om man inte skulle förlänga den till Haninge. Det tycker vi är bättre lösningar. Men även om ni tycker att våra lösningar är sämre, känner att det verkligen behövs en motorväg 2020 och anser att det är det rätta sättet att lösa de här problemen på tycker jag ändå att ni ska erkänna att det finns en klar nackdel, nämligen att detta genererar nya utsläpp av växthusgaser.

Anförande nr 165

Borgarrådet **V a l e s k o g** (S): De lösningar som Rikard Warlenius föreslår löser inte problemet. Det är nämligen så – och det tycker jag är väldigt viktigt – att nästan allt gods till den här regionen kommer med lastbil från hamnar i södra Sverige, till stor del med lastbil från Göteborgs hamn. Vår ambition med Norviks hamn är att godset ska komma med båt. Det är därför vi satsar på den. Vi minskar alltså biltrafiken om vi får en fungerande hamn med anslutning.

Det du talar om gällande spårtrafik till Stockholm är inte problemet, Rikard Warlenius. Den trafik vi pratar om är den som ska västerut, den som måste åka upp till Stockholm, åka upp till Södertörnsleden, och ta en väldig omväg för att åka vidare. Det är det här som är problemet. Spår kommer absolut att vara ett viktigt komplement, men de löser inte problemet. De löser inte heller den regionala obalansen. Tiotusentals människor åker bil och kollektivt till främst centrala Stockholm helt i onödan – vi skulle kunna få en balans som gör att det också blir arbetsplatser på Södertörn. Det kommer vi aldrig att få om det inte finns vettig infrastruktur, och det gäller både spår och vägar.

Anförande nr 166

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Vi tycker också att det är bra att det byggs en containerhamn i Norvik eller i Stockholmstrakten för att slippa ytterligare lastbilstransporter som går genom hela landet. Sedan är frågan hur man ska lösa transporterna från hamnen till närmiljön och den regionala omgivningen. Det är där jag förvånas. Där måste det finnas mer innovativa lösningar än att bygga motorvägar. Det finns ju alternativ. Det kräver kanske stöd från till exempel staten genom kilometerskatt och andra saker som gör att det inte blir lönsamt att köra lastbilar. Man kan också tänka på sätt att reducera det här. Men jag ser inte ens några förslag om ellastbilar eller dylikt. Det hade varit ett alternativ med en elmotorväg. men jag ser ingenting åt det hållet. Klimatfrågan bara negligeras i ärendet. Det tycker jag är anmärkningsvärt.

Anförande nr 167

Borgarrådet **H e l l d é n** (MP): Fru ordförande! Att vi bygger ut Norviks hamn har, precis som har sagts här i diskussionen, effekten att vi kan minska flödena av tunga transporter som går genom landet på lastbil. Om vi kan få mer att gå på båt till det här området är det alldeles utmärkt.

Sedan försöker Rikard Warlenius hävda att svaret på motionen säger någonting om huruvida den här vägen ska byggas eller inte. Vi konstaterar att finansieringsfrågan är en fråga för staten. Vägen är inte tänkt att gå genom Stockholm över huvud taget. Det är det som vi svarar här.

Anförande nr 168

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Nu blir jag ännu mer förvirrad. Det är alltså så att Miljöpartiet stöder byggandet av den här vägen? Det var det som var min fråga. Daniel Helldén har nu i varje fall inte sagt motsatsen. Jag blev ytterligare förbryllad av det här, men jag hade uppenbarligen rätt. Jag noterar vad som står i tjänsteutlåtandet. Det är kanske inte så förvånande. Då står helt enkelt Miljöpartiet just i Stockholms stad bakom att det här är en central och viktig utbyggnad av en motorväg. Jag tror att det kommer att förvåna en del av era partikamrater i till exempel kommunerna på Södertörn.

Anförande nr 169

U l l a H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Det är mycket som händer i Stockholms stad, och det är många olika typer av projekt som staden jobbar med inom ramen för den egna kommunen. Det här projektet, Södertörnsleden, ligger utanför kommunens gränser. Staten tar bort halva finansieringen. Jag skulle rekommendera Jan Valeskog att han tar sitt alldeles utmärkta pläderingsföredrag, tar sig till andra sidan vattnet, pratar med sina regeringskamrater där och försöker övertyga dem om att de ska se till att pytsa in de här pengarna i projektet.

Precis som du säger är projektet viktigt för Södertörn. Det är viktigt för den delen av länet. Det är många människor som bor där, och det skulle kunna bli fler arbetsplatser där.

Men detta är inte en fråga för Stockholms kommun. Vi har ju inom stadens egna gränser massor med egna projekt som det är viktigt att vi ser till att fullfölja. Vi planerar att bidra till att bygga ut tunnelbanan. Vi ska bygga bostäder kopplat till tunnelbanan. Vi håller på med Slussen. Vi håller på med Förbifarten. Det finns mängder med andra typer av projekt. Vi är faktiskt, allvarligt talat, fullt upptagna, Jan Valeskog, även om det på dig låter som att det inte händer någonting i Stockholms stad.

Vi håller med om att detta är en viktig förbindelse, men som sagt är det inte Stockholms stad som ska hålla i den här frågan. Om du är intresserad av att engagera dig i detta i egenskap av fullmäktigeledamot och partikamrat med regeringsföreträdare – be my guest! Men det som står i yttrandet över motionen är majoritetens förhållningssätt till den här frågan just nu. Sedan kan man beklaga att regeringen har valt att dra bort pengar från ett projekt, men så är det. Bifall till yttrandet över motionen!

Anförande nr 170

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag kan först upplysa om att det här projektet har varit i tre nationella planer med olika regeringar inblandade utan att man har löst hela finansieringen. Nu har man löst halva finansieringen.

Men man kan inte säga att det är någon annans problem, Ulla Hamilton. Dels har Stockholms stad Norviksprojektet som sådant att ansvara för, dels har vi, inte minst förra mandatperioden, försökt gå i hamn med många spårprojekt i Sverigeförhandlingen. Vi har jätteproblem med till exempel spårprojektens finansiering, som vi förhoppningsvis tar tag i tillsammans. Då är det viktigt att man

talat med en mun och ett språk mot i första hand staten, och förhoppningsvis blir det så.

Det förvånar mig att du säger att detta inte är en fråga för Stockholms stad. Men Stockholm har tyvärr dåligt renommé när det gäller att bry sig om regionala frågor i det här länet. Det tycker jag faktiskt inte är acceptabelt. Vi är en del av Stockholms län, och vi har skäl att ta våra viktiga spår- och vägprojekt på allvar och jobba för dem tillsammans, även mot staten.

Anförande nr 171

Ulla Hamilton (M): När man är stor ska man möjligtvis vara snäll, men när man är stor och dessutom växer väldigt mycket måste man också vara duktig på att prioritera vad det är som man lägger sina resurser på och vad man jobbar med.

Oavsett hur många olika typer av Sverigeplaner som de här projekten har varit med i kvarstår i det här fallet faktum att den finansiering som till alldeles nyligen fanns har halverats av den nuvarande regeringen. Därmed saknas det pengar, Jan Valeskog. Därmed är det också en jättebra idé att du pratar med dina regeringskamrater om hur de ska se till att få mer pengar till det här projektet, för då kanske vi får det på rull. Men det är inte någonting som vi kommer att lägga några resurser på från stadens sida, för det finns många andra saker som vi behöver jobba med just nu.

Anförande nr 172

Peter Backlund (L): Ordförande och ledamöter! Tvärförbindelse Södertörn är en viktig led. Jag delar faktiskt motionärens analys av Södertörn och vikten av att man får fler arbetsplatser där. I dag är alternativen att färdas på vägar som är oerhört smala och krokiga och går mitt i villaområden. Den här leden är tänkt att försörja tunga transporter, så den kommer att underlätta väldigt mycket om den byggs.

Däremot är jag precis som föregående talare väldigt skeptisk till att motionären pratar om att Stockholms stad ska ta initiativ till en finansiering och försöka göra mer av det här som stad. Det är ju faktiskt statens ansvar i första hand, och det tycker vi att det fortsatt ska vara. Socialdemokraterna har i regeringsställning stoppat vidare finansiering.

Om man nu pratar om signaler kan jag säga att det handlar om att vi skulle vara beredda att vara med och betala en dyr led som ligger i andra kommuner. Jag tycker nog att det är staten som ska fortsätta att vara ansvarig för detta. Sedan vet vi att den här förbindelsen är i pipeline, så det här kommer att komma relativt snart ändå.

Med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 173

Borgarrådet Valeskog (S): Nu handlar inte motionen om vem som ytterst ska betala, Peter Backlund. Det är staten, och det är vi överens om. Motionen handlar om att se till att det också sker. Då krävs det opinionsbildning och att man agerar tillsammans. Men jag har förstått av flera från de blågröna här att de vill sitta på sina rum och inte göra så mycket. Det gäller i många frågor, och det är det som är

grundproblemet. Det krävs aktivitet. Det krävs att man är aktiv, mobiliserar och agerar inför de planer som ska fram. Att sitta still och inte göra någonting fungerar inte. Då kommer det inte heller att hända någonting.

Anförande nr 174

P e t e r B a c k l u n d (L): Jan Valeskog! Då har jag faktiskt ett förslag, och det är att du går och pratar med en partikamrat i regeringen. Jag kan avslöja i denna trånga krets att infrastrukturministern är en socialdemokrat som heter Tomas Eneroth. Han borde vara mycket lämplig att prata med, så att vi kan få den här frågan vidare.

Anförande nr 175

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Rikard Warlenius har en förmåga att läsa texter på ett sätt som ibland blir lite väl tillspetsat. Det som är intressant att läsa i det här sammanhanget är borgarrådets synpunkter, som uttrycker att det inte är stadens uppgift att lägga några pengar på denna väg. Det är heller inte Miljöpartiets uppfattning att man ska lägga pengar på den här vägen. Och det är inte heller vår uppfattning att man ska bygga en väg.

Vad som görs på andra nivåer, av regeringen och så vidare som är ansvariga, är en annan sak. Då gäller det något som händer utanför Stockholms kommun. Det är inte vår kommun det här handlar om. I motionen är Jan Valeskog tydlig med att han vill att olika förhandlingar och så vidare ska ske och att staden ska ta de initiativen. Det är vi över huvud taget inte intresserade av att göra, och det finns ingenting i detta som säger att vi skulle vara det.

Anförande nr 176

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Fru ordförande! Jag tackar för klargörandet. Jag var själv kanske lite förvånad. Men jag måste också säga att Anna König Jerlmyr i sina synpunkter skriver att hon i övrigt hänvisar till stadsledningskontorets utlåtande. I det utlåtandet står det att det här är en mycket viktig länk, att den är central för containerhamnen och att det är väldigt olyckligt att den inte kommer till stånd redan 2020. Det var väldigt svårt att tolka det på något annat sätt. Jag vet inte hur ni förhandlar texter i er majoritet. I vår majoritet hade det där varit väldigt känsligt. Du var ju själv med då för övrigt, Daniel Helldén.

Antingen ska jag tolka det här som att MP är för tvärförbindelsen – vilket ni säger att ni inte är – eller så ska jag tolka det som att det grönbå styret är i förfall. Då hoppas jag på det sistnämnda.

Anförande nr 177

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Stadsledningskontoret har skrivit ett utlåtande. Det finns även en text från trafikkontoret som trafiknämnden sedan har tagit och som det är intressantare att titta på i det här sammanhanget.

Anförande nr 178

J o h a n F ä l l d i n (C): Ordförande, ledamöter och åhörare! Som framgår av handlingarna beskrivs projektet Tvärförbindelse Södertörn som redo för genomförande 2021–2023. Vidare framgår att vi från stadens sida ser förbindelsen som viktig. Att vägprojektet däremot ligger utanför kommungränsen får väl ändå ses som ett konstaterande av fakta. Den påstådda passiviteten från stadens sida motsvaras möjligen av den socialdemokratiska ministärens aktivitet när det gäller att hålla inne med finansieringen. Att staden sedan ska göra sin röst hörd i eventuella förhandlingar om genomförandet är en självklarhet. Att staten bär ansvaret för finansieringen är lika självklart. Bifall till kommunstyrelsens förslag!